

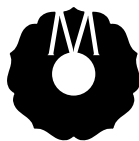
VÝROČNÍ ZPRÁVA
Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2022

České Budějovice
2023

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 242/1, 370 01 České Budějovice
Tel.: +420 391 001 531
<https://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-7646-031-7

Zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj

Ředitel Jihočeského muzea Ing. František Štangl

Začátek roku 2022 byl již ovlivňován, na rozdíl od dvou předchozích let, pandemií covid-19 jen minimálně. Vedle stálých expozic přecházely z roku 2021 do roku 2022 dvě výstavy, a to výstava Srdečné pozdravy z Budějovic, která představovala pohlednice a fotografie Českých Budějovic, mnohdy i více než 100 let staré. Tuto výstavu připravil kurátor výstavy Mgr. Leoš Níkrmajer ve spolupráci s českobudějovickým fotografem, sběratelem a patriotem Milanem Binderem.

Z předchozího roku přecházela rovněž výstava dětských karet s názvem Černý Petr – Dětské karty, kterou jsme připravili ve spolupráci s Clubem sběratelů hracích karet. Tato výstava, realizovaná na chodbě před sálem 205, byla na sklonku roku 2021 vhodným doplňkem k vánoční výstavě Vánoce v čokoládě, kdy zejména za našich mladých let tvořily dětské hrací karty a kvarteta vánoční dárky v mnoha rodinách. Následně ji pak velmi dobře doplnila výstava Loutky, marionety, javajky, která

prezentovala část sbírek Jihočeského muzea a byla připravena rovněž jako připomínka významného českobudějovického výtvarníka, řezbáře, loutkáře a pedagoga Josefa Hanusche. Tuto výstavu připravila jako kurátorka Bc. Petra Prokopcová a návštěvníkům byla otevřena na konci ledna 2022.

Na začátku února se po covidové odmlce dočkali ctitelé a obdivovatelé křehké krásy orchidejí, tilandsií a dalších rostlin. Ve čtvrtek 3. února byla otevřena Výstava orchidejí, exotických rostlin a zvířat, která byla nově doplněna o masožravky a krokodýly z Krokodýlí ZOO v Protivíně. Výstava, při které měli návštěvníci možnost zakoupit si orchideje, masožravky a další výpěstky, se setkala s velkým zájmem veřejnosti a v průběhu 10 dnů ji navštívilo rekordních 9 784 lidí.

Ve čtvrtek 24. března byla vernisáží zahájena výstava Velikonoce na Doudlebsku, která představovala postní a velikonoční zvyky v tomto národopisném regionu jižních Čech. Výstava byla doplněna o textilní tvorbu paní Marie Husarové z Křemže, která byla inspirována lidovými motivy a byla odbornou i laickou veřejností vždy velmi oceňována. Vlastní velikonoční výstavu doplnila výstava Pašijový příběh v lidovém umění, kde byly prezentovány zejména podmalby na skle, vyřezávané motivy, plastiky z vosku, keramika a drobné grafiky s touto tematikou. Velikonoční výstava byla rovněž spojena s prezentací řady lidových tvůrkyň, které se této tematice věnují.

V polovině května byla v sálech 205 a 206 a v přilehlé chodbě otevřena výstava Zvuk času – Hodiny a hodinky ze sbírek Petra Hadravy a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Nad výstavou a doprovodným katalogem přijalo Ministerstvo kultury České republiky. Výstava měla velký návštěvnický ohlas a byla velmi hojně navštěvována.

Ještě před prázdninami na konci června byla otevřena výstava Osobnosti Novohradska, kterou kurátorsky připravil Bc. Lukáš Pelikán. Výstava představovala významné literáty, pedagogy, církevní hodnostáře a osobnosti dalších profesí. Na výstavě se mohli návštěvníci mimo jiné dozvědět i o novohradských kořenech bývalého rakouského prezidenta Thomase Klestila nebo bývalého ředitele koncernu Volkswagen Carla Horsta Hahna. Na úterý 28. června připravil Bc. Pelikán přednášku k tématu Osobnosti Novohradska spojenou s komentovanou prohlídkou výstavy. Přednáška i následná komentovaná prohlídka byly hojně navštíveny a ohlasy byly veskrze pozitivní.

Na prázdniny byla připravena v nově rekonstruovaných prostorách v přízemí tvrze Žumberk nová expozice s názvem Historie tvrze Žumberka a okolí, Skleněný poklad a Osobnosti Novohradska. Je věnovaná historii tvrze i obce Žumberk a bezprostředního okolí, její součástí je také prezentace sklářství

na Novohradsku, představení produkce jednotlivých sklářských hutí i připomínka vybraných významných osobností spjatých s Novohradskem.

Rovněž na prázdniny připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci s Milanem Binderem, který byl iniciátorem, výstavu k 20. výročí srpnových povodní v roce 2002. Výstava byla založena na srovnávacích fotografiích z vlastních povodní a současného stavu tehdy fotografovaných míst formou polepů na dlažbě ve fotografovaných místech a na náměstí Přemysla Otakara II. U veřejnosti měla tato výstava velký ohlas. Navázalo na ni setkání pamětníků povodní z roku 2002, lidí z povodňového štábu a dalších osobností, na kterém promluvil bývalý hejtmán RNDr. Jan Zahradník, ředitel Rybářství Třeboň Ing. Jan Hůda, představitelé jednotlivých složek IZS, starostové nejvíce postižených obcí, představitelé Povodí Vltavy, hydrometeorologové a s historickým exkurzem i historici a archiváři. Na mnohých bylo vidět, že jsou velmi rádi, že se mohou po 20 letech opět vidět a připomenout si vzepětí a spolupráci lidí ve snaze čelit povodni a minimalizovat škody.

Od 3. do 10. září si mohli návštěvníci Jihočeského muzea prohlédnout výstavu masožravých rostlin Masožravky na terase připravenou paní Markétou Aubrechtovou a od 27. září pak byla otevřena výstava Ing. Tomáš Papoušek - Fotografie hub z jižních Čech. Tuto výstavu připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci s Mykologickým klubem k 80. narozeninám významného člena Mykologického klubu JČM a fotografa hub Ing. Tomáše Papouška.

Na tuto výstavu pak plynule navázala vlastní Výstava hub, která se konala ve dnech 3. až 7. října. Díky mimořádné aktivitě Mykologického klubu se podařilo shromáždit a veřejnosti představit 657 druhů hub. Toto skutečně mimořádné číslo představuje historický rekord pro výstavy pořádané v Českých Budějovicích. Velmi úspěšný byl i edukační program k výstavě, který absolvovalo 472 žáků a studentů.

Po celý rok 2022 pokračovala výstavba Archeoskanzenu Trocnov. Dodavatelská firma S-B Sedlčany, s. r. o. předala v průběhu dvou stavebních sezón od zahájení stavby dne 1. 6. 2020 první dvě etapy, nejprve již dne 30. 8. 2021 Zemanský dům a následně dne 3. 5. 2022 byla převzata II. etapa díla, která obsahovala objekty: SO1 Dvorec, SO12 Sýpka, SO13 Kolna a chlév 1, SO14 Stodola 1, SO15 Dvorec – venkovní plochy, drobné objekty, oplocení, SO151 Expoziční pec, SO152 Expoziční záchod, SO153 Ohradní zeď s vjezdem, SO154 Dřevěné hrazení a oplocení, SO155 Komunikace – větev A, SO4 Venkovní plochy areál, SO401 Účelová komunikace, SO402 Expoziční studna, SO403 Zvonička, které tvoří se zemanským dvorcem funkční celek. Významně pokročily stavební práce i ve spodní části archeoskanzenu (selský dvorec, bydlení chalupníka a bydlení bezzemka) a pokud by se urodilo žito na došky, tak dle vyjádření dodavatele mohl být již koncem roku 2022 archeoskanzen dokončen a předán celý. Takhle si bohužel budeme muset ještě rok počkat.

Stejně jako v předchozím roce byla i v roce 2022 návštěvnická sezóna na Trocnově úspěšná. V roce 2022 navštívilo expozici Milníky husitství celkem 5 453 lidí. Návštěvníci přicházeli stejně jako v předchozím roce i na Dětský den, Trocnovské divadelní léto, na akci Válka a vojenství spojenou s dobovým jarmarkem a zejména pak na velmi pěkně navštívené Trocnovské slavnosti. Závěr sezóny pak byl na Trocnově ve znamení Oživlých prohlídek zemanského dvorce Archeoskanzenu Trocnov spojených s ochutnávkami dobové stravy. Archeoskanzenem prováděli průvodci v dobovém oblečení a v dobovém oblečení byly i osoby, které servírovaly dobovou krmí. Celkem za rok 2022 navštívilo všechny akce pořádané v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova 20 381 lidí.

Závěr roku je v Jihočeském muzeu vždy spojen s adventní a vánoční výstavou, a ne jinak tomu bylo i v roce 2022. Ve čtvrtek 24. listopadu byla vernisáž zahájena výstava Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi. I tato vánoční výstava, kterou kurátorsky připravil Mgr. Václav Holas, byla spojena s bohatým doprovodným programem, při němž se prezentovali jihočeští lidoví tvůrci. Postupně se tak od 1. až do 22. prosince představili Jitka Sovová s vánočními dekoracemi, Dagmar Halová s figurkami s taženého skla, Eva Drančáková s vánočními dekoracemi a ozdobami, Jana Pulcová opět s vánočními dekoracemi a ozdobami, Jiří Drhovský s lidovými soustruženými hračkami, Miroslav Stecher s výrobou fanfrnochů, Alena Reindlová s vánočními dekoracemi a drobnostmi z keramiky, Ivana Stará s vánočními ozdobami a dekoracemi z hoblinek, Alena Gondeková s vánočními ozdobami ze skleněných korálků a na závěr

provoněla muzeum vánočním pečivem Růžena Vinciková. V předvánočním období pak dostali návštěvníci Jihočeského muzea ještě jeden krásný dárek. Vernisáží byla 8. prosince zahájena výstava František Doubek – Česká státnost. Výstava byla připravena ve spolupráci se správcem odkazu Františka Doubka Mgr. Jiřím Reinišem a představila kresby a grafiky s tématy králů, královen a královských měst, medailérskou tvorbu autora a částečně i tvorbu jeho přátel.

František Štangel

Zemanský „Žižkův“ dvorec po dokončení a předání. Foto Miroslav Kučera

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2022 přibylo do sbírek Jihočeského muzea díky sbírkotvorné činnosti odborných pracovníků celkem 11 383 ks nových sbírkových předmětů, zapsaných v chronologické evidenci celkem pod 262 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: sběrem 2 194 ks předmětů, koupí 6 285 ks předmětů, darem 2 504 ks předmětů, vlastní činností 184 ks předmětů a ze starých fondů pochází 216 ks předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílela všechna níže uvedená oddělení, která se řídila dlouhodobými sbírkotvornými koncepcemi: archeologické oddělení, oddělení knihovny, přírodovědné oddělení a oddělení společenských věd.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Záchranými, předstihovými a badatelskými archeologickými výzkumy byl do sbírek získán materiál ze 184 archeologických akcí v počtu 602 nálezů zejména keramiky, kostí, kovů a skla (45 přírůstkových čísel).

KNIHOVNA

Fond odborné knihovny se díky akvizicím (nákupy, dary, meziknihovní národní i mezinárodní výměna) rozšířil o 397 knihovních jednotek.

Ve fondu periodik bylo v roce 2022 doplňováno 63 titulů periodik pořizovaných koupí či výměnou.

Historické knihovní sbírky byly prostřednictvím darů rozšířeny o 22 ks předmětů zapsaných do I. stupně evidence pod 4 přírůstkovými čísly. Do II. stupně evidence bylo zaevidováno celkem 304 ks předmětů.

V rámci dlouhodobé sbírkotvorné koncepce fotodokumentace proměn města a jeho okolí a akcí muzea bylo do podsbírký č. 21 (Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média) pořízeno 800 snímků a více než 5 000 snímků bylo pořízeno při fotodokumentaci muzejní činnosti.

Akviziční i sbírkotvorná činnost se uskutečňují systematicky podle dlouhodobých plánů s ohledem na obory a témata zastoupená ve fondech a sbírkách i s aktivním využitím aktuálních nabídek.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Vlastní sběr

Vlastním sběrem a nálezovými doklady spolupracovníků v rámci vědeckovýzkumných úkolů a především v rámci nákupů bylo v I. stupni evidence do sbírek JČM zapsáno celkem 8 038 položek. Případný sběr zvláště chráněných druhů organismů je při splnění stanovených podmínek umožněn výjimkou udělenou KÚ Jihočeského kraje.

Geologie: Pokračující terénní průzkum a sběr materiálu byl prováděn ve východní části Českých Budějovic v rámci stavby obchvatu dálnice D3, díky kterému byly odkryty profily v křídových sedimentech.

Mykologie: V rámci jižních Čech bylo sbíráno zejména v těchto oblastech: Třeboňsko, Novohradsko, Českokrumlovsko, Hlubocko. Dále byl získán materiál ze severozápadního Slovenska (Orava).

Botanika: V rámci monitoringu flóry jižních Čech byl samostatně nebo ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou ČBS uspořádán botanický sběr v různých jihočeských lokalitách, obzvláště na Šumavě a v jejím podhůří. Dále byly pořízeny herbářové doklady jeřábů, ostružiníků a kontryhelů z expedic na Moravu, na Slovensko a do Bavorska.

Entomologie: Byl proveden drobný sběr na Třeboňsku, Šumavě a v okolí Hluboké nad Vltavou (sběr byl časově omezen tím, že hlavní činností entomologa v tomto roce byla předávací revize).

Zoologie: Celoročně probíhal sběr kadáverů obratlovců ve volné přírodě, a to jak vlastními silami, tak díky síti spolupracovníků, kterou se v průběhu let podařilo vytvořit. Několik kadáverů ptáků bylo

navíc získáno darem z Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou. Všechny získané kadávery byly ošetřeny lístkem s nálezoivými údaji, zabaleny tak, aby nevysychaly, a byly uloženy v mrazicím boxu.

Akvizice, nákupy, dary

Geologie: Do I. stupně evidence nebyly zapsány žádné sbírkové předměty.

Mykologie: Do I. stupně evidence byl zapsán soubor 315 exsikátů hub (Z 209/2022), získaných většinou vlastním sběrem a od členů Mykologického klubu JČM.

Botanika: D. Bernátová darovala do herbáře JČM 750 herbářových dokladů rodu *Sorbus* ze Slovenska. S podporou programu ISO proběhla akvizice kolekce 5 400 herbářových položek od V. Žily. Sbíрка obsahuje převážně doklady k rodům ostružiník (*Rubus*) a pampeliška (*Taraxacum*) střeoevropské proveniencie. Sbířky D. Bernátové a V. Žily obsahují desítky vysoce ceněných tzv. typových položek. Dále byly nakoupeny herbářové doklady převážně jihočeského původu od P. Lepšího (384 ks), M. Kotilínka (243 ks) a L. Ekřta (140 ks) a do I. stupně evidence byly převedeny vlastní sběry M. Lepšího a sběry jeho spolupracovníků (981 ks) získané převážně v roce 2021.

Zoologie: Do I. stupně evidence nebyly zapsány žádné sbírkové předměty.

Entomologie: Do I. stupně evidence nebyly zapsány žádné sbírkové předměty.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Oddělení společenských věd zrealizovalo dvě nákupní komise (květen a listopad).

Uměleckoprůmyslové práce: podsbířka byla rozšířena nákupem o 18 ks předmětů, sběrem o 6 ks předmětů a darem o 18 ks předmětů.

Militaria: podsbířka byla rozšířena nákupem o 7 ks předmětů a darem o 1 předmět.

Výtvarné umění: podsbířka byla obohacena o 382 ks předmětů darem, a to především z pozůstalosti R. Postla.

Národopis: podsbířka byla rozšířena nákupem o 3 ks předmětů, sběrem o 9 ks a prostřednictvím darů o 43 ks předmětů.

Numismatika: podsbířka byla rozšířena koupí o 4 ks předměty a darem přibyl do sbířek 1 předmět.

Historie – Novější dějiny: podsbířka byla rozšířena nákupem o 2 ks předměty, sběrem o 321 ks předmětů a darem o 151 ks předmětů.

Historie – Nejnovější dějiny: podsbířka byla rozšířena nákupem o 259 ks předmětů (opět se jednalo v převážně většině o pozůstalost R. Postla – plakátová tvorba), sběrem o 212 ks a darem o 161 ks předmětů.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 45 nových přírůstkových čísel (602 předmětů). Do II. stupně evidence bylo v programu Museion zapsáno celkem 957 karet.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových krabic a ve vytváření nových lokačních seznamů.

V roce 2022 bylo konzervováno a restaurováno 10 keramických nádob z archeologických výzkumů na dálnici D4 z lokalit Rakovice, Boudy a Mirovice.

Restaurování materiálu z depozitáře v Netolicích – AV Hosty – zásobnice P 74/80 (zpracování přechází do roku 2023), Milenovice – hrnc – P 74/80 – 1, Milenovice – etážovitá nádoba s uchy – P 74/84 – 2, 8, 9, Milenovice – torzo nízké zásobnice P 74/80 – 10.

Pokračování ve zpracování výzkumu sídliště z doby římské v Sedlci (základní ošetření, lepení) z fondu bývalé expozitury v Plzni. Zpracovány dohledávky z období 1986–1987. Příprava artefaktů pro exponáty měsíce a pomoc při jejich instalaci.

Mimo Jihočeské muzeum byla zajištěna konzervace depotu bronzových předmětů ze střední doby bronzové z Všetče.

KNIHOVNA

Knihovnice

Všechny knihy a časopisy v odborné knihovně byly nově evidovány v systému Tritius a opatřovány čárovým kódem. Kvůli přechodu z původního systému Clavius byly kontrolovány zápisy a eliminovány chyby v záznamech.

Zaevidováno bylo celkem 380 knih a dalších 3 368 knih a kompletů periodik (většinou z depozitáře v budově Stavounionu). Ve fondu periodik bylo označeno celkem 984 jednotlivých čísel periodik a do I. stupně evidence bylo zapsáno 139 jednotek. V rámci retrokatalogizace bylo ve II. stupni knihovní evidence zpracováno 3 748 knihovnických jednotek a zkatalogizováno 213 jednotek kompletů periodik nově došlých. Vypracován byl seznam na vyřazení 860 knihovních jednotek a dále byl zpracováván seznam položek ve fondu Vz – 5 794 ks. V roce 2022 knihovna celkem evidovala 137 515 knihovních jednotek.

Bylo dokončeno stěhování části fondu knihovny ze suterénních depozitárních prostor budovy Stavounionu v Žižkově třídě (zde byl ukončen nájem těchto prostor) do nově zřízeného depozitáře v budově v Nádražní ulici, jež je v majetku Jihočeského kraje. Zakoupeny a postaveny zde byly regály Meta.

Ve fondu odborné knihovny bylo svázáno a převázáno 77 svazků kompletů periodik. Probíhaly též fyzické revize u odcházejících pracovníků muzea a dle plánu se uskutečnily revize absenčních výpůjček u 19 zaměstnanců muzea.

V roce 2022 neproběhla digitalizace z fondu periodik z důvodu přechodu digitalizačního pracoviště Jihočeského kraje pod Jihočeskou vědeckou knihovnu a naplnění jejich kapacity.

Kurátor knihovních sbírek

Do podsbírký č. 18 – Knihy byla do I. stupně evidence zapsána 3 přírůstková čísla o celkovém počtu 208 ks. Jde o zaevidování starého fondu (českobudějovická děkanská knihovna) a ve dvou případech o dar. Dvě z těchto přírůstkových čísel, o celkovém počtu 207 ks, byla též zpracována do II. stupně evidence pod signaturou ST. Kromě toho byla do II. stupně evidence zpracována dvě přírůstková čísla z roku 2021 o celkovém počtu 6 ks a dalších 8 ks ze starších přírůstků. Do II. stupně evidence bylo tedy v podsbírký č. 18 v roce 2022 celkem zpracováno 221 ks.

Do podsbírký č. 19 – Písemnosti a tisky byla do I. stupně evidence zapsána 3 přírůstková čísla o celkovém počtu 27 ks. Kromě dvou darů jde o zaevidování starého fondu (rukopisy z českobudějovické

děkanské knihovny). Dvě z těchto přírůstkových čísel, o celkovém počtu 26 ks, byla též zpracována do II. stupně evidence pod signaturu LA a R. Kromě toho byla do II. stupně evidence zpracována dvě přírůstková čísla z roku 2021 o celkovém počtu 57 ks. Do podsbírký č. 19 pod signatury LA a R bylo tedy v roce 2022 celkem zpracováno 83 ks.

Kurátor pracoval jako člen komise, přebírající kurátor, při inventarizaci podsbírek č. 18 a 19. Inventarizace probíhala průběžně v celém roce 2022. Na základě příkazu ředitele č. 1/2022 a č. 2/2022 byla zahájena inventarizace děkanské knihovny v podsбірce č. 18 a též inventarizace původních signatur a přírůstků v podsбірce č. 19. Inventarizace děkanské knihovny byla v roce 2022 dokončena, inventarizace původních signatur a přírůstků byla na základě dodatku k příkazu ředitele č. 1/2022 prodloužena do poloviny roku 2023. Kurátor průběžně pokračoval v obalování sbírky kramářských tisků do obálek z nekyseleho materiálu, během inventarizací došlo též ke zlepšení uložení některých dalších předmětů jejich umístěním do ochranných obalů. Byly nakoupeny obalové materiály s alkalickou rezervou určené pro písemnosti listinného charakteru (tzv. košilký), dále archy papírů s archivačním certifikátem formátu A0+ pro obalování podsbírký map a plánů a grafiky. Proběhlo kompletní přebalení sbírky map a plánů a byl uveden v praxi nový systém lokačního uspořádání těchto předmětů. Bylo průběžně kontrolováno uložení předmětů v depozitáři, vč. klimatu (teplota, vlhkost vzduchu), podle potřeby byly klimatické podmínky regulovány spuštěním klimatizace nebo topení. Probíhalo průběžné lepení lokačních štítků na zásuvky výkresových skříní a na regálové police, čímž byl zdokonalován systém lokační navigace.

Bylo zadáno restaurování starých tisků (ST 556 a ST 2404), které provede Univerzita Pardubice – Fakulta restaurování – Ateliér restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů v akademickém roce 2022–2023. Zadáno a v roce 2022 již také zrealizováno bylo zrestaurování darovaného fragmentu tóry (Z 39/2022), které provedl v rámci vzájemné spolupráce Státní oblastní archiv v Třeboni. Proběhlo též dílčí ošetření a odstranění plísne z předmětu ST 3974 (plíseň vznikla během vystavení předmětu v expozici Ryby a lidé v tvrzi Žumberk).

V rámci rekatalogizace podsbírek č. 18 a 19 bylo doplněno 1 306 fotografií předmětů.

V rámci digitalizace vzniklo v roce 2022 na skeneru Zeuschel celkem 9 443 souborů, vč. materiálů pro výstavní a expoziční účely jiných oddělení muzea.

Fotografka

Do podsbírký č. 20 – Negativy a diapozitivy bylo do I. stupně evidence zapsáno 1 přírůstkové číslo o celkovém počtu 986 ks. Jde o dar diapozitivů z pozůstalosti Heleny Plosové dokumentující jihočeské památky a architekturu měst i venkova a šumavskou krajinu. Do II. stupně evidence bylo zapsáno 202 přírůstkových čísel obsahujících 3 117 ks.

Do podsbírký č. 21 – Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média bylo do I. stupně evidence zapsáno 26 přírůstkových čísel o celkovém počtu 184 ks. Jde o přírůstek z vlastní činnosti. Do II. stupně evidence bylo zpracováno 35 přírůstkových čísel.

Fotografka průběžně pořádala a zálohovala elektronický fotoarchiv v počítači a na externím disku. V rámci digitalizace a převodu evidenčních karet podsbírek č. 20 a 21 do programu Museion bylo doplněno 6 684 položek a rekatalogizováno 2 597 položek. Proběhlo doplnění 10 075 fotografií ke kartám v programu Museion. Probíhalo ukládání sbírkových negativů do archivních obalů.

Inventarizace podsbírký č. 20 probíhala od začátku roku do konce listopadu a bylo zrevidováno 19 826 evidenčních čísel, obsahujících 67 578 ks. Inventarizaci se nepodařilo dokončit z důvodu ukončení pracovního poměru s kurátorkou.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Evidence sbírek

Přírodovědné oddělení zaevidovalo do I. stupně celkem 8038 položek. Do II. stupně bylo zaevidováno celkem 1 117 položek na 593 katalogizačních kartách a 440 karet bylo rekatalogizováno.

Geologie: Do systému Museion byla postupně zaevidována přírůstková čísla Z 93/2018, Z 4/2019, Z 51/2019. Dále bylo pokračováno v postupné opravě a doplňování dat v systému Museion, která byla dříve do systému importována firmou Musoft během hromadného importu při přechodu do tohoto systému.

Botanika: Do II. stupně evidence bylo převedeno 126 položek od L. Ekrtá, 274 položek od P. Lepšího a 1 869 položek M. Lepšího a jeho spolupracovníků.

Entomologie: Proběhlo zaevidování sbírky zakoupené od Z. Hanče (375 ks) a drobných sběrů (411 ks) na 7 inventárních kartách, kromě toho bylo 440 inventárních karet rekatalogizováno.

Zoologie: Do II. stupně evidence bylo převedeno 13 sbírkových předmětů.

Revize, inventarizace

V botanickém herbáři Jihočeského muzea prováděli odbornou revizi Z. Kaplan, J. Velebil, M. Ducháček, R. Rosenbaumová, P. Lepší a M. Lepší (dohromady cca 2 000 herbářových položek).

V lednu začala předávací revize entomologické podsbírký mezi Z. Kletečkou a L. Černým. Revize celého fondu byla dokončena v prosinci a bylo zrevidováno cca 300 000 ks.

Péče o sbírky

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (min. 2× měsíčně) a dle potřeby aktualizovali lokační seznamy. Zvláštní pozornost byla věnována klimatickým parametrům v depozitářích, které jednotliví kurátoři zaznamenávali do depozitářních deníků (teplota a relativní vlhkost).

Geologie: Podle potřeby bylo pečováno o sbírkové předměty (přeurčení minerálů, čištění, lepení).

Mykologie: Porucha centrálního systému odvlhčování byla ve spolupráci s provozně technickým oddělením vyřešena instalací lokálního odvlhčovače s vývodem do odpadní trubky.

Botanika: Od července 2019 probíhá dekontaminace botanické sbírky od insekticidu lindan, jehož používání je vzhledem k jeho vlastnostem poškozujícím zdraví v České republice zakázáno. Čištění sbírky bylo dokončeno a cca 8 000 vyčištěných a odlepených herbářových listů bylo nově adjustováno na nové papíry M. Kroneislovou pod vedením M. Lepšího.

Entomologie: Proběhla předávací revize podsbírký, zároveň bylo upraveno uložení a lokační seznam, všechny předměty byly postupně vymrazeny.

Dokumentátoři: L. Černý se zabýval především přebírající revizí sbírky entomologie. Podílel se na preparaci hmyzu a savců, prováděl adjustaci lyofilizátů hub. M. Kroneislová prováděla adjustaci rostlin očištěných od lindanu, zařazovala přírůstky do centrálního herbáře podsbírký botaniky se současnou změnou lokace v elektronickém lokačním seznamu. Dále nalepovala etikety na herbářové krabice, adjustovala nově nabyté herbářové položky a přilepovala determinační štítky po návštěvách badatelů.

Konzervace, preparace, ošetření proti škůdcům

Byly prováděny pravidelné fyzické kontroly stavu sbírkových předmětů a klimatických parametrů v depozitářích mykologie, botaniky, zoologie a entomologie. Nebylo zjištěno žádné napadení sbírkových předmětů škůdci. Nově získaný materiál byl před uložením do depozitáře vymrazován (podsbírký mykologie, botaniky a entomologie), resp. ošetřen fumigací (podsbírký zoologie). L. Černý provedl ve spolupráci s odbornými pracovníky dvakrát (v červnu a v prosinci) fumigaci depozitářů mykologie, entomologie a zoologie dýmovicemi Dobil Fumigator.

Mykologie: Didaktický fond byl obohacen o 130 lyofilizátů plodnic hub.

Botanika: M. Kroneislová adjustovala nově nabyté herbářové položky (cca 3 000 herbářových listů), položky očištěné od lindanu (cca 8 000 ks) a revizní lístky (cca 2 000 ks).

Zoologie: Interní dokumentační preparace formou balků probíhala v roce 2022 na PŘO po dvou základních liniích. Preparaci balků savců prováděl v průběhu celého roku ve velmi omezené míře L. Černý, který byl zaměstnán především předávací revizí podsbírkou entomologie. Koncem roku nastoupil do JČM J. Kaurov, který v rámci dohody o provedení práce vypreparoval 20 ptačích balků a jednu dvojici ptačích křídel. Nedílnou součástí uvedené akce bylo i ověření a rozpracování metodiky preparace ptáků formou balků v podmínkách JČM, což mimo jiné obnášelo i nákupy některého chybějícího vybavení a materiálu. Před samotnou preparací byli všichni ptáci a savci vždy nejprve standardně zoologicky zpracováni V. Mikešem (determinace, vážení, proměření vybraných tělesných rozměrů). Kromě již zmíněných balků byly všechny kadávery savců paralelně dokladovány i formou preparace jejich lebek. V některých případech to ostatně byla i jediná možná forma dokladování (špatný stav kadáveru). K osteologické preparaci byl využíván chov kožojedů, což je v současnosti běžná muzejní praxe. Lebky očištěné kožojedy od tkání byly provizorně uloženy do sklenic. Jejich dočištění macerací ve vodě se saponátem a vystavením vodnému roztoku peroxidu vodíku bude dokončeno později. Samozřejmostí byl i odběr tkáňových vzorků do zkumavek s čistým etanolem a jejich ukládání (spolu s nálezovými údaji) do mrazicího boxu.

Digitalizace

Geologie: Pro účely fotodokumentace byly pořízeny a do systému Museion nahrány fotografie sbírkových předmětů k 58 inventárním číslům.

Mykologie: Kurátor pořídil fotodokumentaci 82 herbářových položek hub.

Entomologie: Do systému Museion byly pořizovány a ukládány další fotografie sbírkových předmětů. V rámci celkové revize podsbírkou entomologie došlo k rekatologizaci 440 inventárních karet.

Zoologie: V depozitáři zoologie bylo vybráno a stažitelnou roletou (tj. ubíhajícím pozadím) vybaveno místo pro fotografování sbírkových předmětů. Nadto byla vypracována zpráva o průběhu digitalizace podsbírkou zoologie a roční plán digitalizace (na rok 2023).

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 177 nových přírůstkových čísel (1 603 ks předmětů) do databáze. Do II. stupně evidence bylo v programu Museion zapsáno nově celkem 2 134 inventárních čísel (karet) a odbornou rekatologizací 1 646 karet.

Restaurování a konzervace

V roce 2022 bylo restaurováno mimo JČM u podsbírkou UP: K externímu restaurování byly zadány hudební nástroj (citera H 3670), nábytek (rokokový stůl 1319/1959) a sklo (UP 582, UP 624, UP 723, UP 1486, UP 2597, UP 5820).

K ošetření v rámci konzervátorské dílny muzea bylo zadáno z podsbírkou UP 22 ks nábytku, 5 ks keramiky, 2 ks slonoviny, 7 ks kovů a drobností (růžence, typáře), 23 ks sbírkových předmětů z kamene/s kamenu. Na místě v depozitáři byl ošetřován podle potřeby nábytek. Na LBS bylo umyto a ošetřeno K. Reindlovou ve spolupráci s kurátorkou sklo určené k vystavení, zejména v nové expozici na Žumberku (200 ks).

U podsbírkou Výtvarné umění byly zadány mimo JČM k restaurování 3 ks portrétů od neznámých malířů (O 579, O 567, O 217).

Konzervace v rámci muzea: Bylo předáno cca 44 ks kvůli fyzickému stavu a na výstavy v rámci muzea.

U podsbírkou Národopisu bylo k restaurování mimo JČM zadáno: Konzervování a čištění textilu, celkem 18 ks.

Konzervace v rámci JČM: konzervátoři JČM očistili a ošetřili celkem 180 ks ševcovských kopyt, v rámci vánoční výstavy byly konzervovány bič (bč), betlém N 16015, kříž N 439, forma na perník N 6174, forma na perník N 19852, 6 ks devocionálií, veraikon N 7599.

Další formy péče o sbírkové předměty

Před zahájením návštěvnické sezóny v expozicích v tvrzi Žumberk, na Buškově hamru a v Nových Hradech byla provedena jejich očista. Dále proběhla základní očista předmětů před uložením do depozitáře – praní či zajištění vyčištění předmětů nově nabytých, vystavovaných či vrácených. Kontrola dlouhodobých zápůjček.

U podsbírký Divadelní a Hudební archiv: Spolupráce s konzervátory JČM – zadávání předmětů k ošetření a konzervaci – na výstavu loutek v Borovanech – celkem 13 ks sbírkových předmětů. Očištění předmětů v rámci instalace výstavy „Loutky, marionety, javajky...“ – cca 30 ks.

Externí restaurování a konzervování nebylo realizováno.

U podsbírek UP, V, O, P a VS pokračovala průběžná fotodokumentace během revizí a předmětů určených k výstavám – v rámci revizí bylo vyfoceno 8 471 ks fotografií, včetně jejich uložení, rozřídění a přečíslování na inventární čísla, přírůstková a jiná čísla ve formě umožňující je nahrát do programu Museion.

U podsbírký Národopis pokračovalo přiřazování fotografií ke kartám v programu Museion. Byla zahájena digitalizace fotografií. V roce 2022 bylo digitalizováno 2 069 ks předmětů.

Historikové novějších a nejnovějších dějin pokračovali v dlouhodobém programu digitalizace plakátů z podsbírký Historie – „S“ a „K“. V roce 2022 bylo digitalizováno 3 637 ks sbírkových předmětů z podsbírký Historie „K“. Z podsbírký Historie „S“ bylo zdigitalizováno externě 1 000 ks plakátů a dalších 800 ks předmětů interně.

U Divadelního a Hudebního archivu bylo takto zdigitalizováno 503 ks předmětů.

U podsbírký Numismatika bylo zdigitalizováno celkem 274 ks předmětů

Revize a inventarizace

V rámci revizní činnosti proběhly v roce 2022 následující akce:

K – Leoš Nikrmajer

Proběhla revize fondu MDRH ve spolupráci s CES (leden–březen 2022).

UP – Hana Cukrová

Pokračovaly dohledávky a přiřazování předmětů k evidenčním číslům v rámci mimořádné inventarizace podsbírký č. 17 – Uměleckoprůmyslové práce – dohledáno, přiřazeno 293 ev. čísel.

UP – Hynek Rulíšek

Dokončení přebírací revize Uměleckoprůmyslových prací za rok 2022: 316 inv. č. (377 ks), 198 přír. č. (328 ks), 249 jiných č. (362 ks).

Národopis

V průběhu revize byly průběžně čištěny a kompletovány předměty uložené v depozitářích. Důraz byl kladen na správné označení předmětů, zejména na doplnění viditelnými šítky. Pořizována byla fotografická dokumentace. Na počátku roku se podařilo částečně vytvořit lokační seznam pro depozitář v Ledenicích L4. Předměty ze ševcovské dílny byly v rámci revize rozříděny a zkompletovány, následně byly přiřazeny k inventárním číslům. Vyčištěn a částečně systematizován byl také boční úložný prostor v Ledenicích (L8). Karel Zámek zde provedl opravu dveří, jejich opatření háčky proti samovolnému zavírání, vyštukování a ochranné nátěry. V depozitáři L2 byl sestaven další regál, který byl využit pro uložení krabic s předměty bez čísel. V depozitářích byly průběžně kontrolovány klimatické podmínky. V závěru

roku proběhl úklid depozitárního prostoru na letišti. Proběhly pravidelné kontroly na začátku a konci sezóny v expozici lidového nábytku a řemesel na tvrzi Žumberk a na Buškově hamru.

Divadelní a hudební archiv

V součinnosti s CES byla dokončena revize divadelního archivu a revize hudebního archivu. Byly odevzdány závěrečné revizní zprávy. V hudebním oddělení probíhala rekatalogizace na základě příkazu ředitele. Termín dokončení rekatalogizace stanovený k 31. 12. 2022 byl dodržen.

Práce v depozitářích

UP – Hana Cukrová

Pořádání předmětů v depozitářích, úklid v depozitářích, popis evidenčními čísly.

Lokační seznamy – průběžné aktualizace (dohledávky, opravy).

Identifikace předmětů bez čísel.

Ukládání nových sbírkových předmětů a předmětů vrácených z výpůjček.

Celoroční kontrola klimatu v depozitářích.

Kontrola expozice Žumberk.

Kontrola dlouhodobých zápůjček – Nové Hrady, Třeboň.

Podklady pro objednávky.

Asistence při revizích EZS a EPS v depozitářích.

Vybavování nového depozitáře skla (skříňně zakoupené z ISO, přesuny předmětů).

UP – Hynek Rulíšek

Kontroly stavu předmětů uložených v depozitáři a kontrola klimatických podmínek. Optimalizace ukládání předmětů v depozitáři, aktualizace lokačních seznamů a fotografování sbírkových předmětů v rámci revizí, vyřešení klimatických podmínek v depozitáři. V případě klimatu v depozitáři kovů posílení o druhý odvlhčovač napojený hadicí na odpad. Během revizí mimo zavěšených štítků popisování sbírkových předmětů inventárními čísly a kontrola stávajících z důvodu zjištění, že jsou v mnoha případech popsány špatnými čísly. Kontrola stavu předmětů vystavených v tvrzi Žumberk, ve stálé expozici a v rámci dlouhodobých výpůjček mimo JčM.

Národopis

Byly vytvořeny nové lokační seznamy a vyčleněny a zdokumentovány předměty bez čísel.

Proběhlo mrazení lidového pečiva a neoznačeného textilu, který se podařilo určit a zařadit do fondu.

V. Holas, K. Zámek a J. Kössl společnými silami zracionalizovali depozitář Ledenice – stodola a Ledenice – přístavek, dostavěli nové regály a přesunuli sbírkové předměty dle potřeby.

Proběhly pravidelné kontroly na začátku a konci sezóny v expozici lidového nábytku a řemesel v tvrzi Žumberk a na Buškově hamru.

Výběr předmětů a příprava výpůjček pro výstavy jiných institucí.

Numismatika

Čištění sbírkových předmětů podle potřeby, systematizace uložení sbírky, úprava a výměna ukládacích obalů.

Divadelní a hudební archiv

Pokračování ve stěhování do nových depozitářů v Ledenicích, pořádání předmětů v depozitářích. Byly vytvořeny lokace a uloženy do programu Museion.

Pokračování ve fotodokumentaci divadelního fondu a vkládání fotek do programu Museion (včetně digitalizovaných plakátů a scénických návrhů).

Reorganizace fonotéky.

Přebalování notovin do odkyselených obálek.
Kontrola klimatu a úklid depozitářů.

Historie novějších dějin

Lokační seznamy – MDRH sign. K 1–K 1881, Kf 1–Kf 2516, Kt 1–Kt 213, F 1–F 285, Ff 1–Ff 57, Kpl 1–Kpl 66.

Lokační seznamy – fond novějších dějin sign. P 1–P 3767, O 1–O 550, FP 1–FP 597.

Zápůjčky sbírkových předmětů na výstavy JČM.

Fotografování sbírkových předmětů, systematizace sbírek a úklidové práce v depozitáři Ledenice.

Historie nejnovějších dějin

Práce v depozitáři v ulici Fráni Šrámka 4, aktualizace lokačních seznamů v místnosti 205 a v místnosti 208.

Pořádání depozitáře v Ledenicích, tvorba lokačních seznamů, focení předmětů.

Výběr a seznam plakátů k digitalizaci pro studio dr. Ivo Hajna – 1000 ks položek.

Organizace a realizace kompletního úklidu v depozitární budově Ledenice ve spolupráci s technickým úsekem.

Konzervátorka obrazů a polychromie

Konzervované předměty v roce 2022 (počty dle konzervátorských zpráv): Pro UP (H. Cukrová): 4 ks hodiny apod. pro výstavu „Zvuk času“. Pro Divadlo (P. Prokopcová): 13 ks loutek pro výstavu v Borovanech. Pro Národopis (V. Holas): 8 ks – různé, převážně kalvárie na velikonoční výstavu. Pro Výtvarné umění (H. Rulíšek): 2 ks (1 obraz a 1 polychromovaná dřevorezba sv. Ladislava, jejíž konzervace byla časově náročná, následně byla vybrána i jako exponát měsíce). Novější dějiny (L. Nikrmajer): 3 ks (2 modely koněspřežky a 1 sádrová busta). Celkem: 30 ks.

Dále výpomoc při instalacích, převozech a revizích sbírek. Konzultace rozvoje preventivní ochrany s kurátory i technickým oddělením. Kontrola vystavených exponátů.

Konzervátor uměleckořemeslných předmětů ze dřeva a mobiliáře

Konzervované předměty v roce 2022: Etnografie 94 ks, umělecký průmysl 12 ks, divadelní archiv 3 ks, vojenské sbírky 1 kus. Celkem 110 ks.

Dále výpomoc při instalacích a převozech sbírkových předmětů, účast na revizích, konzultace při přípravě výstav. Průběžná kontrola výstav a expozic.

Pravidelná kontrola v expozicích Žumberk, Buškův hamr, Trocnov.

Konzervátor kovů

Konzervace a restaurování 18 ks sbírkových předmětů, převážně z fondu uměleckého průmyslu, z čehož 7 ks obsahovalo více součástí (hodiny a nábytkové kování – celkem 162 ks součástek), 3 ks z fondu národopisu, většina předmětů byla určena na výstavu.

Výroba předmětů pro edukační oddělení – 5 ks (opasky, opravy předmětů, kování).

Pravidelná kontrola v expozicích Žumberk, Buškův hamr, Trocnov. Pravidelné konzultace k dohledaným předmětům uměleckořemeslných a vojenských sbírek.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V Schlossmuseum Freistadt (Rakousko) byla pod vedením O. Chvojky, P. Zavřela, R. Krajíce, H. Grubera a dalších v termínu 11. 3. 2022–30. 11. 2022 realizována výstava „Co přinesla dálnice“ (Was brachte die Autobahn. Archäologische Forschungen auf der Trasse D3 in Südböhmen und S10 in Oberösterreich), která prezentovala výsledky archeologického výzkumu v trase dálnice D3 v jižních Čechách a S10 v Horním Rakousku.

V Městském kulturním středisku v Kašperských Horách připravili F. Kubů a P. Zavřel ve dnech 8. 9. 2022–30. 11. 2022 výstavu „Zlatá cesta na českém území“.

O. Chvojka a L. Töröková rovněž připravili exponát měsíce „Co přinesla dálnice D4. Archeologické výzkumy na severním Písecku“ (1. 7.–5. 9. 2022).

Pracovníci oddělení proslovili 24 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost.

O. Chvojka pravidelně přednášel na Archeologickém ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity pro studenty oboru archeologie *Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku, Svět člověka doby bronzové a železné, Suroviny středoevropského pravěku a Dobu bronzovou a halštatskou*, P. Zavřel pak *Dobu římskou a Dobu stěhování národů*.

O. Chvojka přednesl celkem 17 přednášek pro odbornou i širší veřejnost, a to jak v jižních Čechách, tak i v dalších regionech ČR (Praha – Národní muzeum, Boskovice) a v zahraničí (Innsbruck).

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství.

KNIHOVNA

Expoziční činnost

Kurátor knihovných sbírek byl součástí autorského týmu obměněné stálé expozice v tvrzi Žumberk věnované dějinám tvrze, sklářství, osobnostem Novohradska a dalším zajímavostem okolí. Coby garant třetí expoziční místnosti připravil a sestavil texty a fotografie k vybraným tématům Osobnosti Novohradska, Přírodní poměry Novohradska, Osídlení Novohradska a Sakrální památky.

Výstavní činnost

Kurátor knihovných sbírek zrealizoval výstavu Osobnosti Novohradska, věnující se vybraným rodákům a lidem, které na toto česko-rakouské pomezí přivedla profesní kariéra.

Ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a Státním oblastním archivem v Třeboni byla o víkend 14.–15. 6. 2022 realizována výpůjčka vzácného prvotisku z podsbírký č. 18 (inv. č. ST 4082) pro krátkodobé vystavení v prostorách Knihovny Augustina Dubenského v Borovanech.

V rámci cyklu exponát měsíce připravila fotografka pro měsíc březen ukázkou z podsbírký fototéky a filmotéky – zvětšeniny, skleněné desky, historické vybavení. V září kurátor knihovných sbírek připomněl 40. výročí úmrtí českobudějovického grafika a malíře Karla Štěcha ukázkou jeho prací ze sbírky grafiky.

V rámci výstavního cyklu „Přirůstky do sbírek“ proběhlo vystavení části pozůstalosti Heleny Plosové (korespondenční listky s Hanou Benešovou a kniha s vlastnoručním věnováním od Petra Bezruče).

Výstava Osobnosti Novohradska připomněla i bývalého rakouského prezidenta Thomase Klestila, jehož předkové pocházeli z jihočeské Janovky a Petrovic

Přednášková činnost

Lukáš Pelikán dne 28. 6. 2022 proslvil přednášku na téma Osobnosti Novohradska jako součást programu slavnostního otevření stejnojmenné výstavy. Přednáška byla následována komentovanou prohlídkou. Toutéž výstavou provedl dne 11. 10. 2022 i zájemce z řad Historického klubu při JČM.

Prezentace a propagace

Knihovna připravila připomínku významné osobnosti historika a muzejníka Karla Pletzera u příležitosti jeho dvojitého výročí (100 let od narození a 20 let od úmrtí) pro webové stránky muzea.

Helena Motyčková a Lukáš Pelikán se tvůrčím způsobem podíleli na dokumentaci muzejních výstav, bezpečnostních alb, na přípravě prezentačních a propagačních snímků např. pro tvorbu plakátů, pozvánek, aktualit na webu a facebooku muzea.

Vedoucí knihovny Jana Klimešová a knihovnice Blanka Irová přispívaly do Souborného katalogu ČR a aktualizovaly a doplňovaly údaje v on-line katalogu knihovny muzea.

Vedoucí knihovny a administrátorka skladu publikací Jana Klimešová průběžně doplňovala prodejní prezentaci publikací vydaných JČM a také aktualizovala on-line nabídku knih vydaných muzeem v e-shopu na internetových stránkách muzea a ve vývěsní skřínce před budovou muzea.

Lukáš Pelikán poskytl rozhovory k tématu výstavy Osobnosti Novohradska pro Český rozhlas České Budějovice, Rádio Proglas, časopis BudLive (vč. propagace knihovny Jihočeského muzea). Byl také jedním z respondentů podcastu Jihočeského muzea Hany Soukupové o nové stálé expozici v tvrzi Žumberk. V souvislosti s výstavou Osobnosti Novohradska také zajistil produkční záležitosti ohledně natáčení krátkého dokumentu o osobě Carla Hahna a jeho jihočeských předcích pro firmu Volkswagen a byl jedním z respondentů (dva natáčecí dny v Nových Hradech, Novohradských horách a v Třeboni). Dokument propagující i Jihočeské muzeum je uveřejněný na oficiálních stránkách Carla Hahna www.carl-hahn.de/mediathek.

Lukáš Pelikán také pokračoval v pořizování snímků nově instalovaných výstav za účelem virtuální prohlídky. Pro tvorbu panoramatických snímků bylo v roce 2022 pořízeno celkem 192 jednotlivých fotografií. Podílel se na vzniku videozáznamů hracích strojů a hodin ze sbírek Petra Hadravy pro výstavu Zvuk času (videosmyčka promítající se ve výstavě) a na fotodokumentaci vybraných předmětů pro katalog k této výstavě. Fotograficky také zdokumentoval všechny vnitřní prostory KD Slavie ve stavu krátce před plánovanou rekonstrukcí (více než 2 000 snímků).

Natáčení dokumentu o rodině Hahn probíhalo i v prostorách kláštera v Nových Hradech. Zleva: ředitel JČM František Štangl, překladatelka Hermína Mocová, kurátor výstavy Osobnosti Novohradska Lukáš Pelikán, regionální manažer společnosti Volkswagen Dirk Jörke, kameraman Robert Arnold, představený novohradského kláštera P. Radoslav Šedivý

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Expoziční činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení prováděli některé opravy a údržbu přírodovědné expozice.

Geologie: V sále 309 bylo ve vitríně s geodou amethystu vyměněno světlo, které nyní lépe osvětluje vnitřek geody. V přístroji MicroEye v sále 310 byly vyměněny exponáty na nové téma: Prvohorní plavuň *Lepidodendron*. Na toto téma byl vytvořen k přístroji doprovodný naučný text s obrázky. Pro potřeby

audioprůvodce byly vytvořeny podklady pěti textů na geologické téma.

Mykologie: Pro potřeby edukace byl vytvořen jeden samoobslužný pracovní list s mykologickou tematikou.

Botanika: V sále 305 byly do dioramat umístěny nově připravené rostliny, které byly pro tento účel nasbírané M. Lepším v roce 2022. Další nasbírané rostliny budou vyměněny v roce 2023.

Entomologie: Došlo k obměně několika exponátů umístěných v dioramatech.

Zoologie: V součinnosti s preparátorem M. Jakubcem byla provedena oprava dermoplastického preparátu losa evropského, vystaveného v dioramatu Rašeliniště a rašelinné lesy. Dále byly do expozice připraveny texty do audioprůvodců na témata jelen lesní, tetřívka obecný, orel mořský a vydra říční.

Výstavní činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2022 tři výstavy, které byly instalovány v historické budově muzea, a dvě výstavy mimo muzeum. Kromě toho vystavili dva exponáty měsíce a dva přírůstky do sbírek.

Mykologie: Uskutečnila se pětidenní Výstava hub v Jihočeském muzeu, která zaznamenala dva rekordy: jednak nejvyšší návštěvnost (3 381 návštěvníků) za dobu, kdy jsou výstavy hub pořádány v budově Jihočeského muzea, jednak nejvyšší počet vystavených druhů (657) v historii výstav hub v Č. Budějovicích. Jihočeské muzeum se navíc podílelo na přípravě, organizaci a edukačním programu dvoudenních výstav hub v Botanické zahradě při VOŠ a SZeŠ v Táboře a v budově radnice v Bernarticích. V Jihočeském muzeu byla instalována chodbová fotografická výstava Ing. Tomáš Papoušek – fotografie hub z jižních Čech, jejímž garantem byl mykolog M. Beran.

Botanika: Připraven byl exponát měsíce – jeřáb skalní (*Sorbus petraea*) – nový druh pro vědu objevený v Malých Karpatech a přírůstek do sbírek – lžičník dánský.

V tomto roce nový garant L. Černý organizoval Výstavu orchidejí, exotických rostlin a zvířat. 19. výstava tohoto druhu v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích se uskutečnila po roční přestávce zaviněné epidemií covid-19. Na její instalaci se podílel i její dřívější garant Z. Kletečka. Výstava byla opět doplněna 30 panely informujícími o orchidejích s důrazem na naše orchideje i panely na témata sukulenty, chování hmyz a ostatní bezobratlí. Na chodbě byly prezentovány ukázky cestovatelských fotografií včetně orchidejí a artefakty z tropických destinací, které navštívil Karel Willinger při cestách za orchidejemi. Výstavu zhlédlo celkem 9 784 návštěvníků, což je největší účast za dobu pořádání výstavy.

Zoologie: Realizován byl exponát měsíce listopadu s názvem „Chaluhu – nehnězdící hosté ze severu“ a v rámci výstavního cyklu „Přírůstky do sbírky JČM“ byl veřejnosti představen dermoplastický preparát plameňáka růžového (*Phoenicopterus roseus*).

Zajímavé přírůstky do sbírek Jihočeského muzea mohou návštěvníci vidět ve vitríně umístěné na podestě hlavního schodiště

Přednášková činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení v Jihočeském muzeu organizačně zajistili celkem devět přednášek pro veřejnost, z toho čtyři přednášky byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti. Tři přednášky byly předneseny ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České společnosti entomologické. Kromě toho entomolog přednesl přednášku pro Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické na téma „Proč potřebují lidé pro život na zemi hmyz?“ a pro hnutí Duha přednášku „Proč ubývá v české krajině hmyz?“.

Mykolog přednesl dvě přednášky v rámci programu Mykologického klubu JČM a jednu v rámci cyklu přednášek pro Klub Aktiv, z. s.

Vycházky

Pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali tři terénní exkurze pro veřejnost a členy pobočky.

Botanik vedl 23. 10. 2022 společně s P. Lepším jednu botanickou exkurzi pro veřejnost. Za ostružiníkem zlatokorunským a jinými rostlinami do okolí Libniče (čtyři účastníci).

Entomolog uspořádal vycházku do okolí Kletě (14. 5., tři účastníci) a již tradiční vycházku do okolí Hluboké nad Vltavou (11. 6., 15 účastníků).

Spolupráce se školami

Pracovníci přírodovědného oddělení spolupracovali především s Přírodovědeckou, Zemědělskou a Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity a na různých vzdělávacích akcích pořádaných různými školskými subjekty.

Geologická olympiáda: Po dvouleté pauze, kdy ročníky 2020 a 2021 Geologické olympiády probíhaly elektronicky, se krajské kolo GO konalo 4. 4. 2022 opět prezenční formou v Jihočeském muzeu. Zúčastnilo se ho celkem 21 žáků. V rámci stálé expozice se geoložka spolupodílela na několika edukačních programech pro školy. V rámci kurzu Preparační techniky navštívila depozitář geologie skupina studentů z Přírodovědecké fakulty JU.

Mykolog připravil pro dětské návštěvníky výstavu hub v Táboře a znalostní soutěž „Co víš o houbách?“. Na výstavách hub v Táboře a v Bernarticích prováděl výklad pro školní skupiny. V rámci výstavy hub v JČM prováděl výklad pro několik tříd středních škol.

Botanik spolupracoval s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v rámci vědeckovýzkumného úkolu Taxonomický a chorologický výzkum málo prozkoumaných cévnatých rostlin. Od Gymnázia Strakonice získal darem botanickou pozůstatlost, herbář V. Žíly.

Entomolog se zúčastnil jako porotce Biologické olympiády v kategorii A, B, C, D hodnocení a obhajob prací krajského kola Středoškolské odborné činnosti v oborech ochrana přírody a biologie.

V rámci kurzu Preparační techniky navštívila depozitář zoologie skupina studentů z PřF JU. Zoolog je provedl depozitářem a badatelnou, ukázal jim způsoby uložení kadáverů, preparátů a tkáňových vzorků a také jim vysvětlil základní principy muzejní evidence.

Prezentace a propagace

Pracovníci oddělení se podíleli na propagaci výstav a popularizaci muzejní práce v médiích.

Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizovali webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Geoložka, botanik a mykolog přispěli články do loňské výroční zprávy Jihočeského muzea v Č. Budějovicích.

Mykolog poskytoval na vyžádání aktuální informace zástupcům regionálních médií a v rámci propagace výstav hub připravil popularizační texty. Poskytl rozhovor pro jihočeské vysílání Českého rozhlasu. Do propagační skříňky Mykologického klubu JČM bylo postupně umístěno šest upoutávek na zajímavé druhy hub rostoucí v jižních Čechách. Pro webové stránky Mykologického klubu připravil jeden díl seriálu „Hleďte v jižních Čechách“.

Botanik natočil rozhovor o exponátu měsíce do rádia Proglas.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

UP – Hana Cukrová

Deinstalace staré stálé expozice na tvrzi Žumberk.

Příprava a realizace nové stálé expozice na tvrzi Žumberk – část „Jihočeské sklářství“.

Deinstalace výstavy „K zábavě i k odpočinku. Volný čas ženy v 19. století“.

Deinstalace výstavy „Vánoce v čokoládě. Čokoládové obaly, vánoční kolekce a další zajímavosti ze světové sbírky Stanislava Krámského“.

Instalace exponátů měsíce „Secesní sklo“.

Instalace výstavního cyklu „Přirůstky do sbírek“.

Výběr a instalace, deinstalace skla ve výstavě „Osobnosti Novohradska“.

Zápůjčka sbírkových předmětů pro Národní památkový ústav – „Mezinárodní den památek“ (23. dubna 2022, České Budějovice).

Výběr, popis a zápůjčka sbírkových předmětů pro Národní technické muzeum – výstava „Hardtmuth: od uhlu k tužkařskému impériu“ (28. června 2022–26. března 2023, Praha).

Interní zápůjčky sbírkových předmětů na výstavy JČM (Zvuk času, vánoční výstava).

UP – Hynek Rulíšek

Příprava a realizace výstavy: „František Bílek – Česká státnost“, exponát měsíce – Restaurování v JČM.

Národopis – Václav Holas a Hana Soukupová

Poskytnutí předmětů pro výstavu Osobnosti Novohradska.

Zápůjčka předmětů pro NPÚ z výstavy „K zábavě i k odpočinku“.

Pomoc a zápůjčka pro realizaci výstavy „Ferdinand Chmelíšek neznámý?“.

Příprava a realizace velikonoční výstavy Velikonoce na Doudlebsku.

Zápůjčka předmětů pro výstavu „Teplo. Jak naši předkové bojovali se zimou“.

Zápůjčka předmětů pro výstavu historického textilu (Prachatické muzeum).

Příprava a realizace výstavy Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi...

Výstava Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi... připomněla zvyky a tradice spjaté s adventem a Vánocemi. Výstavní sál ozdobil i restaurovaný mechanický betlém ze sbírek Jihočeského muzea

Divadelní a hudební archiv – Petra Prokopcová

Příprava a realizace programů v rámci Muzejní noci, odborné prohlídky výstavy Loutek, zařizování doprovodných programů apod.

Realizován exponát měsíce (červenec, srpen).

Příprava výstavy „Loutky, marionety, javajky ze sbírky Jihočeského muzea a vzpomínka na Josefa Hanusche“ – původní prosincový termín byl přesunut na leden 2022.

Historie novějších dějin – Leoš Nikrmajer

Spolupráce na realizaci výstavy Povodně v Českých Budějovicích (vernisáž 1. 7. 2022).
Likvidace výstavy Srdečné pozdravy z Budějovic (červen 2022).

Historie nejnovějších dějin – Jiří Petráš

Spolupráce na realizaci výstavy Povodně v Českých Budějovicích (vernisáž 1. 7. 2022).
Příprava a realizace exponátů měsíce dubna.

Výstava Loutky, marionety, javajky ze sbírky Jihočeského muzea a vzpomínka na Josefa Hanusche zaplnila chodbu a výstavní sál v prvním patře hlavní historické budovy

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Návštěvnost edukačních programů, workshopů a dalších akcí byla v roce 2022 po překonání celosvětové koronavirové krize nad očekávání vysoká, celkově edukační oddělení mohlo vykázat 17 013 obslužených a věříme, že i spokojených návštěvníků. Programy, workshopy a nejrůznější akce navštěvovali děti z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, senioři, sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny i veřejnost.

Úspěšně proběhly zejména nově vytvořené edukační programy, např.: „12 hodin,“ „Poznej houby,“ již tradiční programy k velikonoční a vánoční výstavě i programy ze stálé nabídky. Mezi ně patřily zejména programy vázané na Muzejní kuffíky: „Život v době kamenné – lovci a sběrači,“ „Život v době kamenné – první zemědělci,“ „Život v době bronzové – využití prvních kovů,“ „Život v době železné – rozvoj řemesel,“ „Život v době římské – neklidné sousedství,“ „Život v době stěhování národů – Slované na našem území,“ „Život v době románské – Čechy v době knížecí“ a „Život v době lucemburské – střední Evropa předhusitská.“ Prostřednictvím kuffíků interaktivně zpřístupňujeme základní fakta, specifika a předměty daných období. Předměty jsou také efektivní pomůckou při edukačních aktivitách osob se zdravotním znevýhodněním. S Muzejními kuffíky jsme realizovali programy také přímo v samotných školách a dalších institucích.

Z edukačního programu k Výstavě orchidejí, exotických rostlin a zvířat

V roce 2022 byly jednoznačně nejnavštěvovanější programy vázané na přírodovědnou část stálé expozice a programy, případně akce spojené s Památkem Jana Žižky z Trocnova. Stálá archeologická, přírodovědná a národopisná expozice je koncipována interaktivní, zážitkovou formou s cí-

lem vtáhnout návštěvníka do prostředí. Na podobném principu jsou připraveny i edukační programy k jednotlivým částem expozice, a to: „Přírodověda,“ „Geologie,“ „Archeologie“ a „Národopis.“ U všech v roce 2022 proběhla evaluace a následně zkvalitnění edukačních materiálů a pomůček.

Úspěšně proběhly v roce 2022 také stálé venkovní edukační programy: „Pojď ven s holubem Emilem,“ „Město České Budějovice v proměnách času“ a školní výlety „Trocnov – rodiště Jana Žižky.“

Podíleli jsme se také na akcích Jihočeského muzea a dalších institucí, jako byly např. Trocnovské slavnosti, Muzejní noc, zahraniční propagační akce jihočeského kraje Piknik na Odře a prázdninové akce spojené s projektem budovaného Archeoskanzenu Trocnov – Válka a vojenství za Jana Žižky. Celkem tyto akce navštívilo přes devět tisíc návštěvníků.

V roce 2022 pokračovala úspěšná spolupráce muzea s významným partnerem firmou KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a. s., který je výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnosti v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo v roce 2022 edukační oddělení dva pedagogy na plný úvazek a jednoho pedagoga na zkrácený úvazek. Na konci července jedna kolegyně odešla pracovat do školství a od 1. září nastoupila za ni náhrada. Na konci roku 2022 pak podala výpověď jiná kolegyně a byla přijata nová k 1. únoru 2023.

Edukační oddělení se podílelo na Muzejní noci s tématem Loutky a loutkové divadlo

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2022 realizovalo archeologické oddělení 16 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho dvě akce na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. 170 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů:

Ondřej Chvojka: Starší doba bronzová v jižních Čechách

Zpracování, vyhodnocení, prezentace a publikace nových depotů starší doby bronzové, dále terénní prospekce a drobné průzkumy lokalit starší doby bronzové. Bylo rovněž publikováno několik studií a článků.

Ondřej Chvojka: Topělec (okr. Písek). Zpracování nálezů z největšího jihočeského pohřebiště mladší doby bronzové

V roce 2022 bylo zahájeno zpracování nálezů z lokality, představující dosud největší jihočeské ploché pohřebiště z mladší doby bronzové.

Zuzana Thomová: Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku (Pohřební ritus a hmotná kultura).

Petr Zavřel: Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách

Pokračováno ve zpracování a dokumentaci materiálu ze sídliště v Sedlci. Dokončen výzkumný rok 1986 (převzato z fondů bývalé expozitury AU v Plzni).

Ve spolupráci s Prachatickým muzeem v Prachaticích pokračoval projekt **Zlatá stezka – revizní výzkum**, a to průzkumem vimperské větve Zlaté stezky v úseku Strážný – státní hranice, kde byly zjištěny nové, v terénu dochované pozůstatky Zlaté stezky.

KNIHOVNA

Kurátor knihovnic sbírek v rámci příprav a realizace výstavy Osobnosti Novohradska shromažďoval materiály k vybraným tématům a některá z nich dále rozšiřoval i během konání výstavy. Průběžné studium tématu pokračovalo i po skončení výstavy. Získané poznatky budou využity pro přednáškovou a publikační činnost.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení systematicky dokumentovali různé složky přírodního prostředí jižních Čech (na různých modelových územích) s cílem podchytit jejich dynamiku a vývoj. Při tom prováděli (dle legislativy ochrany přírody) sběr dokladového materiálu a záchrannou dokumentaci. V roce 2022 pracovali pracovníci přírodovědného oddělení na 5 vědeckovýzkumných úkolech:

Geoložka: Geologie jihočeských pánví a přilehlého krystalinika jihočeského regionu

V průběhu roku byl prováděn občasný průzkum lokality „Pohůrka“ na východní straně Českých Budějovic v rámci stavby obchvatu dálnice D3. Bylo pokračováno ve fotodokumentaci profilů v klikovském souvrství. Počátkem roku bylo pokračováno v záchraně nově objevených zkřemenělých kmenů a ve spolupráci

s Jiřím Laurinem, sedimentologem z Geofyzikálního ústavu AV ČR, byl odebrán sedimentologický materiál pro dokumentaci: a) sedimentů, ve kterých se zkřemenělá dřeva přímo nalézala, b) načervenalého jílu, který se na lokalitě hojně vyskytoval. Pro případnou budoucí prezentaci byl materiál umístěn do skleněných válců. Během roku započala práce na vědeckém článku s názvem „Largest fossil logs of Paraphyllanthoxylon-type from the Eastern Hemisphere (Upper Cretaceous, Czech Republic)” pojednávajícím o nálezích zkřemenělých dřev z lokality Pohůrka. 27. 10. 2022 byl manuscript článku podán do redakce mezinárodního vědeckého časopisu „Cretaceous Research”. Koncem roku započalo recenzní řízení článku.

Mykolog: Check-list jihočeských makromycetů (řády Agaricales, Boletales a Russulales)

Pokračování dlouhodobého úkolu. Proběhlo 17 terénních cest. Dále byl získáván čerstvý i sušený materiál od členů Mykologického klubu JčM, zejména J. Součka, J. Jandy, J. Válka a A. Jirsy.

Zpracování a determinaci získaného materiálu bylo věnováno 20 dnů. Získané poznatky byly využity při psaní textů pro knihu „Houby jižních Čech”.

Botanik: Taxonomický a chorologický výzkum málo prozkoumaných cévnatých rostlin

Bylo realizováno několik expedic. Rod jeřáb (*Sorbus*) byl zkoumán na západním Slovensku, rod ostružiník (*Rubus*) převážně v západních Čechách a přilehlém Bavorsku, rod kontryhel (*Alchemilla*) na Šumavě, na Moravě a ve Slezsku a rod hloh (*Crataegus*) na Šumavě. Několik let prováděný terénní výzkum ostružiníků Šumavy a Bavorského lesa byl v roce 2022 dokončen. Hlavními výsledky, které budou v následujících letech postupně publikovány, jsou objevení sedmi nových druhů pro vědu, několika desítek nových druhů pro vymezené území Šumavy a jednoho nového druhu pro území České republiky. Cílem expedice na Moravu a do Slezska bylo získání srovnávacího materiálu k vybraným zástupcům rodu kontryhel, které byly v předchozích letech nově objeveny na Šumavě. Hlavním cílem expedic za rodem jeřáb byl odběr vzorků, taxonomická revize a fotodokumentace vybraných druhů. Podobný výzkum probíhal také v rámci rodu hloh. Mimo jiné se podařilo objevit zřejmě doposud vědou nerozlišený druh. Všichni zkoumaní jedinci výše uvedených rodů byli dokladováni pro herbář Jihočeského muzea. Dalšími výsledky výzkumného úkolu jsou publikace uvedené v oddílu „Ediční a publikační činnost”.

Entomolog: Společenstva a rozšíření xylofágního a saprofytického hmyzu v jižních Čechách

Byly provedeny srovnávací sběry a měření požerků v modelových oblastech na území jižních Čech (terénní průzkum v okolí Hluboké nad Vltavou, na Třeboňsku, na Šumavě). Proběhlo celkem pět terénních cest, byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Lanžhoty a Břeclavi a třídní terénní soustředění pro členy Jihočeské pobočky České společnosti entomologické na Dívčím kameni. Úkol byl ukončen a byla odevzdána závěrečná zpráva.

Zoolog: Průzkum fauny drobných zemních savců jižních Čech

V roce 2022 bylo v rámci vědeckovýzkumného úkolu realizováno 10 dní terénních cest a 30 dní zpracovatelských prací. Terénní činnost obnášela vyvěšení a následné pravidelné kontroly budek pro hlodavce na Šumavě (15 budek) a v Českých Budějovicích (10 budek). Zatímco na Šumavě budky hojně osídlili plši zahradní (*Eliomys quercinus*), v urbánním prostředí nebyl v budkách zaznamenán žádný savec. Skutečnost, že plši zahradní v podmínkách Šumavy osidlují budky pro hlodavce, je zcela zásadním výstupem. Použitý typ budek by totiž mohl sloužit k neinvazivnímu a dlouhodobému monitoringu výskytu tohoto vzácného druhu hlodavce. Absence myšice křovinné (*Apodemus sylvaticus*) v budkách v Českých Budějovicích naznačuje, že uvedený druh je zřejmě, na rozdíl od m. lesní (*A. flavicollis*), arboreální jen za určitých podmínek. V roce 2022 byly ve Sborníku JčM, Přírodní vědy publikovány dvě krátké zprávy. Jejich tématem bylo vůbec první zjištění ježka východního (*Erinaceus roumanicus*) na Šumavě a komentář k pozorovanému rozmnožování normíka rudého (*Clethrionomys glareolus*) v budce pro hlodavce. Koncem roku byl dále sepsán rukopis krátké zprávy o nálezích hryzce vodního (*Arvicola amphibius*) ve vodních živolovných pastech, který bude odeslán do redakce téhož časopisu.

V rámci dokumentace se zoolog účastnil dvou projektů Jihočeského ornitologického klubu: liniového mapování výskytu Ptáka roku JOku skřivana lesního (*Lullula arborea*) a mapování hnízdišť roryše obecného (*Apus apus*). Dále sledoval hnízdění rybáků obecných (*Sterna hirundo*) na vodní nádrži Lipno (kde mj. kroužkoval mláďata) a účastnil se celostátního monitorovacího programu ČSO „LSD – Liniové sčítání druhů“.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

V roce 2022 pracovali zaměstnanci oddělení společenských věd na následujících badatelských úkolech:

Hana Cukrová: Truhlářství a nábytkářství v Ledenicích a Lišově od počátků do roku 1949

V badatelském úkolu nepokročeno z důvodu časové vytíženosti.

Václav Holas: Dokumentace sbírkových předmětů z pozůstalosti spolků s národopisným zaměřením

Zájem bude dále směřován na současné aktivity národopisných spolků a jejich současné autoprezentace ve veřejném prostoru. Pozornost bude věnována i obecnému fungování těchto spolků v letech 1948–1989. V badatelském úkolu nepokročeno z důvodu časové vytíženosti při revizi podsbírký č. 11 – Národopis a výstavní činnosti.

Leoš Nikrmajer: České Budějovice v letech 1945–1953

Studium v SOKA České Budějovice – fond Městský úřad ČB (vybrané kartony), fond ONV ČB (vybrané kartony), periodikum Jihočeská pravda 1953.

Podklady pro vybrané články: fond Okresní úřad ČB (vybrané kartony), fond Úřad města ČB (vybrané kartony), periodický tisk České Budějovice 1930–1933. Studium v SOA Třeboň – fond Národohospodářský sbor jihočeský (vybrané kartony).

Studium v archivu Jihočeského muzea – vybraný dokumentační materiál po roce 1945.

Jiří Petráš

Všechny badatelské úkoly byly uzavřeny – studie, odborné články, přednášky.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2022 byl Ondřejem Chvojkou redakčně připraven a do tisku zadán recenzovaný časopis *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, roč. 35/2022.

Publikační činnost

- Chvojka, O. 2022: Depot žeber ze závěru starší doby bronzové od Drahonic (okr. Strakonice). In: *Vodňany a Vodňansko 12*, 3–12.
- Chvojka, O. 2022: Zemřel prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc., *Studia Archaeologica Brunensia* 27/2, 125–127.
- Chvojka, O. a kol. 2022: Jan Michálek (1947–2022), *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 35, 5–25.
- Chvojka, O. 2022: Nový pomník dvou archeologů v Třísově, *Výběr* 59/3, 199–201.
- Chvojka, O. – Fröhlich, J. – John, J. 2022: Bronzová kovadlinka ze střední doby bronzové ze Zlivic, okr. Písek, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 35, 83–92.
- Chvojka, O. – Hiltcher, T. – Jiřík, J. – Vácha, B. – Zavřel, P. 2022: Záchraný archeologický výzkum v jihočeské trase dálnice D4 v roce 2021, *Archeologické výzkumy v Čechách 2021, Zprávy ČAS – Supplément* 122. Praha, 18–19.
- Chvojka, O. – John, J. 2022: The Bronze Age on the Periphery. The hoard from Tichá and new finds from the Upper Malše Basin in Southern Bohemia, *Studia Hercynia* XXVI/1, 61–70.
- Chvojka, O. – John, J. – Král, V. – Menšík, P. – Průchová, E. – Nožinová, S. – Beneš, J. 2022: Mohylový hrob z počátku mladší doby bronzové u Předních Ptákovíc (okr. Strakonice), *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 35, 93–110.
- Chvojka, O. – Kuna, M. – Menšík, P. a kol. 2021 /vyšlo 2022/: Rituály ukončení a obnovy. Sídliště mladší doby bronzové v Březnici u Bechyně. České Budějovice – Praha – Plzeň.
- Kubů, F. – Zavřel, P. 2022: Revizní výzkum Zlaté stezky, *Zlatá stezka* 29, 13–24.
- Kuna, M. – Novák, D. – Bucha Rášová, A. – Bucha, B. – Machová, B. – Havlice, J. – John, J. – Chvojka, O. 2022: Computing and testing extensive total viewsheds: a case of prehistoric burial mounds in Bohemia, *Journal of Archaeological Science* 142, 105596.
- Kuna, M. – Němcová, A. – Šálková, T. – Menšík, P. – Chvojka, O. 2022: Deposition analysis and the hidden life of Bronze Age houses, *Journal of Anthropological Archaeology* 67, 101433.
- Michálek, J. – Hiltcher, T. – Hlášek, D. – Chvojka, O. – Fröhlich, J. – John, J. – Král, V. – Pták, M. 2022: Nové nálezy kovových a dalších předmětů z doby halštatské a laténské, dokumentované v jižních Čechách v letech 2017–2020, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 35, 111–188.
- Šálková, T. – Vobejda, L. – Chvojka, O. – Beneš, J. – Vondrovský, V. – Kuna, M. – Křivánek, R. – Menšík, P. – Novák, J. 2022: Extensive archaeobotanical data estimate carrying capacity, duration, and land use of the Late Bronze Age settlement site Březnice (Czech republic), *Scientific Reports* 12, 20323.
- Šindelář, J. a kolektiv 2022: Rožmberská hrobka, Příběh hledání. České Budějovice.
- Zavřel, P. 2021: Nové nálezy z doby římské z výšinných poloh v jižních Čechách. In: E. Droberjar – B. Komoróczy (eds.), *Archeologie barbarů 2016 a 2018. Příspěvky k poznání barbarských komunit*. Brno, 145–170.
- Zavřel, P. 2022: Zajímavý nález nádoby z doby stěhování národů z Berounska ve sbírkách muzea ve Vodňanech, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 35, 189–193.

Ediční činnost

Administraci všech titulů vydaných Jihočeským muzeem prováděla vedoucí knihovny Jana Klimešová v programu César, stejně jako jejich skladovou evidenci a prodej. Celkově bylo vyřízeno 85 objednávek (63 z toho přes e-shop). V roce 2022 bylo evidováno 424 odběratelů muzejních publikací. Prodej publikací probíhal také na recepci muzea JČM, na pobočkách Jihočeského muzea a příležitostně také na konferencích pořádaných JČM, při knižních křtech a jiných vhodných příležitostech.

V průběhu roku bylo provedeno 12 dílčích měsíčních skladových uzávěrek a jeho koncem pak roční skladová uzávěrka. Průběžně probíhalo vyúčtování komisioního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea u 9 odběratelů z řad knihkupectví. Dle interních směrnic provedli na konci roku 2022 Jana Klimešová, Lukáš Pelikán a Blanka Irová inventuru veškerých skladových zásob publikací muzea.

Jana Klimešová obstarávala prezentaci publikací na webových stránkách muzea a v e-shopu a vedla adresáře předplatitelů periodik JČM, zajišťovala odesílání povinných výtisků (publikace, plakáty) dle zákona, redakčních a autorských výtisků. Na starosti měla plnění oznamovací a nabídkové povinnosti vůči vybraným knihovnám dle zákona, účastnila se redakčních rad časopisu Výběr a pořizovala z nich zápisy. Vedla také agendu přidělování čísel ISBN a ISSN na základě oznámení vedoucích redaktorů či autorů publikací. V roce 2022 bylo vydáno celkem 6 čísel ISBN.

Lukáš Pelikán pracoval jako odpovědný redaktor publikace Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2021 a dvou dvojčísel Zpravodaje Historického klubu (1–2/2021 a 3–4/2021).

Helena Motyčková a Lukáš Pelikán publikovali autorské snímky z výstavních a jiných prezentačních akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podíleli se na přípravě obrazové náplně Měsíčníků muzea, doplňovali fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděli výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a pomáhali s přípravou různých propagačních tiskovin.

Publikační činnost

Pelikán, L.: Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, z. s. v roce 2021. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2021. České Budějovice 2022, s. 85–86.

Pelikán, L.: Zaniklé vsi Novohradských hor. Díl druhý – Cetviny. Zpravodaj Historického klubu 1–2/2022, s. 37–46.

Pelikán, L.: Zaniklé vsi Novohradských hor. Díl třetí – Polžov a Klepná. Zpravodaj Historického klubu 3–4/2022, s. 29–35.

Pelikán, L.: Persönlichkeiten aus dem Gratzener Bergland. Ausstellung im Südböhmischen Museum in Budweis. Der Böhmerwald 9/2022, s. 34–35. (překlad Marta Vaculinová).

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Ediční činnost

Redakční rada Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy v roce 2022 pracovala ve složení: Václav Mikeš (odpovědný redaktor, garant zoologie), Ladislav Černý (výkonný redaktor), Miroslav Beran (garant mykologie), Jaroslav Cícha (garant geologie), Zdeněk Faltýnek Fric (garant entomologie), Zdeněk Kletečka (garant entomologie), Jan Košnar (garant botaniky), Petr Kouřtecký (garant botaniky), Radek Lučan (garant zoologie). Časopis vyšel v prosinci 2022.

Botanik M. Lepší se podílel na přípravě seriálu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech.

Na základě dohody KÚ Jihočeského kraje a Jihočeského muzea mykolog M. Beran vykonával ve spolupráci s J. Součkem (MK JČM) ediční práce na knize Houby jižních Čech: sestavování seznamu zájmových druhů a shromažďování nálezových dat, shromáždění kolektivu autorů, výběr fotografií. KÚ Jihočeského kraje bylo odevzdáno 78 normostran textů a 140 fotografií.

Publikační činnost

V roce 2022 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení celkem 13 prací:

GEOLOŽKA

Venclová S. (2022): Geologická podsběrka Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. – *Minerál* 30(4): 302–305.

BOTANIK

Lepší M., Lepší P. & Boublík K. (eds.) (2022): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXVIII. – *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy* 62: 15–37.

Velebil J., Lepší M., Nosková J. & Lepší P. (2022): Taxonomic assessment of *Sorbus* subgenus *Aria* in the Malé Karpaty Mountains. – *Preslia* 94: 305–334.

Lepší M., Lepší P. & Velebil J. (2022): *Rubus atroroseus* (Rosaceae), a new species of the section *Corylifolii* from the Czech Republic. – *Folia Geobotanica* 57: 213–228.

Lepší M. & Lepší P. (2022): Rozšíření, stav populace a další poznatky o jeřábu manětínském (*Sorbus rhodanthera*). – *Zprávy České botanické společnosti* 57: 1–19.

Lepší M. & Rich T. C. G. (2022): Populations sizes and leaf morphology of the Welsh endemics *Sorbus cambrensis* Welsh Whitebeam and *Sorbus stenophylla* Llanthony Whitebeam (Rosaceae). – *British & Irish Botany* 4(2): 58–73.

Lepší P. & Lepší M. (2022): Kam na Šumavě na kontryhely? – *Šumava 2022 (léto)*: 10–11.

ENTOMOLOG

Hrůzová L., Zeman Š., Mikátová B., Kletečka Z., Procházka J. & Sommer D. (2023): Za hmyzem s Českou společností entomologickou v roce 2022. – *Živa* 1/2023: XXXII.

ZOOLOG

Mikeš V. (2022): První nález ježka východního (*Erinaceus roumanicus* Barrett-Hamilton, 1900) na Šumavě. – *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy* 62: 103–106.

Mikeš V. (2022): Příklad rozmnožování norníka rudého (*Clethrionomys glareolus* Schreber, 1780) v hnízdní budce vyvěšené na stromě. – *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy* 62: 107–110.

Robovský J. & Mikeš V. (2022): Miloš Anděra, Petr Zbytovský: Savci Táborska – záslužný počín k poznání místní fauny. – *Živa* 2/2022: LIX.

Mikeš V., Bažant M., Černý M., Šálek M. & Rymešová D. (2021): Bažant obecný (*Phasianus colchicus*) jako hnízdní parazit koroptve polní (*Perdix perdix*). – *Crex* 39: 9–24.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

V roce 2022 pracoval Jiří Petráš jako odpovědný redaktor časopisu *Výběr*. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech. Dále byl Jiří Petráš členem redakční rady recenzovaného časopisu *Jihočeský sborník historický* a členem redakční rady řady *Supplement JSH*, členem redakční rady recenzovaného časopisu *Ústecký sborník historický (ERIH PLUS)* a členem redakční rady časopisu *Confluens*, časopisu *Mělnického SOKA* a *Mělnického muzea*.

Leoš Nikrmajer pracoval jako člen redakční rady časopisů *Jihočeský sborník historický* a časopisu *Výběr*. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

Jako odpovědný redaktor připravil Jiří Petráš k tisku *Výběr* 3–4/2021 a 1/2022.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

UP – Hana Cukrová

Cukrová, H.: Příspěvek pro Výběr č. 4/2022 (téma: nádobý na konzumaci čokolády ve sbírce JčM), odevzdáno v prosinci 2022.

UP – Hynek Rulíšek

Spolupráce na vytvoření tiskovin k výstavě „František Bílek – Česká státnost“.

Historik novějších dějin

Nikrmajer, L.: Průběh podpisové akce k 70. narozeninám J. V. Stalina na Českobudějovicku. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, roč. LVIII, 2021, č. 4, s. 285–287.

Nikrmajer, L.: Sociální podpora za hospodářské krize v Českých Budějovicích v letech 1930–1932. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, roč. LIX, 2022, č. 3, s. 158–168.

Nikrmajer, L.: Městské muzeum v Českých Budějovicích v období let 1945–1946. Zpravodaj Historického klubu, 2022, č. 1–2, s. 22–25.

Nikrmajer, L.: Českobudějovický pakt – pokus o místní česko-německé vyrovnání před 1. světovou válkou. Milk a Honey, 2022, č. 46, s. 14–16.

Historik nejnovějších dějin

Petráš, J.: Potomci „peckařů“. Sonda do historie počátků zemědělského družstevnictví na Lhenicku po druhé světové válce. Prameny a studie, č. 70, 2022, NZM Praha, s. 111–130.

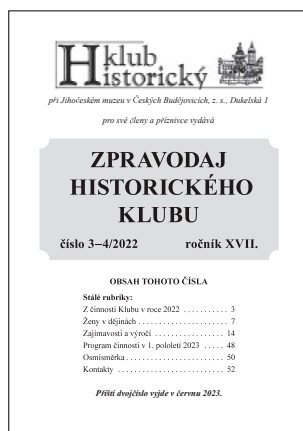
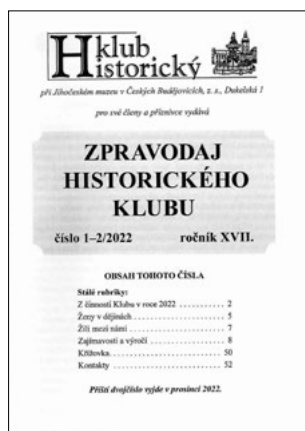
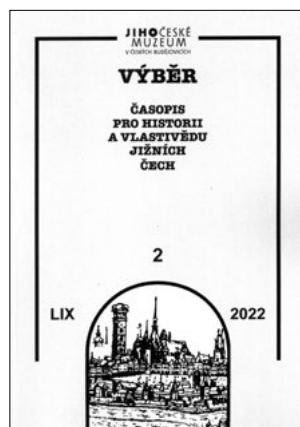
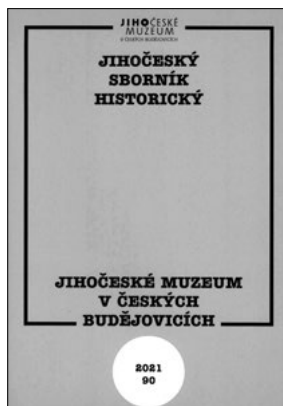
Petráš, J.: Josef Brož. Stopa vodňanského rodáka v muzejních sbírkách. Vodňany a Vodňansko, roč. 12, 2022, s. 217–222.

Petráš, J. – Říhová, I.: Nové expozice v Muzeu středního Pootaví. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, roč. LIX, 2022, č. 1, s. 66–69.

Petráš, J.: Střelské Hořovice v proměnách času 1320–2020. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, roč. LIX, 2022, č. 3, s. 207–208.

OBÁLKY NOVÝCH PUBLIKACÍ VYDANÝCH JIHOČESKÝM MUZEEM V ROCE 2022

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat seminárních a bakalářských prací.

Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 1 320 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je Z. Thomová.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze, Národního památkového ústavu v Praze, Ústavu jaderné fyziky v Řeži (analýza kovových předmětů z jižních Čech), Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Západočeské univerzity v Plzni a s ústavy archeologické památkové péče a regionálními muzei, dále s Archaiou Brno (Humpolec), s Archeologickým ústavem Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, s Antropologickým ústavem Masarykovy univerzity v Brně.

P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru, časopisů Archeologie ve středních Čechách, Archeologie západních Čech a Studia Archaeologica Brunensia. Z pozice funkce vědeckého tajemníka ČAS se podílel na přípravě kolokvia „Výzkumy v Čechách 2021“ v Národním muzeu v Praze a z pozice místopředsedy jihočeské pobočky ČAS zorganizoval její plenární zasedání ve Strakonici. Je rovněž členem Rady Ústavu archeologické památkové péče v Brně, Vědecké rady Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Akademického senátu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, člen oborové rady doktorského studia archeologie Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni a Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Z. Thomová zastávala funkci tajemníka Jihočeské archeologické komise, spolupracovala s Biskupstvím českobudějovickým a se spolkem Naše historie, o. p. s. na průzkumech Rožmberské hrobky ve Vyšším Brodě a v klášterním kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích.

KNIHOVNA

Knihovnice muzea poskytly celkem 253 konzultací a čtenářských a badatelských dotazů pro české i zahraniční badatele. Bylo registrováno celkem 571 jednotek zápůjček knih a 428 výpůjček periodik a na 4 683 prodloužení knih a časopisů. Vyřízeno bylo i 12 žádostí o národní a mezinárodní meziknihovni výpůjční službu. Fond odborné literatury využil celkem 54 čtenářů a badatelů, kteří vykonali 347 návštěv. Knihovna vede systematickou a dlouhotrvající agendu mezinárodní a meziinstitucionální knižní výměny s cca 129 institucemi. Knihovna eviduje nejen čtenáře z řad pracovníků muzea, ale také veřejnosti. V knihovně jsou evidováni také badatelé, kteří studují knižní sbírky pro potřeby různých grantů, výzkumných a výstavních projektů.

Kurátor knihovničních sbírek poskytl celkem 19 konzultací badatelům (požadavky týkající se sbírek, zodpovídání dotazů, vyhledávání v podsbírkách).

Výzkum pozdně středověkých slepotiskových knižních vazeb pokračoval studiem dalších vybraných svazků (PhDr. Kamil Boldan, Národní knihovna ČR).

Umožněno bylo studium iluminovaných rukopisů za účelem sestavení jejich katalogu věnovanému muzeím na území Čech (PhDr. Pavel Brodský, Masarykův ústav Akademie věd ČR).

Pro Vědeckou knihovnu v Olomouci proběhlo ověření a opravení chyb v tzn. Nuskových frotážových obtazích slepotiskových knižních vazeb ve sbírkách JčM. Výsledkem celostátního výzkumu je databáze NUSK dostupná na internetu.

V pozůstalosti Ferdinanda Blumentritta bylo umožněno studium Janu Mrázkovi a Preciose de Joya z National University of Singapore, kteří následně prezentovali poznatky ze svého studia na konferenci v Paříži.

Ve spolupráci s Ústavem aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity pokračovala další etapa digitalizace na zapůjčeném skeneru Zeuschel. Těto možnosti využilo i Blatské muzeum v Soběslavi pro naskenování vlastních inventárních knih.

V souvislosti s přípravou a realizací výstavy Osobnosti Novohradska byla navázána spolupráce se Státním oblastním archivem v Třeboni, Státním okresním archivem České Budějovice, Národním památkovým ústavem, Museem Fotoatelier Seidel Český Krumlov a dalšími zahraničními institucemi (viz oddíl Zahraniční styky).

Ve spolupráci s Ateliérem restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů Fakulty restaurování Univerzity Pardubice proběhlo zadání restaurátorských prací na dvou starých tiscích z podsbírký č. 18.

Knihovna Jihočeského muzea si velmi váží dlouhodobé spolupráce s knihovnami a galeriemi zřizovanými Jihočeským krajem (zejm. Jihočeskou vědeckou knihovnou) a dalšími spřátelenými institucemi při přípravě výstav, vyhledávání knih a zodpovídání badatelských dotazů. Pokračovala spolupráce s Knihovnou Národního muzea v Praze, Národní knihovnou ČR, Knihovnou LA PNP a dalšími knihovnami. Skvělá spolupráce probíhala i nadále s kolegy ze Státního oblastního archivu v Třeboni a jednotlivých státních okresních archivů, jako i s Národním památkovým ústavem.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Konzultace

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 211 konzultací (zoolog 34, botanik 50, mykolog mimo poradnu pro houbaře 84, entomolog 28, geoložka 15).

Prezenčně studovalo ve sbírkách 14 badatelů (botanika – 10 vstupů badatelů, entomologie – 4 badatelé). Botanik určil 500 ks herbářových položek pro jiné subjekty, entomolog určil 60 ks hmyzu pro jiné subjekty. Dokumentátor zrevidoval a určil pro Národní muzeum Praha, Naturkundemuseum Erfurt a řadu soukromých sběratelů přibližně 2 000 ks brouků čeledi Meloidae.

Zápůjčky se sbírek

Z podsbírký geologie trvala po celý rok zápůjčka do Železné Rudy (59 ks).

Z podsbírký botaniky bylo pro studijní účely zapůjčeno 643 herbářových položek rodu *Cardamine* M. Ducháčkovi (Národní muzeum).

Z podsbírký entomologie trvá dlouhodobá zápůjčka sbírkových předmětů Správě NP a CHKO Šumava ve Vimperku pro výstavu v Borových Ladech (14 preparátů), při kontrole preparátů, z důvodů stavu preparátů a jejich poškození, byly navrženy odpisy preparátů ze sbírek. Zaplacení pojistné částky i odpis již proběhly.

Z podsbírký zoologie bylo v roce 2022 zapůjčeno externě 18 sbírkových předmětů Milanu Bindevovi na výstavu „Voda, téma bez břehů“ a interně 3 sbírkové předměty na vánoční výstavu „...andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi...“. Zároveň trvala víceletá zápůjčka 2 sbírkových předmětů Rybářství Nové Hradý, s. r. o. Z didaktického fondu zoologie byly DDM zapůjčeny čtyři balky drobných savců.

Poradna pro houbaře

Poradna pro houbaře byla otevřena každé pracovní pondělí v období 4. 4.–28. 11. v době od 14:30 do 16:30, celkem v rozsahu 34 poradních dnů.

Spolupráce s ústavů a vědeckými společnostmi

Na vědeckovýzkumných úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Národního muzea, Katedry botaniky a Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Univerzity Karlovy a dalších vědeckých společností a ústavů Akademie věd ČR.

Mykolog se podílel na vedení Sekce pro výzkum diverzity a ochranu hub (makromycetů) České vědecké společnosti pro mykologii. S mykologickým oddělením Národního muzea spolupracoval na přípravě odborných publikací.

Botanik spolupracoval s Jihočeskou univerzitou a Univerzitou Karlovou na cytometrických a molekulárních analýzách rodu *Sorbus* a *Crataegus*, kromě toho spolupracoval s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví na výzkumu rodu *Sorbus* a *Crataegus* a pokračoval ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu a SCHKO Blanský les na floristickém průzkumu jižních Čech a přilehlých oblastí.

Entomolog, který je předsedou Jihočeské pobočky České společnosti entomologické, pracuje i v hlavním výboru této společnosti.

Recenze

Botanik vypracoval recenze dvou vědeckých článků pro dva časopisy – *Folia Geobotanica* a *Plants*.

Robovský J. & Mikeš V. (2022): Miloš Anděra, Petr Zbytovský: Savci Táborska – záslužný počín k poznání místní fauny. – *Živa* 2/2022: LIX.

Entomolog vypracoval jednu recenzi entomologického článku pro časopis *Bezděz*.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Odborné konzultace: 7 dotazů (hyalit ve sbírce JčM, nábytek Lišov, dřevořezby).

Badatelé: 2 (sekundární využití mincí ve skleněných pohárech, sklo 19. století).

Kurátor UP

Za rok 2022 poskytli pomoc 12 badatelům v oblasti uměleckého průmyslu a výtvarného umění: odborné posudky a konzultace pro veřejnost.

Zápůjčky sbírkových předmětů regionálním muzeím a partnerským institucím: 34 ks (mezi nimi i předměty zapůjčené již v předešlých letech).

Etnograf

Poskytnuté odborné služby a konzultace: 4 badatelé.

Kurátorka hudebního a divadelního archivu

Divadelní archiv: odborná konzultace (loutky rodiny Dubských).

Hudební archiv: odborná konzultace (hudební skladatel Kende).

Historik novějších dějin

Odborné konzultace a služby badatelům – celkem 9 badatelů. Zápůjčka modelů koněspřežky na výstavu pro Oblastní muzeum v Chomutově.

Historik nejnovějších dějin

Odborné konzultace a služby badatelům – celkem 25 badatelů.

Pracovníci OSV spolupracovali s následujícími ústavy a institucemi

Historik nejnovějších dějin

Člen poradního sboru pro nákup a odpis sbírek – Národní muzeum, historické muzeum, oddělení novodobých českých dějin.

Předseda poradního sboru pro nákup a odpis sbírek Městského muzea v Týně nad Vltavou.

Spolupráce s Národním muzeem, Jihočeskou univerzitou, Ústavem pro studium totalitních režimů, Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, Univerzitou J. E. Purkyně, Historickým ústavem SAV Bratislava.

Kurátor UP

Člen poradního sboru pro nákup sbírek a sbírkotvornou činnost Muzea O. Kudrny v Netolicích a Prachatického muzea.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

O. Chvojka pracoval jako místopředseda jihočeské pobočky České archeologické společnosti. Účastnil se plenárního zasedání konaného ve Strakonících dne 23. 4. 2022 (60 účastníků).

KNIHOVNA

L. Pelikán spolupracoval s Historickým klubem při Jihočeském muzeu, z. s. Pomáhal při technickém zajištění sálu pro realizaci přednášek. Pracoval jako odpovědný redaktor Zpravodaje klubu (dvě dvojčísla s označením 1–2/2022 a 3–4/2022) a do Zpravodaje i autorsky přispíval. Aktualizoval webové stránky klubu a vývěsní skříňku před budovou muzea v Dukelské ulici. V součinnosti s vedením klubu pomáhal při sestavení plánu akcí a oslovení několika přednášejících, stejně jako při realizaci komentovaných vycházek. Pro Historický klub také připravil komentovanou prohlídku vlastní výstavy Osobnosti Novohradska.

Pracovnice knihovny jsou členkami Knihovnické komise při Asociaci muzeí a galerií ČR.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Zájmové útvary: Pracovníci přírodovědného oddělení vedli některé zájmové útvary JČM (Entomologický kroužek) nebo se podíleli na jejich činnosti a odborně ji garantovali (Mykologický klub JČM). Dále se podíleli na činnosti organizací činných při Jihočeském muzeu. Jedná se o Jihočeský ornitologický klub, kde je zoolog členem výboru s poradním hlasem, Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické, kde je entomolog předsedou Jihočeské pobočky, a Jihočeskou pobočku České botanické společnosti při Jihočeském muzeu, kde je botanik jednatelem pobočky.

Mykologický klub JČM (MK JČM): M. Beran, mykolog JČM, spoluorganizoval 9 členských schůzí včetně předvánoční slavnostní schůze se soutěží „Houby v octě“. V návaznosti na poradnu pro houbaře poskytoval každé pondělí, kdy byla otevřena, konzultace členům MK JČM, kteří přinášeli své sběry hub. Ve spolupráci s několika členy klubu realizoval společné víkendové výjezdy do terénu a podílel se na vedení 4 mykologických vycházek pro členy klubu a jejich hosty.

Jihočeská pobočka České botanické společnosti při Jihočeském muzeu: Botanik JČM spoluorganizoval 4 přednášky a podílel se na přípravě Zpravodaje jihočeských botaniků a účastnil se jako jednatel pobočky schůzí výboru a vedení pobočky.

Jihočeská pobočka České společnosti entomologické (JP ČSE): Z. Kletečka, entomolog JČM a předseda JP ČSE, se podílel na vedení a organizaci členských schůzí s přednáškami otevřenými veřejnosti, kdy proběhly 3 přednášky. Od 17. do 19. 6. 2022 bylo pro členy jihočeské pobočky uspořádáno setkání na terénní stanici Jihočeského muzea Dívčí Kámen, jehož náplní byl průzkum okolní entomofauny. Akce se zúčastnilo 6 členů.

Zároveň entomolog vedl Entomologický kroužek, který se scházel pravidelně každý týden ve čtvrtek (mimo prázdnin).

Jihočeský ornitologický klub (JOK): Zoolog fungoval jako styčná osoba mezi JČM a JOK. Stanovy JOK mu zaručují právo účastnit se schůzí výboru, na kterých může i hlasovat, přičemž jeho hlas je brán jako poradní. V roce 2022 byl zoolog pověřen organizací voleb do výboru JOK pro čtyřleté volební období 2022–2026. Oslovil proto veškeré navržené kandidáty, ověřil, zda s kandidaturou souhlasí, a připravil podklady pro konání voleb (přehledně sestavil medailony kandidátů, natiskl volební lístky apod.). Členům JOK bylo umožněno jak korespondenční hlasování, tak prezenční volba na podzimní členské schůzi dne 15. 10. 2022. Po dvou letech odkladů z důvodu pandemie covid-19 JOK zorganizoval tradiční jihočesko-hornorakouské terénní ornitologické setkání. Akce, která se konala v termínu 20.–22. 5. 2022

v oblasti tzv. České Kanady, se účastnil i zoolog JčM. Kromě účasti na pravidelných výborových schůzích, zoolog spoluorganizoval jarní a podzimní členskou schůzi JOK. Součástí schůzí je vždy pásmo přednášek a v přestávce je účastníkům podáváno občerstvení. Po ukončení jarní schůze zoolog pro přítomné ornitology uspořádal komentovanou prohlídku přírodovědné expozice. V průběhu celého roku zoolog aktualizoval vývěsku JOK, sepsal několik textů pro web JOK a spravoval knihovnu a archiv JOK.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Správkyně deponitáře Národopisu Irena Tauerová vedla, organizovala a realizovala celoročně činnost Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Kurátor podsbírky Historie Jiří Petráš vedl, organizoval a realizoval celoročně činnost Regionální letecko-historické společnosti při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

ZAHRANIČNÍ STYKY

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbairische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě terénního průzkumu německé části Zlaté cesty. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu.

Probíhá rovněž intenzivní spolupráce s kolegy z Německa (Kreisarchäologie Deggendorf a Straubing, Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz) a Rakouska (Bundesdenkmalamt Linz, Universität Innsbruck, Museum Asparn a.d. Zaya a Universität Wien) a také v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich (O. Chvojka).

KNIHOVNA

V souvislosti s přípravou výstavy Osobnosti Novohradska byly navázány kontakty se zahraničními institucemi: Böhmerwaldmuseum Wien, Pontificio Collegio Nepomuceno Roma, Unternehmensarchiv Ingolstadt der AUDI AG, Archiv rodiny Hahn. S produkcí firmy Volkswagen proběhlo natáčení krátkého dokumentu o jihočeském působení rodiny Hahn.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Botanik dlouhodobě spolupracuje s hornorakouským Biologiezentrum Linz na výzkumu flóry.

Mykolog se podílel na mykologickém průzkumu CHKO Horná Orava (Oravská Lesná, 25.–30. 8.) organizovaném Oravským muzeem P. O. Hviezdoslava.

Botanik v termínech 12.–13. 5., 26.–27. 7., 31. 7.–6. 8. a 5. 9.–7. 9. 2022 uspořádal expedice za jeřáby a ostružiníky na Slovensko a do Bavorska. Průzkum přinesl nové poznatky v rozšíření a taxonomii zmíněných rodů a odhalil několik taxonomických novinek, kterým bude věnována další pozornost v následujících letech.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Historikové novějších a nejnovějších dějin spolupracovali s Historickým ústavem SAV Bratislava.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci archeologického oddělení si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky a účastí na kongresech, seminářích.

Z. Thomová dokončuje doktorandské studium na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KNIHOVNA

Knihovnice i kurátor knihovných sbírek si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi s odborníky v oboru a účastí na vybraných odborných jednáních, konferencích, školeních a seminářích.

Kurátor pokračoval ve studiu kurzu celoživotního vzdělávání na Teologické fakultě Jihočeské univerzity – Duchovní krajina Novohradsko a Doudlebska (letní a zimní semestr).

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení individuálně zvyšovali svou kvalifikaci.

Zoolog kromě knihovny JČM pravidelně využíval služeb Jihočeské vědecké knihovny a Akademické knihovny Jihočeské univerzity. Nedostupnou literaturu získával prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby. Jako každý rok navíc knihovně poskytl návrh titulů knih, které by bylo vhodné zakoupit do fondu knihovny JČM.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Pracovníci oddělení společenských věd si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvami knihoven, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech a seminářích.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Muzejní pedagogové si zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem nejen odborné literatury, ale též konzultacemi s odbornými pracovníky a účastí na seminářích a konferencích.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

5.–6. 4. 2022: Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2021. Národní muzeum v Praze (O. Chvojka – aktivní účast, spoluorganizátor, P. Zavřel).

23. 4. 2022: Jihočeská pobočka České archeologické společnosti. Muzeum středního Pootaví Strakonice (O. Chvojka – aktivní účast, spoluorganizátor).

8.–10. 9. 2022: Konference Archeologie barbarů. Písek (P. Zavřel – slavnostní přednáška).

3.–6. 10.: XVI. mezinárodní konference Doba popelnicových polí a doba halštatská. Boskovice (O. Chvojka – aktivní účast).

9. 11.–11. 11. 2022: Mezinárodní konference Tisíc a padesát let pražského biskupství. Akademie věd Praha. (Z. Thomová – aktivní spoluúčast).

KNIHOVNA

---

21. 6. 2022: Setkání knihovníků knihovnické komise AMG v Muzeu středního Pootaví ve Strakonici (účast B. Irová, J. Klimešová, L. Pelikán).

2. 11. 2022: Podzimního zasedání Národní knihovny a jednání o realizaci podprogramů VISK 4 Národní program ochrany knihovních fondů a VISK 7 Národní program digitalizace a dlouhodobé archivace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru KRAMERIUS (účast L. Pelikán prostřednictvím videokonference).

20.–21. 9. 2022: Exkurze pracovníků Jihočeského muzea a zájemců z dalších muzejních pracovišť v Jihočeském kraji (organizace L. Pelikán a S. Foltýnová).

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizovali webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Mykolog spoluorganizoval 19. 3. pracovní setkání Sekce pro výzkum diverzity a ochranu hub (makromycetů) České vědecké společnosti pro mykologii v Praze a aktivně se ho účastnil.

Botanik se zúčastnil 10.–15. 7. floristického kurzu České botanické společnosti v Přerově.

Entomolog se zúčastnil 13.–15. září 2022 Semináře zoologů muzeí a ochrany přírody 2022 v Ústí nad Labem.

Pracovníci PŘO využívající vozidla JČM ke služebním cestám absolvovali v květnu školení řidičů referentů.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Historik novějších dějin

Účast na 13. ročníku mezinárodní konference Udržitelný rozvoj pořádané VŠERS v rámci sekce Občanská participace na veřejné správě – minulost současnost a budoucnost II (Krajský úřad 21. 10. 2022).

Historik nejnovějších dějin

Účast na 13. ročníku mezinárodní konference Udržitelný rozvoj pořádané VŠERS v rámci sekce Občanská participace na veřejné správě – minulost současnost a budoucnost II (Krajský úřad 21. 10. 2022).

Příprava a realizace mezinárodní konference (ve spolupráci s ÚSTR Praha a SOKA ČB) Nekomunistické strany v komunistickém Československu (25. a 26. květen 2022).

Konzervátoři

Účast na konferenci muzejních konzervátorů v Třebíči – J. Kössl a K. Reindlová.

Mezinárodní konference Nekomunistické strany v komunistickém Československu probíhala tradičně v prostorách Státního okresního archivu České Budějovice. Zleva: historik Libor Svoboda (ÚSTR), historik nejnovějších dějin Jiří Petráš (JČM), ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Ladislav Kudrna, ředitel JČM František Štangl, ředitel Státního oblastního archivu v Třeboni Václav Rameš

Společná fotografie účastníků konference Nekomunistické strany v komunistickém Československu

EXPOZICE A VÝSTAVY PŘECHÁZEJÍCÍ Z ROKU 2021

Stálé expozice

- Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice;
- Příběh města Českých Budějovic, Městský znak a Mincování v Českých Budějovicích;
- Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice – Linec (Muzeum Koněspřežky);
- Jan Žižka a významné milníky husitství v českých a německých dějinách (Památník Jana Žižky z Trocnova);
- Lidový malovaný nábytek z jižních Čech (Tvrz Žumberk);
- Úředník rožmberský (Tvrz Žumberk);
- Lapidárium Jihočeského muzea (Tvrz Žumberk);
- Řemesla pod Novohradskými horami (Tvrz Žumberk).

Výstavy

- 26. 11. 2021–2. 1. 2022: Vánoce v čokoládě;
- 30. 7. 2021–9. 1. 2022: K zábavě i k odpočinku – volný čas ženy v 19. století;
- 5. 11. 2021–1. 6. 2022: Srdečné pozdravy z Budějovic (Město na pohlednicích v letech 1895–1939);
- 26. 11. 2021–18. 9. 2022: Černý Petr, dětské karty.

Výstava Černý Petr – Dětské karty potěšila velké i malé návštěvníky

EXPOZICE A VÝSTAVY ZAHÁJENÉ V ROCE 2022

Stálé expozice

- od 1. 7. 2022: Nová stálá expozice Historie tvrze Žumberka a okolí, Skleněný poklad a Osobnosti Novohradska.

Výstavy

- 28. 1.–18. 9. 2022: Loutky, marionety, javajky ze sbírek Jihočeského muzea a Vzpomínka na Josefa Hanusche;
- 4.–13. 2. 2022: Výstava orchidejí, exotických rostlin a zvířat;
- 25. 3.–18. 4. 2022: Velikonoce na Doudlebsku;
- 13. 5. 2022–5. 2. 2023: Zvuk času. Hodiny a hodinky ze sbírek Petra Hadravy a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích;
- 24. 6.–30. 10. 2022: Osobnosti Novohradska;
- od 26. 6. 2022: Výstava střeleckých terčů akad. malíře Antonína Hamsíka na tvrzi Žumberk (ZRUŠENO z důvodu nemoci autora);
- 3. 9.–11. 9. 2022: Masožravky na terase;
- 27. 9.–20. 11. 2022: Ing. Tomáš Papoušek – fotografie hub z jižních Čech;
- 3.–7. 10. 2022: Výstava hub;
- 15.–16. 10. 2022: Výstava chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby květin na tvrzi Žumberk (ZRUŠENO z důvodu nemoci hlavní organizátorky);
- 5. 11. 2022: Výstava a soutěž plastických modelů Jihočeský kapr;

- 25. 11. 2022–2. 1. 2023: Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi;
- 9. 12. 2022–16. 4. 2023: František Doubek – Česká státnost.

Součástí výstavy Velikonoce na Doudlebsku bylo i připomenutí pašijového příběhu v lidovém umění

VBRAŇÉ AKCE V ROCE 2022

leden

- 1. 1.–31. 8. Výtvarná soutěž Co mě zaujalo v muzeu (k výstavě Černý Petr, dětské karty);
- 1.–16. 1. Tříkrálová sbírka (Městská charita ČB) – umístění kasičky do JčM;
- 27. 1. Vernisáž výstavy Loutky, marionety, javajky ze sbírek JčM a Vzpomínka na Josefa Hanusche.

únor

- 3. 2. Tisková konference a vernisáž k výstavě orchidejí, exotických rostlin a zvířat;
- 4.–6. 2. Projekt Ledová města;
- 10. 2. Květinový workshop k výstavě orchidejí.

březen

- 10. 3.–4. 5. Sbírka Charity České Budějovice (Charita pro Ukrajinu, Společně pro Ukrajinu) – kasička na recepci hl. budovy JčM;
- 19. 3. Workshop pletení košíků z vrbového proutí (1. termín);
- 22. 3. První on-line workshop v rámci projektu Muzea & sítě – Bavorský les & Šumava (prezentace Archeoskanzenu Trocnov);
- 24. 3. Vernisáž výstavy Velikonoce na Doudlebsku.

duben

- 6. 4.–6. 10. Medvědi pro Ukrajinu (benefiční akce Dobrovolnického centra ADRA, prodej ručně vyráběných látkových medvědů na recepci JčM);
- 21.–22. 4. Travelcon (odborná konference cestovního ruchu – včetně prezentace Archeoskanzenu Trocnov);
- 23. 4. Mezinárodní den památek (České Budějovice ve století valčíku);
- 26. 4. Druhý on-line workshop v rámci projektu Muzea & sítě – Bavorský les & Šumava;
- 28. 4. Charitativní koncert pro Ukrajinu (výtěžek putoval Diecézní charitě České Budějovice);
- 30. 4. Workshop pletení košíků z vrbového proutí (2. termín).

květen

- 1. 5.–30. 10. Motivační věrnostní program Třetí za polovic, sedmá zdarma (Objevuj památky);
- 7.–8. 5. Píkník nad Odrou – mezinárodní veletrh cestovního ruchu (Polsko, Štětín);
- 12. 5. Vernisáž výstavy Zvuk času;
- 18. 5. Mezinárodní den muzeí (vstup zdarma);
- 18. 5. Sběrka pro ukrajinská muzea v rámci Mezinárodního dne muzeí (pokračovalo i po akci);
- 20. 5. Divadelní Trocnovské slavnosti – Lock-Downův syndrom (Ženský amatérský spolek Homole);
- 25.–26. 5. Konference Nekomunistické strany v komunistickém Československu 1948–1989 (Státní okresní archiv České Budějovice);
- 27. 5. Muzejní noc (Loutky a loutkové divadlo);
- 29. 5. Natáčení štábu České televize v JČM rámci pořadu Bezbariérová města.

Prezentace Jihočeského muzea v polském Štětíně 7. května 2022

červen

- 1. 6.–28. 9. Výuka jazyků pro Ukrajince v edukačním sále JČM (Dobrovolnické centrum ADRA);
- 2. 6. Konference Jihočeské hospodářské komory v Barokním sále JČM;
- 4. 6. Den dětí v Trocnově;
- 8.–9. 6. Natáčení krátkého dokumentu o jihočeském působení rodiny Hahn s produkcí firmy Volkswagen v souvislosti s výstavou Osobnosti Novohradska;
- 15.–16. 6. Seminář Tvorba a hodnocení výstav a expozic (Domažlice, Kulturní centrum –Pivovar) - účast vystavářky JČM;
- 17. 6. Divadelní Trocnovské slavnosti – Na správné adrese (Divadelní společnost J. K. Tyl České Budějovice);
- 22. 6. Dobrodružství s technikou (akce na Výstavišti ČB) – partnerství s Jihočeskou hospodářskou komorou v rámci soutěže T-profi (volné vstupenky do JČM);
- 22. 6. Třetí online setkání k projektu Muzea & sítě – Bavorský les & Šumava;
- 28. 6. Setkání k výstavě Osobnosti Novohradska v JČM s komentovanou prohlídkou.

červenec

- 1. 7. Slavnostní zahájení výstavy Povodně v Českých Budějovicích na náměstí Přemysla Otakara II. (JČM ve spolupráci s Milanem Binderem);
- 10. 7.–6. 8. EUROPE Direct (Skryté příběhy) – spolupráce Muzea koněspřežky s Českými drahami (soutěž);
- 13. 7. Poznávání za úplňků (1. vycházka);
- 14. 7. Archeologické léto na tvrzi v Tiché (komentovaná prohlídka – spolupráce JČM a Archeologického ústavu AV ČR);
- 22. 7. Divadelní Trocnovské slavnosti – Světáci (Divadelní společnost J. K. Tyl České Budějovice);

- 30. 7. Válka a vojenství v době Jana Žižky (Gléva Jana Smiřického ze Smiřic a Sub Utraque).

srpen

- 12. 8. Divadelní Trocnovské slavnosti – Dívčí válka (Divadelní společnost J. K. Tyl České Budějovice);
- 12. 8. Poznávání za úplňků 2022 (2. vycházka);
- 15. 8. Povodně v Českých Budějovicích 2002 (vzpomínkové odpoledne a pracovní seminář v JčM);
- 17. 8. Divadelní Trocnovské slavnosti – Můj sluha Saturnin (Marešova divadelní společnost – MAREDIV).

Vzpomínkové odpoledne věnované povodním v jižních Čechách v roce 2002

září

- 2. 9. Vernisáž výstavy Masožravky na terase;
- 10. 9. Poznávání za úplňků 2022 (3. vycházka);
- 10. 9. Trocnovské slavnosti;
- 17. 9. Dny evropského kulturního dědictví;
- 19. 9. Návštěva zahraničních novinářů v Archeoskanzenu Trocnov;
- 20.–21. 9. Muzejní exkurze zaměstnanců JčM (Pardubice a Hradec Králové);
- 26. 9. Vernisáž výstavy Ing. Tomáš Papoušek – fotografie hub z jižních Čech.

říjen

- 4. 10. 2022–16. 5. 2023 Akademie třetího věku (Klub Aktiv);
- 5. 10. Návštěva vedoucích infocenter z celého Jihočeského kraje v Archeoskanzenu Trocnov;
- 6.–7. 10. Sklářské kolokvium;
- 11. 10.–29. 11. Akademické půlhodinky (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích a Biologické centrum AV ČR);
- 23. 10. Košíkářský workshop: z cyklu umělecko-řemeslných workshopů JčM (EU, Ministerstvo kultury, Národní plán obnovy).

listopad

- 1. – 24. 11. plšQworky 2022 Jihočeský kraj (partnerství v rámci konání soutěže – volné vstupenky do JčM);
- 1. – 30. 11. Vlčí máky – sbírka u příležitosti Dne válečných veteránů;
- 6. 11. Křest knihy Rožmberská hrobka (spoluautorka Zuzana Thomová);
- 11. 11. Celní úřad pro Jihočeský kraj (předávání ocenění v Barokním sále JčM);
- 19. 11. Oživené prohlídky zemanského dvorce Archeoskanzenu Trocnov;

- 20. 11. Středověká kuchyně: z cyklu umělecko-řemeslných workshopů JČM (EU-Ministerstvo kultury, Národní plán obnovy);
- 24. 11. Vernisáž výstavy Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi;
- 27. 11. Adventní věnce a vánoční pečivo: z cyklu umělecko-řemeslných workshopů JČM (EU, Ministerstvo kultury, Národní plán obnovy);

prosinec

- 1. 12. Vánoční koncert Konzervatoře České Budějovice v JČM;
- 11. 12. Adventní ozdoby z korálků: z cyklu umělecko-řemeslných workshopů JČM (EU, Ministerstvo kultury, Národní plán obnovy);
- 15. 12. Zpívání koled na schodech muzea s JSPT Úsvit.

ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ

Cílení propagace

- Rodiny s dětmi;
- návštěvníci středního věku se zájmem o kulturu a historii;
- mateřské, základní, střední a vysoké školy;
- senioři;
- zdravotně znevýhodnění;
- zahraniční návštěvníci;
- média a novináři, subjekty cestovního ruchu a ostatní kulturní instituce.

Programové a propagační oddělení během roku 2022 využívalo nástrojů marketingového mixu, pomocí něhož prezentovalo nabídku uvedenou výše široké veřejnosti. Reklama Jihočeského muzea byla pravidelně realizována v tištěné podobě, zveřejňována online, na webu a sociálních sítích muzea, turistických centrech a portálech, v denním tisku, dále také v televizi, v rozhlasu či komerčních rádiích a v neposlední řadě byla hojně využívána i outdoorová prezentace. Propagace nabídky probíhala i v užší spolupráci s destinačním managementem nebo v koordinaci s dalšími jedenácti kulturními organizacemi řízenými Jihočeským krajem.

Tisk

- Plakáty k expozicím, výstavám a akcím;
- informační brožury/letáky;
- měsíční programové plakáty a letáky;
- pozvánky na jednotlivé výstavy a akce aj.

Televize, rozhlas, rádia, denní tisk, časopisy a online inzerce

- Český rozhlas;
- RADIOHOUSE (Hitrádio Faktor);
- MEDIACLUB (Rádio Impuls, Rádio Kiss);
- Česká televize;
- Českobudějovický Deník;
- Mladá Fronta Dnes;
- Budějcká Drbna;
- Jihočeská televize;
- Seznam.cz a přidružené weby (Aktuálně, Seznam Zprávy, Novinky, e-mail od Seznamu, Super, Stream, Extra aj.);
- Českobudějovický magazín BUDLive;
- časopis Barbar;
- Webové stránky Jihočeského muzea;

- sociální sítě (Facebook, Instagram, aj.);
- turistické portály či weby (Kudyznudy.cz, InBudějovice, Kdykde.cz, Vyletnik.cz, Jiznicechy.cz, Budejce.cz, Kulturne.com aj.);
- tiskové zprávy novinářům a médiím;
- newslettery přihlášeným odběratelům aj.

Outdoorová prezentace

- Prodloužený provoz reklamy – celoplošný polep vozu Dopravního podniku města České Budějovice s reklamou JČM;
- billboardy a variapostery;
- reklamní bannery na terasách muzea;
- propagační plachta na budově detašovaného pracoviště muzea v ulici L. B. Schneidera;
- banner na průčelí budovy Kulturního domu Metropol;
- velkoformátové CLV osvětlené plochy/vitríny na zastávkách MHD České Budějovice;
- výlep plakátů a bannerů na venkovních plochách;
- distribuce propagačních letáčků prostřednictvím osobního roznosu a rozvozu aj.

Ostatní

- Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko;
- turistické informační centrum České Budějovice a infocentra v jižních Čechách;
- spolupráce s ostatními 11 kulturními organizacemi zřizovanými Jihočeským krajem;
- soutěže k výstavám a doprovodným akcím;
- online setkání subjektů cestovního ruchu;
- prodej turistického zboží aj.

Kampaně a spolupráce

Programové a propagační oddělení využívalo během roku nejen běžné marketingové aktivity, ale realizovalo i další kampaně či spolupráce, která měly za cíl udržet a rozšířit obecné povědomí o instituci a prezentovat muzeum jako otevřenou a moderní organizaci, která adekvátně reaguje nejen na aktuální kulturní dění, ale i na společenskou a geopolitickou situaci.

Začátek roku 2022 výrazně poznamenala ruská invaze na Ukrajinu. Tento ozbrojený konflikt a v novodobé historii bezprecedentní akt agrese, který byl zahájen 24. února 2022 ze strany Ruské federace, obratem odsoudil celý demokratický svět a západní státy. Zároveň s tím se vzedmula obrovská vlna solidarity s Ukrajinou a vznikaly tak desítky a stovky různých projektů, které měly za cíl pomoci napadené zemi a jejím obyvatelům a uprchlíkům. Jihočeské muzeum se v reakci na tyto aktivity zapojilo například do projektu Charity České Budějovice a po domluvě s jejím ředitelem Mgr. Františkem Nestávelem byla v hlavní budově muzea umístěna pokladnička, do které mohli návštěvníci přispívat dobrovolnou finanční částkou. Výtěžek sbírky byl určen lidem zasaženým válkou a pomáhal zajistit základní životní potřeby jak na Ukrajině, tak v jižních Čechách uprchlíkům. Jihočeské muzeum dále navázalo spolupráci s Dobrovolnickým centrem ADRA a zapojilo se do benefiční akce Romany Lukášové Medvědi pro Ukrajinu. Na recepci muzea si návštěvníci mohli zakoupit látkové medvídky, které ručně vyráběly dobrovolnice z centra ADRA, a to bez nároku na jakýkoliv honorář. Celá částka putovala na sbírku SOS ADRA: Pomoc Ukrajině, která byla určena zejména pro zajištění základních potřeb vysídlených a evakuovaných obyvatel. Ve spolupráci s centrem ADRA pak byla ještě v edukačních sálech Jihočeského muzea realizována pravidelná výuka jazyků pro Ukrajince. Další benefiční akcí byl charitativní koncert pro Ukrajinu, který vedoucí Programového a propagačního oddělení zorganizoval v prostorách muzea ve spolupráci Viktorem Aloisem Jechem a Diecézní charitou České Budějovice, která následně celý výtěžek použila na pomoc Ukrajině v nouzi v České republice. V rámci koncertu vystoupil mj. soubor ukrajinských hudebníků „Světlo pro Ukrajinu“. Ve spolupráci s Mezinárodní radou muzeí (ICOM – International Council of Museums)

a Národním muzeem byla v Jihočeském muzeu realizována v neposlední řadě i finanční sbírka, která byla zahájena v rámci Mezinárodního dne muzeí a pokračovala i v dalších měsících. Vybrané peníze byly z velké části použity na záchranu a obnovu ukrajinských památek a sbírek.

Jihočeské muzeum se během roku 2022 zapojovalo i do dalších projektů, které měly za cíl mj. zvýšit návštěvnost instituce nebo posílit vzájemnou spolupráci s dalšími subjekty cestovního ruchu a kulturního prostoru. Namátkou lze uvést např. tyto formy spolupráce: série tematicky různorodých přednášek pro širokou veřejnost – Akademické půlhodinky, které se konaly v hlavní budově muzea ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích a Biologickým centrem Akademie věd České republiky, dále Akademie třetího věku (Klub Aktiv), Tříkrálová sbírka Městské charity České Budějovice, projekt Ledová města, kterou pořádala organizace Pionýr za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (vstup do muzea zdarma po předložení tzv. Ledové karty), projekt Muzea & sítě – Bavorský les & Šumava (podpora muzeí a galerií v bavorsko-českém pohraničí: Euroregion Šumava – jihozápadní Čechy ve spolupráci s EUREGIO Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn), odborná konference cestovního ruchu Travelcon (mj. prezentace Archeoskanzenu Trocnov), Mezinárodní den památek ve spolupráci s Agenturou Kultur-Kontakt, pokračování motivačního věrnostního programu pro návštěvníky Třetí za polovic, sedmá zdarma (Objevuj památky), Piknik nad Odrou – mezinárodní veletrh cestovního ruchu v polském Štětíně, natáčení štábu České televize v muzeu v rámci pořadu Bezbariérová města, Dobrodružství s technikou: akce na Výstavišti ČB – partnerství s Jihočeskou hospodářskou komorou v rámci soutěže T-profi (volné vstupenky do muzea), EUROPE Direct (Skruté příběhy) – opětovná spolupráce Muzea koněšpřežky s Českými drahami (soutěž), Poznávání za úplňků ve spolupráci s Českou pohádkovou akademií, Dny evropského kulturního dědictví ve spolupráci s Agenturou Kultur-Kontakt, plšQworky 2022 Jihočeský kraj (partnerství v rámci konání soutěže - volné vstupenky do JčM), sbírka v muzeu u příležitosti Dne válečných veteránů (vlčí máky), prezentace Jihočeského muzea v turistických mapách Ministerstva pro místní rozvoj a v nových brožurách dvanácti kulturních organizací zřizovaných Jihočeským krajem nebo realizace novinky v podobě zveřejňování pravidelných podcastů Jihočeského muzea na všech hlavních platformách (Spotify, Apple podcasty, Google podcasty, Soundcloud) a pochopitelně na webu Jihočeského muzea a na sociálních sítích.

Další činnost oddělení

Práce Programového a propagačního oddělení byla během roku 2022 koordinována s ředitelem muzea, náměstkyní ředitele, výstavním ateliérem a operativně i s dalšími zaměstnanci muzea.

Vedoucí oddělení zajišťoval kromě plánování strategie propagace a její samotné realizace mj. organizaci práce kustodů a recepčních a měsíční rozpisy služeb, aby byl zajištěn bezproblémový a plynulý provoz nejen hlavní budovy Jihočeského muzea, ale i jeho poboček. Činnost kustodů byla pravidelně konzultována a vyhodnocována. Dalšími činnostmi oddělení a jeho vedoucího byly v roce 2022 příprava programové náplně vybraných doprovodných akcí a jejich organizace či spoluorganizace s dalšími pracovníky muzea a kooperace s ostatními odděleními s ohledem na výstavní plán a technicko-organizační harmonogram prací. Vedoucí oddělení dále ve spolupráci s ředitelem muzea mj. vyřizoval poptávky na pronájem prostor muzea pro pořádání různých kulturně-výchovných či jiných programů a tyto akce dle pokynů koordinoval. Nadále pokračovala i součinnost s kluby a spolky Jihočeského muzea při plánování jejich programu. Zaměstnanci oddělení se účastnili i tematicky různorodých seminářů a školení.

Výstavní ateliér

- Příprava výstav dle výstavního plánu – architektonické řešení, vizualizace a návrhy;
- příprava textových a obrazových panelů, doprovodných textů a popisek, typografická sazba a zajištění tisku;
- instalace výstav a exponátů měsíce, nasvícení výstav, spolupráce při výrobě výstavářského materiálu, úpravy v harmonogramu instalací a spolupráce s dalšími odděleními JčM, výstavní porady;
- grafické práce;

- příprava propagačních materiálů k výstavám a akcím – plakáty, letáky, pozvánky, bannery aj.;
- příprava měsíčního programového letáku akcí JČM a měsíčních přehledů o programu JČM pro externí partnery a další;
- zástupy recepcce (pondělky).

Pracovnice recepcce

- Výkon denní služby od 6:00 do 18:00 hod., zajištění vnitřní ostrahy objektu;
- správa klíčů od objektů a pokladny;
- obsluha telefonní ústředny, přepojování;
- služby pro návštěvníky: prodej vstupenek a dalšího zboží, poskytování informací;
- koordinace pracovních návštěv, přebírání pošty a další;
- obsluha EZS a EPS podle příslušných směrnic a pokynů, hlášení poruch, zápisy do elektronické knihy závad;
- doplňování propagačních tiskovin JČM, evidence množství.

Kustodi

- Dohled v expozicích a výstavách, kontrola vstupenek, kontrola dodržování návštěvního řádu;
- zástupy recepcce a plnění všech povinností recepční ve vybrané dny (střídání obědů, dovolené, nemocí aj.);
- dohled a výpomoc při doprovodných akcích JČM;
- poskytování informací návštěvníkům;
- zajištění provozu na pobočkách v době sezóny: Muzeum koněšpřežky, Památník Jana Žižky z Trocnova;
- distribuce tiskovin JČM dle pokynů.

MUZEJNÍ NOC 2022

Oblíbená akce pro všechny věkové kategorie se konala v pátek 27. května 2022 od 17:00 do 22:00 hodin v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (Dukelská 1). Hlavním tématem tohoto ročníku byly loutky a loutkové divadlo. Vstup na akci byl zdarma.

Slavnostní zahájení proběhlo v 17 :00 hodin na venkovním prostranství před hlavním vchodem muzea. Návštěvníky přivítali mj. rozverní pouliční komedianti na chůdách ze společnosti Chůdadlo. Následovala zábavná kejklířská pohádka pro děti i dospělé Brémští cirkusanti. Malí i velcí návštěvníci mohli na venkovním prostranství využít školu žonglování nebo obdivovat ukázky tvorby loutek. Přednáškový sál v přízemí nabídnul výrobu vlastních odznaků a fotokoutek. Vzdělávací sály v přízemí potěšily hlavně rodiny s dětmi. Edukační oddělení muzea si zde připravilo tvořivé hrátky s loutkami a loutkovými divadly, k dispozici byly dále různé omalovánky, vystřihovánky apod.

V barokním sále v 1. patře se odehrála hned dvě divadelní představení. Pohádkovou detektivku Kloboučkový/ponožkový fantom představil Jakub Lada Vavřina alias Divadlo potulného čajovníka a Čertovskou pohádkou pobavilo Divadlo Studna pod vedením Josefa Kašpara. V mezičase se návštěvníci mohli občerstvit buď

před hlavním vchodem muzea nebo na jedné z teras muzea, kde byla připravena kavárna. Jak vznikala zmíněná Čertovská pohádka, se mohli účastníci Muzejní noci přesvědčit na druhé terase. Na výstavním panelu si mohli prozkoumat maturitní práci Klaudie Kašparové, která zahrnovala výtvarný scénář a výpravu představení nebo návrhy kostýmů. Také zde byla umístěna prezentace loutek studentů scénografie pod vedením zesnulého významného budějovického výtvarníka, řezbáře, loutkáře a pedagoga Střední uměleckopřmyslové školy sv. Anežky České v Českém Krumlově Josefa Hanusche. Na terase mohli návštěvníci rovněž zhlédnout ukázky práce s varietními loutkami vlastní výroby s komentářem pokračovatele rodové loutkářské tradice Františka Finka.

Po celou dobu akce byly přístupné všechny expozice a výstavy muzea. Zámci si mohli prohlédnout např. nově otevřenou výstavu zaštiťovanou Ministerstvem kultury „Zvuk času“, která představila hodiny a hodinky z období od 16. do 19. století ze soukromé sbírky Petra Hadravy a ze sbírek Jihočeského muzea. Autor výstavy Petr Hadrava vedl pro zájemce i komentovanou prohlídku této výstavy. K dispozici byly dále výstavy: Srdečné pozdravy z Budějovic: město na pohlednicích v letech 1895–1939; Černý Petr, dětské karty; Loutky, marionety, javajky ze sbírek Jihočeského muzea a Vzpomínka na Josefa Hanusche, ke které byla připravena i komentovaná prohlídka s její autorkou Petrou Prokopcovou. Dále byly k vidění expozice Příběh města Českých Budějovic a Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice, která se pyšní 1. místem a titulem Muzejní výstava roku v rámci Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Na Muzejní noci nechyběla ani živá hudba. Část programu tak probí-

hala i na venkovním podiu u Kulturního domu Slávie. Návštěvníci si poslechli koncerty dvou kapel: Weekend a Želiboys. Akci slavnostně zakončilo Chůďadlo, které si pod podiem připravilo ohňovou show s názvem The Cube.

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI 2022

Devátý ročník tradiční akce se konal v sobotu 10. září 2022 od 13:00 do 18:00 hodin v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova. Akci organizovalo Jihočeské muzeum a město Borovany, vstup byl pro návštěvníky zdarma.

Akce byla zahájena ve 13:00 hodin na louce pod mohylou Jana Žižky. Hned na úvod návštěvníci zhlédli představení Jak Žižka o druhé oko přišel v podání Harciřů z Rokycan, šermířského a divadelního spolku s bohatou historií. V průběhu akce odehráli i představení Ztracenci. Tak se nazývala jednootka lancknechtů, kteří byli nasazováni vždy do prvních linií. Harciři v rámci programu také naverbovali odvážné děti z řad návštěvníků, které rozdělili na dva tábory a v řízené „bitvě“, ve které nehrozilo žádné zranění, pak vyhráli jen ti nejlepší.

Středověká kapela Rebule si pro návštěvníky na akci připravila několik vystoupení, během kterých zahráli v dobových kostýmech na historické nástroje. Návštěvníci si mohli poslechnout písně pijácké, milostné a duchovní, ale i středověkou taneční hudbu.

Po celou dobu slavností byla k dispozici i střelba z luku a kuše pod odborným dohledem zaměstnanců Jihočeského muzea. Účastníci akce navštívili také středověký vojenský tábor, kde mohli obdivovat historické zbraně a zbroj nebo se podívali na ukázky středověké polní kuchyně. To vše v podání Fedrfechtýřů – skupiny historického šermu.

Interaktivní ukázky historických dobývacích strojů, katapultu a trebuchetu si připravilo uskupení Lucistnice.cz. U aktivit byla přítomna profesionální kostýmovaná obsluha, která vše vysvětlila, ukázala a zodpověděla i ty nejvšetečnější otázky.

Čtyři netradiční středověké hry přivezl Antonín Plamen Pazdera. Zájemci si mohli vyzkoušet jízdu koňokolem, chodochůzi s rozhledem, dobývací žebřík nebo střelbu hliněnou šiškou.

Na akci opět nechyběl řemeslný jarmark s ukázkami rozličných lidových řemesel: tkaní (Dana Vařilová), keramika a drátování (Ateliér Radost), výroba dřevěných hraček (Jiří Drhovský), výroba textilních hraček (Bohdana Homolková), chainmaille – kroužkování (Andrea Vachová), quilling – papírové filigrány (Jitka Sovová) a papírový pedig (Miluše Heralová).

Během akce mohli návštěvníci zhlédnout i dvě divadelní představení. Marešova divadelní společnost představila Pohádky z kufuru, taškařici plnou veselých písniček a barevných kostýmů. Divadlo Studna si pak připravilo představení Princ Jaromil.

Pro děti bylo dále připraveno malování barvami na obličej od Gabriely Chvojkové, u zaměstnanců Jihočeského muzea si mohly vyrobit vlastní odznak (placku) nebo využily hernu s dřevěnými hračkami Luďka Fialy, tzv. Luďkovu Hračkolnu.

Tradičním lákadlem Trocnovských slavností byla návštěva českého historika Petra Čorneje. Nositel státního vyznamenání (Medaile za zásluhy) či držitel ceny Magnesia Litera 2020

v kategorii Kniha roku (Jan Žižka. Život a doba husitského válečníka) vedl komentovanou prohlídku interaktivní expozice o Janu Žižkovi a husitství v muzejní budově a zodpověděl dotazy zvědavých návštěvníků. Expozice byla přístupná po celou dobu akce.

V rámci akce si mohli zájemci zakoupit na recepci muzejní budovy knihu spisovatele Otomara Dvořáka „Jan Žižka z Trocnova – světla a stíny hejtmánovy životní cesty“. Autor publikace byl přítomen po celou dobu akce u muzejní budovy, kde s ním mohli návštěvníci debatovat, získat podpis nebo se s ním vyfotit.

K dispozici byla tradičně i naučná stezka kolem trocnovského areálu, která mapuje významné milníky husitství. Návštěvníci se rovněž mohli přesvědčit, jak pokračuje stavba nového Archeoskanzenu Trocnov, který modeluje výsek zástavby středověké vesnice a život bude prezentovat stavby a život v období konce 14. století.

Po celou dobu trvání akce byl pro návštěvníky zajištěn prodej občerstvení, zdravotnická služba a parkování.

VÝZNAMNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI MUZEA A DALŠÍ SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE V ROCE 2022

- Ministerstvo kultury České republiky;
- Jihočeský kraj;
- Statutární město České Budějovice;
- Jihočeská centrála cestovního ruchu;
- Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko;
- Destinační společnost Novohradsko-Doudlebsko;
- KOH-I-NOOR HARDTMUTH;
- Nadace ČEZ;
- Jihočeská televize;
- Budějcká Drbna;
- Český rozhlas České Budějovice;
- Česká televize;
- ČTK;
- MEDIA CLUB;
- MAFRA;
- Českobudějovický deník;
- Budějčanda;
- Českobudějovický magazín BUDLive;
- Tiskárna Inpress;
- WIP Reklama;
- CITY-TOOLS;
- RENGL;
- EM Grafika;
- A-Grafika;
- Hruška reklama;
- Vydavatelství MCU;
- KD Metropol;
- Seznam.cz;
- Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice;
- Agentura Kultur-Kontakt;
- Město Borovany;
- Objevuj památky;
- Senior pasy a Rodinné pasy;
- AREAac;
- Venkovské památky / Ländliche Denkmäler;
- Agentura Paseo;
- Kudyznudy.cz;
- Kdykde.cz;
- Vyletnik.cz;
- Kulturne.com;
- Kulturní most;
- Lomondmedia;
- Služba VD České Budějovice;
- Česká pohádková akademie;
- NETservis;
- Klub Aktiv;
- a další spolupracující instituce a jednotlivci.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2022

- **28. 4. 2022: Hudebnice z Ukrajiny** sdružené v rámci projektu Světlo pro Ukrajinu vystoupily na charitativním koncertu v Jihočeském muzeu. Výtěžek z akce byl předán Diecézní charitě České Budějovice, která prostředky využila na pomoc lidem na Ukrajině.
- **27. 5. 2022:** Pokračovatel rodové loutkářské tradice **František Fink** vystoupil na Muzejní noci v hlavní budově Jihočeského muzea s ukázkami práce s varietními loutkami vlastní výroby.
- **15. 6. 2022:** Vysokoškolští pedagogové **Jan Mrázek** a jeho manželka **Preciosa Regina de Joya** z National University of Singapore studovali pozůstalost Ferdinanda Blumentritta.
- **10. 9. 2022:** Historik a spisovatel **Petr Čornej** a spisovatel **Otomar Dvořák** navštívili Trocnovské slavnosti. P. Čornej vedl komentovanou prohlídku expozice. Trocnovských slavností se zúčastnil i hejtman Jihočeského kraje **Martin Kuba**.
- **18. 10. 2022:** Italský hudební skladatel a muzikolog **Francesco Lotoro** studoval notové zápisy židovského skladatele Rudolfa Kendeho, uložené ve sbírkách Jihočeského muzea.

Jan Mrázek s manželkou Preciosou Reginou de Joya z National University of Singapore studovali pozůstalost Ferdinanda Blumentritta uloženou ve sbírkách Jihočeského muzea

Francesco Lotoro se po studijní návštěvě zapsal do knihy hostů Jihočeského muzea

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2022

Návštěvnost hlavní budovy Jihočeského muzea, jeho poboček a externí výstavy

Návštěvnost Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a jeho poboček se v roce 2022 oproti roům 2021 a 2020 významně navýšila. Napomohl tomu mj. fakt, že pandemie covidu-19 výrazně zeslábla, a proto již nebylo nutné, aby byly kulturní instituce (včetně muzeí) střídavě uzavírány. Těto skutečnosti bylo využíváno pro maximální možný zásah potenciálních návštěvníků a na to se zaměřila i komplexní a rozsáhlá propagace nabídky muzea.

Historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích přilákala v roce 2022 celkem 67 998 návštěvníků. Návštěvnost Muzea koněspřežky činila v sezóně květen–září 1 299 osob. Památník Jana Žižky z Trocnova navštívilo dohromady 17 931 osob a Tvrz Žumberk u Nových Hradů pak 10 540 osob. Celková návštěvnost všech poboček za rok 2022 činila 97 768 osob. Toto číslo však nezahrnuje externí výstavy, které Jihočeské muzeum realizovalo nebo na kterých se podílelo. Niže je uveden seznam těchto výstav, včetně statistik návštěvnosti:

- Stálá expozice Z Borovan vlakem tam a zpátky (Klášter Borovany): 3 200 osob;
- 11. 3.–28. 8. 2022: Co přinesla dálnice / Was brachte die Autobahn (Mühlviertler Schlossmuseum Freistadt): 1 364 osob;
- 23. 4. 2022: Jednodenní výstava exponátů zapůjčených z výstavy JčM „K zábavě i k odpočinku“ v rámci Mezinárodního dne památek (Národní památkový ústav České Budějovice): 612 osob;
- 11. 6.–30. 8. 2022: Kašpárci a loutky pokaždé jinak (Klášter Borovany): 17 789 osob;
- 7.–31. 8. 2022: Povodně v Českých Budějovicích (náměstí Přemysla Otakara II.): Návštěvnost výstavy byla konzultována s M. Binderem, nicméně vzhledem k jejímu umístění je složité návštěvnost odhadnout. Hrubý odhad návštěvnosti: cca 35 000 osob;
- 9. 9.–28. 10. 2022: Zlatá cesta – Bavorská solná stezka do Čech a její výzkum (Městské kulturní a informační středisko Kašperské hory): 2 927 osob.

Souhrnná návštěvnost externích výstav tedy byla 60 892 osob. Sečteme-li čísla návštěvnosti všech poboček Jihočeského muzea a čísla návštěvnosti externích výstav, pak celková návštěvnost za rok 2022 činila 158 660 osob. Pro porovnání jsou níže uvedeny celkové statistiky návštěvnosti za poslední tři roky: rok 2021: 57 836 osob
rok 2020: 63 928 osob
rok 2019: 85 024 osob

Návštěvnost webových stránek a sociálních sítí muzea

Nedílnou součástí propagace a prezentace nabídky byly i v roce 2022 oficiální webové stránky Jihočeského muzea: www.muzeumcb.cz. Ze statistického vyhodnocení analytických dat vyplývá, že celkové číslo zobrazení webových stránek Jihočeského muzea v r. 2022 bylo 226 651 zobrazení. Návštěvnost webu činila 80 472 unikátních uživatelů, z nichž 81,1 % tvoří noví návštěvníci a 18,9 % pak návštěvníci, kteří se pravidelně na web vrací. Přes 90 % návštěvníků webu tvořili v r. 2022 Češi, zájem o stránky měli dále návštěvníci ze Slovenska, Německa, Rakouska, Spojených států amerických, Francie, Polska, Nizozemska, Velké Británie nebo Indonésie.

Průměrný počet aktivních uživatelů na webu za 1 den byl 86 osob, za týden pak 929 osob a za měsíc průměrně přes 3 000 osob. Přesně 50 % uživatelů si webové stránky muzea prohlíželo na mobilním telefonu, přes 48 % uživatelů používalo stolní počítač, ostatní pak tablet.

Období, ve kterém byly webové stránky nejvíce navštěvované, je měsíc únor, dále přelom května a června a následně září. Nejvyšší návštěvnost webu byla z celkového průměru v dopoledních hodinách (v rozmezí od 9:00 do 11:00 hodin) a v pozdějších odpoledních hodinách. Návštěvníky během roku

nejvíce zajímala hlavní strana webu, sekce Výstavy, sekce Otevírací doba a sekce Vzdělávání. Co se týče konkrétních výstav, nejvyšší zájem byl z hlediska čtenosti o výstavu orchidejí, exotických rostlin a zvířat. Z akcí návštěvníky nejvíce zajímaly Trocnovské slavnosti. Nejvíce navštěvované pak byly na webu pobočky Památník Jana Žižky z Trocnova a Tvrz Žumberk u Nových Hradů.

Dalším nástrojem, který Programové a propagační oddělení používalo v r. 2022 při komunikaci s širokou veřejností a kde prezentovalo novinky z muzea, jsou sociální sítě Facebook (Meta) a Instagram. Pokračujícím záměrem bylo udržovat a průběžně navyšovat fanouškovskou základnu a organický dosah na obou platformách. Facebookové stránky muzea na konci r. 2022 sledovalo 2 929 osob. Přes 70 % tvořily ženy, necelých 30 % pak muži. Nejvíce fanoušků bylo ve věkové skupině 35–44 let z České republiky, konkrétně Českých Budějovic a dále z Prahy, z Českého Krumlova, Borovan nebo Trhových Svinů. Zájem o stránku měli i obyvatelé Slovenska, Rakouska nebo Polska. V průběhu r. 2022 bylo zveřejněno celkem 187 příspěvků (nezahrnuje Facebook Stories). Největší organické dosahy měly např. tyto příspěvky: pozvánka a událost k Výstavě orchidejí, exotických rostlin a zvířat (31 664 uživatelů), událost k Muzejní noci (28 677 uživatelů), pozvánka na akci Válka a vojenství v době Jana Žižky (27 469 uživatelů), událost k výstavě Masožravky na terase (15 135 uživatelů), událost k vánoční výstavě Andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi a doprovodnému programu (14 801 uživatelů) nebo pozvánka na akci Poznávání za úplňků (11 630 uživatelů).

Instagram Jihočeského muzea na konci r. 2022 sledovalo přes 2 100 jedinečných uživatelů, organický dosah stránky se však blížil 17 000 účtům. V průběhu roku 2022 bylo zveřejněno celkem 109 příspěvků a přes 900 Instagram Stories (Příběhů). Největší úspěch a organický dosah měly např. tyto zveřejněné příspěvky: pozvánka na Výstavu orchidejí, exotických rostlin a zvířat, pozvánka na Muzejní noc, rozhovor Jihočeské televize k vánoční výstavě, video pozvánka na výstavu Zvuk času, představení filmu Jan Žižka v souvislosti s Archeoskanzenem Trocnov, pozvánka na akci Válka a vojenství v době Jana Žižky, příspěvek o odsouzení ruské agrese na Ukrajině, video s jarní tematikou (fotky návštěvníků u magnólií před budovou muzea) nebo video z výstavy Masožravky na terase. Z celkového počtu fanoušků tvořily ženy přes 60 %, muži pak necelých 40 %. Nejvíce fanoušků bylo z věkové skupiny 25–34 let. Nejvíce followerů pochází z České republiky, dále pak ze Slovenska, Polska, Německa a Rakouska. Regionálně pochází nejvíce fanoušků z Českých Budějovic, dále z Prahy, Brna nebo Tábora.

ÚTVAR NÁMĚSTKYNĚ ŘEDITELE PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST

Rok 2022 byl konečně opět téměř návratem k normálu. Uzavírání veřejných budov v rámci proticovidových opatření již nebylo nařízeno a Jihočeské muzeum tak opět mohlo přivítat návštěvníky ve svých expozicích a výstavách.

Stálíci nadále zůstávaly expozice přírody a dějin města v hlavní budově muzea a domek koněspřežní železnice, expozice k dějinám husitství v Památníku Jana Žižky v Trocnově, v jehož blízkosti zároveň pokračovaly intenzivní práce na výstavbě nového archeoskanzenu, a expozice lidového nábytku a tradičních řemesel v tvrzi Žumberk. Třetí žumberská expozice, věnovaná dějinám tvrze, však v roce 2022 prošla razantní obměnou.

Expoziční činnost

V přízemních prostorách renesanční tvrze Žumberk je již několik desítek let umístěna expozice připomínající dějiny samotné tvrze i blízkého okolí. Na jaře 2022 začala její obnova, prostory byly vymalovány a osazeny novým výstavním mobiliářem. První místnost je věnována samotné tvrzi a kostelu, ve druhé místnosti se návštěvníci dozvědí o historii sklářského řemesla v jižních Čechách, zejména na Novohradsku a na blízké Šumavě, ve třetí místnosti je čekají zajímavé informace o přírodních poměrech a památkách okolí tvrze a několik tipů na výlety. Nechybí ani interaktivní stanoviště pro malé návštěvníky.

První místnost uvede návštěvníky do historie tvrze a kostela, která sahá až do poloviny 13. století, kdy byla založena osada Sonnenberg. Koncem 16. století byl majitelem panství Jindřich Pouzar z Michnic, hejtman Bechyňského kraje, který byl také pochován ve zdejším kostele – jeho malovaný epitaf je po zrestaurování součástí prohlídkové trasy tvrze. Asi nejnámějším držitelem

panství byl sekretář Petra Voka z Rožmberka Theobald Höck, muž s lehce pochybnou pověstí. Ten však dal tvrz dnešní podobu, když ji nechal přestavět na renesanční vilu v italském stylu.

Po třicetileté válce byl Žumberk a přilehlé statky připojen k novohradskému panství, jeho význam však postupně upadal a stavba chátrala. Opravy se dočkala až v 70. letech 20. století, kdy byla opravena pro výstavní účely a převzalo ji krajské muzeum jako svou pobočku.

Kostel Stětí sv. Jana Křtitele prošel kompletní rekonstrukcí v letech 2005–2013 za finanční podpory vysídlených původních obyvatel, Česko-německého fondu budoucnosti a hornorakouské vlády, obnova interiéru byla financována z prostředků Evropské unie. Při rekonstrukci byly objeveny cenné fresky z konce 14. století i z doby majitelů Pouzara z Michnic a Theobalda Höcka a renesanční náhrobníky.

Druhá místnost je věnována jihočeskému fenoménu, sklářské výrobě. Jihočeské, respektive novohradské a šumavské sklářství má tradici již od 14. století. Prudký rozvoj zaznamenalo po třicetileté válce; roku 1683 vimperský skelmistr objevil postup výroby křišťálového skla. V 18. století je ve zdejším regionu doložena největší koncentrace skláren v Čechách, výrobky se ve velkém exportovaly po celé Evropě, což přetrvávalo i v 19. století, kdy se sklárny zaměřovaly už na barevné sklo (Adolfovo, Lenora, počátkem 20. století sklárna v Klášterském Mlýně vyrábí secesní irizující sklo). Většina skláren zanikla po 1. světové válce.

Významnou kapitolu jihočeského sklářství představuje výroba tzv. hyalitu v novohradských sklárnách rodu Buquoyů. Černé neprůhledné sklo vynalezl Jiří František Buquoy v roce 1816, o tři roky později pak výrobu doplnil červenou variantou. Dekoraci zlatou malbou vymyslela jeho manželka Marie Gabriela. Sláva buquoyovských skláren však po smrti hraběte v polovině století upadla a místní sklárny produkovaly již jen užitkové lisované sklo; poslední sklárna v Jiříkově údolí zavřela v roce 1910.

Ve třetí místnosti se návštěvníci dozvědí o přírodních poměrech Novohradska, tedy širšího okolí tvrze, o geomorfologii, vodstvu, místním podnebí, o lesích, fauně a flóře, najdou zde nejružnější přírodní a sakrální památky, za kterými se mohou vydat po turistických trasách i cyklotrasách. Přehled osídlení regionu dokresluje mapa sídel a stavebních památek; jako bonus sem byla přenesena část výstavy o významných osobnostech Novohradka.

Další fotografie obnovené žumberské expozice naleznete v barevné obrazové příloze od str. 104.

Výstavní činnost

Také v roce 2022 byl v hlavní budově JČM realizován poměrně velký počet krátkodobých výstav. Z minulého roku přecházely výstavy Srdečné pozdravy z Budějovic. Město na pohlednicích v letech 1895–1939 a Černý Petr. Dětské karty. Koncem ledna byla otevřena výstava Loutky, marionety, javajky ze sbírek Jihočeského muzea, která byla zároveň vzpomínkou na nedávno zesnulého řezbáře loutek Josefa Hanusche. Po covidové přestávce se návštěvníci mohli opět potěšit na oblíbené výstavě orchidejí a dalších exotických rostlin, která zaznamenala rekordní návštěvnost a množství ohlasů, a na výstavě věnované velikonočním svátkům – tentokrát na téma Velikonoce na Doudlebsku.

Autoři výstavy Velikonoce na Doudlebsku Hana Soukupová a Jan Šimánek při vernisáži

Vernisáž výstavy Velikonoce na Doudlebsku

Začátkem května byla otevřena výstava historických hodin ze sbírek soukromého sběratele Petra Hadravy i ze sbírek muzea s názvem Zvuk času. Téměř tři stovky stolních, nástěnných i stojacích hodin doplnila

Sběratel Petr Hadrava představuje předměty ze své sbírky při vernisáži výstavy Zvuk času

Výstava Zvuk času

ukázka hracích strojů a předmětů ze slonoviny, vzácných nerostů nebo čínské glazované keramiky. Výstava trvala více než tři čtvrtě roku a po celou dobu se těšila zájmu návštěvníků všech věkových kategorií – starší generace se přišly pokochat krásou a řemeslnou dovedností bronzových i dřevěných hodin, pro děti byl připraven kvíz, ukázka hodinových součástek a edukační program pro školky a školy. K výstavě byl vydán také stejnojmenný katalog.

Přes letní měsíce až do října byla k dispozici výstava Osobnosti Novohradska, která důkladně zmapovala významné osobnosti regionu, které se zasloužily o zvelebování a rozvoj svých oborů, ať už to byli Jan Nepomuk a Jiří František Buquoyové, pokrokoví majitelé novohradského panství, Carl Hahn, zakladatel německé automobilky DKW, pod níž spadala například značka Audi a která se pak stala součástí koncernu Volkswagen, nebo bývalý rakouský prezident Thomas Klestil, jehož rodina pocházela z Novohradska.

Zájemcům o přírodu byla určena zářijová desetidenní výstava masožravých rostlin Markéty Aubrechtové Masožravky na terase, kde byly kromě výstavně instalovaných rostlin a prodeje s poradenským k dispozici i nově vytvořené panely se zajímavostmi o masožravých rostlinách, které se vyskytují na našem území (autorem je botanik JčM Martin Lepší). Navázat pak mohli výstavou fotografií hub Ing. Tomáše Papouška, bývalého předsedy Mykologického klubu při Jihočeském muzeu, který v roce 2022 oslavil osmdesáté narozeniny, a tradiční výstavou nasbíraných plodnic hub, která opět vznikla ve spolupráci s Mykologickým klubem. Klub po celou dobu výstavy zajišťoval přísun čerstvých hub a poradenskou službu pro veřejnost.

Výstava Masožravky na terase Markéty Aubrechtové přilákala velký počet návštěvníků

S blížícím se koncem roku se opět návštěvníci mohli těšit na vánoční výstavu, která letos připomněla oslavy svátků především na českém venkově. Jako vždy nechyběl doprovodný program, kde tvůrci lidových řemesel návštěvníkům předváděli výrobu vánočního pečiva, figurek ze skla, korálků či keramiky, hraček, ozdob a vánočních dekorací. Předvánoční čas ještě obohatila výstava grafik významného českého umělce Františka Doubka s tématem české státnosti, českých a evropských měst a šlechtických rodů, doplněná ukázkami medailí a univerzitních insignií z ateliérů předních českých medailérů a sochařů.

Exponát měsíce října připomněl významnou osobnost jihočeského národopisu Zoru Soukupovou

V průběhu celého roku na návštěvníky hned za vstupem do muzea čekají exponáty měsíce. Každý měsíc se tak mohou dozvědět něco jiného, třeba co se děje v restaurátorské dílně, co muzejní archeologové objevili při záchranném výzkumu na stavbě dálnice D4, jaké památky na vývoj záznamové techniky uchovává muzejní fototéka a filmotéka. Připomněli si sté výročí narození významné znalkyně jihočeského národopisu a předsedkyně Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu Zory Soukupové, 40 let od úmrtí jihočeského malíře, ilustrátora a grafika Karla Štěcha, zavzpomínali

na drogistické zboží z druhé poloviny 20. století v původních obalech, pokochali se krásou secesního skla, nebo se dozvěděli o nově objeveném druhu jeřábu skalního, na jehož určení se podílel botanik Jihočeského muzea.

Rok 2022 byl tak výstavně velmi úspěšný a v těchto intencích bude Jihočeské muzeum pokračovat i v následujícím roce.

Eva Hyndráková

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Edukační oddělení realizovalo ve vlastní režii v roce 2022 pro 427 skupin dvacet pět druhů různých interních edukačních programů a několik hromadných akcí pro veřejnost. Ze všech jmenujme alespoň tyto:

„Černý Petr, dětské karty – loutky, marionety a javajky“

V období od 26. listopadu 2021 do 18. září 2022 se v Jihočeském muzeu uskutečnila výstava sledující historii dětských karetních her. Hlavní pozornost přitom byla zaměřena na karetní hru „Černý Petr“. S touto hrou byla spojena výtvarná soutěž, při které byly děti vyzvány, aby navrhly svou vlastní kartu. Výherci soutěže byli odměněni cenami v podobě výtvarných produktů firmy Koh-i-noor. Na výstavu „Černý Petr, dětské karty“ volně navazovala výstava loutek s názvem „Loutky, marionety, javajky ze sbírek Jihočeského muzea a Vzpomínka na Josefa Hanusche“. Výstava prezentovala loutky kočovných loutkářů, loutky pro rodinná divadla a sbírku loutek z Malého divadla v Českých Budějovicích. Další část výstavy byla věnována vzpomínce na významného budějovického výtvarníka, řezbáře, loutkáře a pedagoga Josefa Hanusche. Tuto výstavu doprovázel edukační program, jehož součástí byly omalovánky prstového loutkového divadla a další edukační materiály.

V pátek 27. května 2022 se Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích stalo hostitelem XVIII. ročníku Festivalu muzejních nocí. Hlavním tématem tohoto ročníku Muzejní noci byly loutky a loutkové divadlo. Připraven byl skutečně velmi bohatý program. Před vstupem do muzea byla k vidění vystoupení akrobatů, kejklířů a hudebních kapel. Komentované prohlídky doplňovaly výtvarné dílny, aktivity a tvořivé úkoly s loutkami a loutkovými divadly, jen ty navštívilo 375 dětí. K dispozici byly také edukační materiály, omalovánky a vystřihovánky. Návštěvníci si mohli vyzkoušet i výrobu vlastních odznaků.

„Poznej houby“

Výstava hub pořádaná ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihočeského muzea probíhala od 3. října do 10. října 2022. Představila průřez podzimního aspektu jihočeské mykobioty tzv. velkých hub. Plodnice podložené vlhkým mechem byly řazeny po systematických skupinách a doplněny tematickými panely. Během celého trvání výstavy byl zajištěn přísun čerstvých exponátů a fungovala i stálá poradna pro houbaře.

Objednané školní skupiny si v rámci edukačního programu „Poznej houby“ prohlédly výstavu plodnic a poté svoje vědomosti žáci a studenti uplatnili při vyplňování pracovních listů a při výtvarné aktivitě. Každý si mohl vytvořit a následně nabarvit svou vlastní plodnici houby z vatového polotovaru. Programu se zúčastnilo v 26 skupinách 472 žáků a studentů.

„Válka a vojenství v době Jana Žižky z Trocnova“

Dne 30. 7. 2022 úspěšně proběhla další hromadná akce spojená s výstavbou Archeoskanzenu Trocnov. Šlo o jednu z nejnavštěvovanějších a zřejmě i nejoblíbenějších akcí pořádaných Jihočeským muzeem. Za součinnosti s dalšími pracovníky Jihočeského muzea se jí podařilo zrealizovat společně se spolky Gléva

Jana Smiřického a Sub utraque. Přes 2 000 návštěvníků se dozvědělo, jak vypadal středověký válečník a zda bylo možné mezi nimi najít i plně vyzbrojené šlechtice s výstrojí, výzbrojí a oděním dle poslední módy. Dostalo se jim i odpovědí, jak probíhal boj v době Jana Žižky, jak těžká byla zbroj těžkooděnce a jak se v ní pohybovalo. Součástí bohatého programu byl turnaj, ukázky palných zbraní, loutková divadelní představení, hudební vystoupení. O každodennosti v polním ležení i o životě na přelomu 14. a 15. století se mnohé dozvěděli také návštěvníci komentovaných prohlídek Památníku a dokončených částí Archeoskanzenu. Vrcholem akce byla velká bitva rekonstruující historické události bitvy u Poříčí.

„Piknik nad Odrou“

Dne 5. 5. jsme společně s kolegy přes Německo odjeli na akci spolupořádanou Jihočeským krajem a Centrálou cestovního ruchu. Cílem bylo co nejlépe představit Jihočeské muzeum jako jednu ze zřizovaných organizací Jihočeského kraje. Prezentovali jsme zejména edukační aktivity a nově vznikající Archeoskanzen Trocnov. Pro návštěvníky jsme připravili interaktivní ukázky z Muzejních kufříků, ražbu mincí a točení na kopacích hrnčířských kruzích. Po celou dobu trvání akce v sobotu a neděli bylo odbaveno kolem 5 300 osob.

Studijní cesta projektu MOMAr

Dne 26. 4. společně s pracovníky ze společnosti RERA, a. s. se vedoucí edukačního oddělení zúčastnil v nizozemském Groningenu studijní cesty projektu MOMAr. Dne 27. 4. navštívili několik kulturních památek v okolí Groningenu, jmenovitě záchranu farmy ze 17. století v Maarhuizen, dále ochranu pobřeží v Noordpolderzijl a úspěšnou záchranu kostela v Garmerswolde. V Loppersumu následovaly pracovní rozhovory s nizozemskými, německými, španělskými a rumunskými kolegy. Dne 28. 4. navštívili okolí města Loppersum s několika zastávkami u příkladů záchran historických památek (zemědělská usedlost Hermans Dijkstra, zámek Fraeylemaborg a kostel St. Hippolytus v Middelstum). V Groningenu zhlédli centrum města a studijní cestu návratem dokončili následující den 29. 4. ve večerních hodinách.

„Oživené prohlídky zemanského dvorce“

Dne 19. listopadu s obrovským ohlasem proběhly komentované prohlídky dokončené části Archeoskanzenu Trocnov. Celkem 232 návštěvníků rozdělených do sedmi po sobě následujících skupin okusilo na vlastní kůži nejen mrazivé počasí, ale také pochutiny středověké kuchyně a nahlédlo do již zcela vybačených interiérů zemanského dvorce. Čerstvý sníh, kostýmovaní průvodci i lákavě vonící pokrmy dokonale prověřili připravenost nové pobočky Jihočeského muzea na příští sezónu.

Edukační programy pro znevýhodněné návštěvníky

Edukační oddělení připravilo také programy pro sociálně nebo zdravotně znevýhodněné skupiny návštěvníků, pro které byly programy speciálně upraveny, aby plně vyhovovaly potřebám a jejich možnostem. V roce 2022 byly provedeny programy pro sociálně znevýhodněné děti i skupiny se sluchovým, zrakovým, tělesným a mentálním znevýhodněním, např. velikonoční a vánoční programy, programy stálé expozice a „Muzejní kufříky.“ Celkem se programů zúčastnilo 44 skupin se 451 žáky, studenty i dospělými a 152 osobami doprovodu.

Spolupráce v rámci dotačních programů

V roce 2021 se Jihočeské muzeum zapojilo do programu Ministerstva kultury – Podpora projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví pro rok 2022, tematický okruh č. 1. Díky spolupráci s nejrůznějšími mistry řemesel se podařilo doplnit a materiálně zabezpečit nově připravované edukační programy Archeoskanzenu Trocnov. Pořízeno bylo množství replik středověké keramiky, zemědělského

nářadí a řemeslných nástrojů, bednářské výrobky a další repliky předmětů denní potřeby z přelomu 14. a 15. stol. Tyto předměty budou využívány také v rámci dalších edukačních programů, workshopů a akcí Jihočeského muzea. Z celkových nákladů 354 700 Kč činila dotace 124 565 Kč.

Současně se nám podařilo získat další prostředky také z Národního plánu obnovy – Výzvy č. 3 – Podpora projektů kreativního učení. Projekt cyklu umělecko-řemeslných workshopů pro období 1. 9. 2022–31. 12. 2022 při nákladech 90 164,65 Kč dostal dotaci 64 524 Kč. Díky tomuto projektu podpory se uskutečnily od října do prosince první čtyři nedělní workshopy. Jejich spojovacím tématem byly stará řemesla, řemeslné postupy a výrobky konce 14. a počátku 15. století. Pod vedením těch nejzkušenějších lektorů mohli účastníci okusit práci košíkářů, kuchařek i dekorátérů. Cyklus pokračuje také v první polovině roku 2023.

Lukáš Faktor

REGIONÁLNÍ ODBORNÉ PRACOVÍŠTĚ PRO LIDOVOU KULTURU

AKCE V RÁMCI DOTAČNÍHO PROGRAMU MK ČR: PODPORA TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY, KTG: B

Projekt: Dokumentace a prezentace řemeslných technik a pracovních postupů

Nejen živá prezentace, ale i ta vlastní, video profilová, měla a má umožnit zájemcům o tradice regionálních řemesel seznámení se s jednotlivými tvůrci a jejich činností.

Záznamy uložené ve sbírkovém fondu muzea mohou být využity jako podklad a zdroj v rámci badatelských programů, edukačních projektů (viz projekt v rámci dotačního programu MK ČR na rok 2023), workshopů i jako – po konkrétním účelovém zpracování a přizpůsobení – doprovodný kolorit tematicky zaměřených výstav, přednášek, dílen, i v rámci prezentace a reprezentace osobitosti jihočeského regionu (diváky velmi vítané) při veřejných krajských i muzejních akcích i projektech dotačního programu. Někteří tvůrci měli, k velkému zájmu veřejnosti, příležitost konkrétně seznámit návštěvníky se svou činností: technikou i technologií v rámci samostatných edukačních setkání.

Poněkud odlišně oproti dřívějšímu byl v oblasti pojetí videozáznamů jednotlivých profilů volen jiný způsob vlastní prezentace: tvůrcům byla dána možnost – pochopitelně v rámci předběžného podrobného projednání záměru a požadavků zadavatele – k jejich představení sebe sama i řemeslného oboru.

Tvůrci sami na kameru vyprávějí o své činnosti a komentují dílčí postupy své práce. Zde v některých případech bylo nutno respektovat jejich vlastní know-how, autorsky oprávněně chráněných technologií, zejm. v přípravných úpravách zpracovávaného materiálu.

Vznikla tak profilová mozaika zajímavých osobností i řemesel (již téměř polozapomenutá „šumavská“ i dříve naprosto běžné – dnes velmi vyhledávané a pro návštěvníky velmi atraktivní – pracovní postupy i artefakty všedních i svátečních dnů, transformace v historii oblíbené a využívané dekorace papírového filigránu v současnosti), včetně neopakovatelné a nepřenositelné celkové exteriérové atmosféry.

Karel Fürbach, Volary – výroba dřeváků, Ivana Stará*, České Budějovice – zpracování hoblinek, Jitka Sovová, České Budějovice – technika quilling (papírový filigrán), Ing. Ivo Stehlík, Brixovy Dvory – výroba šindelů, Bc. Kryštof Makovec – výšivka pavím brkem, Dana Vařilová*, Bukovec – zpracování vlny a tkaní, Ing. Miroslav Šobr*, Tažovice – senoseče, úprava nástrojů – klepání kopy apod., Ludmila Dominová**, Hluboká nad Vltavou – výroba hřebíčkové svatební doudelebské korunky, Ing. Ivo Stehlík, Volary – výroba dřevěných koryt, Alena Gondeková, Loučež – výroba vánočních korálkových ozdob.

* Ocenění: Cena hejtmána Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic.

** Držitelka titulu Nositel tradice lidového řemesla (seřazeno dle data natáčení).

VLASTNÍ ČINNOST PRACOVÍŠTĚ

Badatelská činnost

Koresponduje s plánovanými hlavními úkoly pracoviště, výstavními akcemi a přednáškovou činností.

Internetový portál a webové stránky Jihočeského muzea

Doplňování informativních údajů, komentářů a vizualizace suplujících veřejnosti nedostupnou návštěvu vlastní výstavy či akce.

Propagace

Byla realizována v rámci projektů Jihočeského muzea – doprovodné i samostatné akce, vč. podkladů a konzultací pro edukační oddělení.

Veřejné akce

Součástí všech akcí je odborná textová část související s tématem, příp. doplněna terénní videodokumentací.

Dokumentace

Koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi a projekty: MK ČR, Jihočeský kraj, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidoví tvůrci.

Prezentace

Akce v rámci mezinárodních i vlastních akcí Jihočeského kraje, Jihočeského muzea a jeho pracovišť i odborných zájmových klubů (Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích).

Přednášková činnost: Prezentace tradic jihočeského regionu

V rámci požadavků a zájmu Jihočeského muzea i ostatních muzeí i dalších kulturně vzdělávacích subjektů.

Konzultační činnost a participace

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

- Participace doprovodných programů projektů Jihočeského muzea, Muzejní noc, výstavy a akce ostatních pracovišť;
- metodika pro Národopisné sdružení při JčM;
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (jednotlivci, instituce - zejm. studentské a diplomové práce a obce);
- odborné posudky a doporučení k ediční činnosti a koncepcím.

Nominace

Cena hejtmana JK

Roku 2022 byla podána nominace včetně zpracování podkladů a videoprezentace pro Tkalcovnu Kubák ze Strmilova za obor tkalcovství.

Nominantkám, Daně Vařilové z Českých Budějovic za obor tkalcovství a paličkovaná krajka a Ludmíle Dominové z Hluboké nad Vltavou za obor tradiční textilní techniky a revitalizace výšivky rybí šupinou, navrženým v předcházejícím období, bylo toto významné regionální ocenění jejich práce hejtnanem Jihočeského kraje slavnostně předáno.

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje

Přijato usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví.

V roce 2022 byla pro zápis předložena nominace Společností pro zachování Hořických pašijových her z. s.

Hořické pašijové hry

Pašije v Hořicích na Šumavě mají – jak lze dnes bez nadsázky konstatovat – dlouholetý historický, a nejen regionální, duchovní i kulturně společenský kontext a přesah. Novodobé hry, pravidelně se

od roku 1993 konající v hořickém přírodním amfiteátru, navazují na více než 200letou tradici uvádění příběhu o životě a smrti Ježíše Krista. V červnu roku 2023 se koná Kongres Europassion s mezinárodní účastí i otevření nového Muzea hořických pašijových her. Na základě doporučení odborné komise by zápis tohoto statku usn. č. 802/2022/RK-46 měl být schválen.

V roce 2022 je k předložení připravována Muzeem Jindřichohradecka v součinnosti s Jihočeským muzeem – Regionálním odborným pracovištěm TLK v Českých Budějovicích nominace Jihočeské bellémářství.

Prezentace tradičních řemesel v rámci zvykoslovných akcí Jihočeského muzea

Velikonoce v Jihočeském muzeu

Doprovodný prezentační program 12 tvůrců, vč. již tradičního předání velkopátečních nitek.

Vánoce v Jihočeském muzeu: Výstava Andělský zpěv slyšeli...

V rámci akce oživilo předvánoční atmosféru doprovodnou konkrétní prezentací 11 tvůrců z oblasti zvykoslovných i dekorativních předmětů.

Jihočeský kraj

- Garance a prezentace současných zvykoslovných jevů, folklóru a řemesel jihočeského regionu;
- hodnotící komise JK pro udělení Ceny hejtmana JK kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje;
- hodnotící komise JK pro zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje – administrace.

MK ČR

Spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu a grantové komise v oblasti tradiční lidové kultury konzultační činnost v rámci projektů Ministerstva kultury České republiky.

Marcela Macková

AREÁL PAMÁTNÍKU JANA ŽIŽKY V TROCNOVĚ

Celkem za rok 2022 navštívilo areál Památníku J. Žižky z Trocnova (kulturní akce, expozici, divadla a areál jako takový) 20 381 osob.

měsíc	muzeum	venkovní areál	v rámci programu	divadlo	dětský den	jiné	celkem
leden		200					200
únor		250					250
březen		450					450
duben		500					500
květen	460	250		74			784
červen	1 656	1 500		130	1 000		4 286
červenec	751	1 500	2 000	99			4 350
srpen	1 701	1 500		214+111			3 526
září	885	1 000	3 000				4 885
říjen		500					500
listopad		400				150	400
prosinec		250					250
celkem							20 381

4. 6. 2022: Dětský den

Počet návštěvníků: 1 000

Dne 4. 6. se uskutečnil „Dětský den“. Jednalo se o celodenní kulturní pásmo soutěží, kouzelníka, tanečních a hudebních produkcí apod. Doba konání od 10 do 17 hodin. O zábavu a programovou nabídku se staral Josef Pepa Maxa a jeho hosté. Ceny do soutěží poskytla sponzorsky firma Penam, a. s. České Budějovice. V rámci dětského dne společnost MAREDIV odehrála divadelní představení: „Pohádky z Popletené Lhoty“.

30. 7. 2022: Vojenská sobota, válka a vojenství v době J. Žižky z Trocnova

Počet návštěvníků: 2 000

V pátek 29. 7. bylo provedeno umístění a montáž přenosného pódia, vypůjčených stanů od města Borovany a také nezbytných sociálních prostředků (nádrž s vodou, WC, sláma). V pátek proběhl i příjezd většiny účinkujících, kteří nocovali v dobových stanech a vytvářeli tak atmosféru středověkého vojenského ležení. Samotná akce proběhla v sobotu 30. 7. Pro návštěvníky byl připraven bohatý celodenní program, který zahrnoval výklad o jezdčích a koních ve středověku, ukázky dělostřelby, vojenských formací, komentované střety podle scénáře a volné střety. Na pódiu pak probíhaly hudební vystoupení uskupení Dei Gratia a Lucrezie. Probíhaly i semináře pro odbornou veřejnost – výcvik s kopím či s tesákem.

10. 9. 2022: Trocnovské slavnosti

Počet návštěvníků: 3 000

Dne 10. 9. proběhla již tradiční akce Trocnovské slavnosti, a to 9. ročník. Pořádalo ho Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a město Borovany pod záštitou Jihočeského kraje. Vstup byl jako každý rok zdarma. I tento ročník Trocnovských slavností navštívil historik Petr Čornej. Přítomen byl také spisovatel Otomar Dvořák, který zde představil svou knihu Jan Žižka z Trocnova, světila a stíny hejtmanova životní cesty. Před pódiem byla autogramiáda této nové knihy. Program Trocnovských slavností byl po celou dobu doplňován různými historickými hrami, lukostřelbou pro děti i dospělé, řemeslným jarmarkem a ukázkou lidových tvůrců. Z dětského programu zaujala např. vlastnoruční výroba odznaků, malování na obličeje, házení míčků na cíl, omalovánky nebo chůdy.

Divadelní Trocnovské léto

- 20. 5. 2022: Lockdown (ŽAS Homole), počet diváků: 74;
- 17. 6. 2022: Na správné adrese (J. K. Tyl ČB), počet diváků: 112;
- 22. 7. 2022: Světáci (J. K. Tyl ČB), počet diváků: 99;
- 12. 8. 2022: Dívčí válka (J. K. Tyl ČB), počet diváků: 214;
- 17. 8. 2022: Saturnin (MAREDIV), počet diváků: 111.

ARCHEOSKANZEN TROCNOV

I v roce 2022 pokračovaly práce na stavbě archeoskanzenu. Z důvodu příznivého počasí je zhotovitel firma S-B Sedlčany ve značném časovém předstihu stavebních prací oproti stanovenému harmonogramu.

V tomto roce došlo k předání 1. a 2. části archeoskanzenu. Stavebně byl dokončen horní areál – Zemanský dvorec. Byly zahájeny administrativní práce na změnách stavby před dokončením pro úspěšné kolaudační řízení této části archeoskanzenu.

Stavebně bylo dokončeno celé oplocení archeoskanzenu a spuštění zabezpečovacího zařízení pro kontrolu neoprávněného vstupu cizích osob a aktivace požárních čidel. Celý zabezpečovací systém je monitorován hlídací službou Jablotron, s. r. o.

Práce na dolním areálu – Hospodářská usedlost, probíhají bez zásadních komplikací, za koordinace a kontroly všech zúčastněných stran a pod vedením Martina Langa – stavebního dozoru a koordinátora BOZP. Pravidelně se konají kontrolní dny se zápisem stavu a dílčích úkolů. Stavebně jsou objekty dokončeny a čeká se jen na úrodu obilí roku 2023 pro dokončení střešní krytiny, došků.

Byly zahájeny přípravné práce na realizaci stavby nového návštěvnického a vzdělávacího centra v areálu Památníku J. Žižky z Trocnova. Jedná se o geologický a hydrogeologický průzkum, geodetické výškové zaměření, zjišťování kapacity elektrorozvaděče apod.

Byla zpracována PD pro stavební povolení, požádáno o stavební povolení a zpracovány žádosti o financování stavby z dotací EU.

Z důvodu očekávaného nárůstu počtu návštěvníků v areálu vyvstala nutnost řešit i kapacity parkovacích míst. Došlo k dohodě s Lesy ČR se směnou pozemků o rozloze 6 500 m² pro vybudování parkovacích míst pro 242 vozidel.

S přípravou stavby bylo nutné žádat o vykácení některých stromů bránících budoucí stavbě.

V celém areálu památníku byly rozmístěny nové kovové odpadkové koše o objemu 200 litrů pro větší kapacitu sběru odpadu vyprodukovaného návštěvníky. Koše na zakázku vyrobila firma Aspera technology, s. r. o. České Budějovice. V areálu je celkem 12 košů.

Došlo k zastřešení pódia pro komfortnější realizaci Trocnovských divadelních představení i pro případ deštivého počasí.

V roce 2022 se hlavní aktivity a úsilí zaměřilo na již zmíněné dokončování archeoskanzenu a přípravy na realizaci nového návštěvnického a vzdělávacího centra a veškeré inženýrské činnosti, které takto velké stavbě předcházejí.

Pro snazší údržbu travnatých ploch areálu byl vysoutěžzen a zakoupen nový traktor na sečení a sběr trávy značky Kubota.

Miroslav Petrovský

Pohled na východní část archeoskanzenu zachycuje stavebně dokončený objekt chalupy a domku v návsi a nedokončenou usedlost. Foto Miroslav Kučera

Fotografie k tématu naleznete v barevné příloze na str. 99.

TVRZ ŽUMBERK

Po dvou letech, kdy byla z důvodu vládních nařízení a opatření proti pandemii covid-19 otevírací doba tvrze pro širokou veřejnost zkrácena a kdy museli návštěvníci dodržovat nezbytná hygienická opatření (nosit respirátory, dezinfikovat si ruce a dodržovat dvoumetrové rozestupy), jsme v roce 2022 měli konečně standardně otevřeno od 1. dubna do 31. října s tím, že v těchto dvou měsících se jednalo o soboty, neděle i svátky a od května do září pak bylo otevřeno denně kromě pondělí. Celková návštěvnost v sezóně činila 10 540 osob.

Od poloviny března se zde intenzivně pracovalo na obměnění stálé expozice věnované historii tvrze, jihočeskému sklářství, osobnostem Novohradska v přízemním prostoru tvrze. Na počátku došlo k rozebrání stávajících skleněných vitrín a k převozu exponátů z nich do depozitářů JČM i k odstranění hliníkových panelů a k sestěhování většiny ponechaných sbírkových předmětů do středů jednotlivých

místností a k jejich zakrytí plachtami. Postupná realizace první etapy projektu nové elektroinstalace započala ve druhé polovině dubna. Přívod elektrických i datových kabelů byl proveden z rozvaděče v pokladně tvrze přes průjezd do první expoziční místnosti v přízemí, kde byl pro tuto část tvrze vybudován nový rozvaděč. Hrubá práce spočívala ve vysekávání a frézování drážek pro kabely, zásuvky i světla a také pro čidla EZS i EPS a onen nový rozvaděč. Následně došlo k roztažení jednotlivých kabelů, k úklidu celého prostoru a zadělání drážek i děr pak provedl externí zedník. Ve finální fázi byly všechny tři místnosti obíleny a opětovně uklizeny. Následovala tvorba nových nástěnných panelů a jejich polep texty i vyobrazeními. Nainstalovány byly i vitríny podél delších stěn ve druhé místnosti a další pak uprostřed tohoto prostoru. Elektrikář osadil zásuvky i světla a na své místo přišly i dotykové obrazovky, informační kiosky, pódium s ukázkami kamenných exponátů a oba edukační prvky. Pracovníci firmy SEGURO ve spolupráci s technickým úsekem JČM a IT specialistou ve finální fázi nainstalovali zabezpečovací systém do celého prostoru i do vitrín. Po ukončení hlavní turistické prázdninové sezóny byla v září do přízemních místností dodána čtyři nová moderní akumulární kamna, k jejichž zapojení pak došlo v listopadu a tento výstavní prostor je tedy temperován i v zimních měsících mimo návštěvnickou sezónu. Samozřejmě součástí provozně technického vybavení přízemí byly od samého začátku provozu i tři vysoušeče instalované v každé jednotlivé místnosti.

Od 1. 7. si tak mohli návštěvníci tvrze prohlédnout tuto zbrusu novou stálou expozici v jejím přízemí, zaštitěnou a spolufinancovanou MK ČR v rámci programu „Podpora expozičních a výstavních projektů“. Je věnována jednak historii tohoto objektu i nejbližšího okolí Žumberku a nově pak hlavně novohradskému sklářství a osobnostem Novohradska. Samotná historie je nyní prezentována pouze ve vstupní místnosti a kromě informačního panelu s textem i fotografiemi je její nedílnou součástí i dotyková obrazovka s doplňujícími informacemi, zejména dalšími snímky a edukační možností sestavení puzzle v různém stupni obtížnosti. Ve středu místnosti se nachází model Žumberku, zachycující situaci vesnice v polovině 19. století a po stranách klenutého prostoru jsou vystaveny a nově nasvíceny renesanční truhly a kabinety. Pod oknem si mohou zejména nejmenší a nejmladší návštěvníci rozebrat a opětovně sestavit 3D model budovy tvrze. Druhá místnost je zcela věnována sklu. Kromě cca 200 ks jeho ukázek ve vitrínách podél stěn i uprostřed místnosti je zde na informačních panelech připomenuta historie jednak novohradského, ale i šumavského a jihočeského sklářství. Ostatně návštěvníci si mohou na příkladu jednotlivých vystavovaných kusů skla sami porovnat kontrast dokonalé profesní harmonie buquoyského hyalitu, včetně jeho výjimečné estetičnosti, s pozdějším secesním šumavským sklem, až kýchovitě barevným, nicméně hojně ve své době oceňovaným i na mezinárodních výstavách. Jeho zastoupení pochází převážně z výroby sklárny v Klášterním Mlýně a v naprosté většině se jedná o rozměrné vázy. Hyalit je velmi tvrdým a křehkým černým i červeným sklem, které je neprůhledné

Panorama tvrze a kostela od východu

a dekorované zpočátku řezbou a později zlatou barvou (orientální motivy – draci, pagody, palmy, květy, hmyz). Pro své vlastnosti se uplatňovalo zejména v lékárnictví. Jedním ze znaků novohradského skla, jehož ukázky jsou převážně ze skláren v Černém a Jiříkově Údolí spolu se Stříbrnými Hutěmi, je pak i motiv stylizované mořské vlny. Šumavské sklo máme zastoupeno i ze skláren v Kašperských Horách, Lenoře a Adolfova u Vimperku. Na obrazovce v této místnosti běží ve smyčce filmová ukázka z novodobého provozu sklářské huti v Hrdějovicích. Konečně třetí místnost je věnována zejména osobnostem Novohradska a je shrnutím stejnojmenné chodbové výstavy konané přímo v hlavní budově JČM, přičemž na panelu se u nás objevují stručné charakteristiky jednotlivých osobností hlavně z řad šlechty, kněžského stavu, panského úřednictva, ale i pedagogů, lékařů, básníků, spisovatelů, podnikatelů i politiků. Doplnující informace potom návštěvníci najdou v přilehlém informačním kiosku spolu s historickými pohlednicemi a snímky jednotlivých míst Novohradska, vztahujících se k uvedeným osobnostem. Součástí kiosku je i edukační kovová tabule s kreslenou mapou Novohradských hor i jejich podhůří s vyznačenými lokalitami k umístění přidaných magnetek se siluetami kostelů z této oblasti. Součástí místnosti jsou i panely s charakteristikou přírodních poměrů Novohradska, se stručným vývojem osídlení tohoto regionu a s jeho sakrálními památkami, dále pak přiblížení nepříliš známých turistických cílů v nejbližším okolí Žumberku a v neposlední řadě i rozlehlá a přehledná porostní mapa buquoyského panství Nové Hradky z roku 1848 s vyznačeným rozdělením Horního i Dolního hvozdu i zajímavým územím uvnitř panství, které spravovali jiní držitelé, hlavně vyšebrodský cisterciácký klášter, ale i krumlovská prelatura nebo město České Budějovice. Coby exponáty místnosti dominují kamenné ukázky hlavic božích muk i plastiky Piety na kříži a kovová pokladnice na protilehlé straně. Ve vitríně je pak shrnuto to nejlepší z černého hyalitu (křížek, pečetidlo, svícen, korále, náramek a růženec z 20.–30. let 19. století) spolu s faksimile Novohradského urbáře z roku 1599 a s renesančním kachlem.

Nový rozvaděč a rozvody kabelů v 1. expoziční místnosti v přízemí

Práce na nové elektroinstalaci ve 2. expoziční místnosti v přízemí

Práce na nové elektroinstalaci ve 3. expoziční místnosti v přízemí

Proměna tohoto přízemního prostoru a hlavně až desetinásobné navýšení jednotlivých skleněných exponátů takto nově mění stávající zažitý pohled i povědomí laické, ale i odborné veřejnosti o Žumberku, coby místu s dominantní expozicí lidového malovaného nábytku. Kromě značného množství číší, sloužících k praktickému i reprezentativnímu účelu, tu pak převládají různé druhy pohárů či váz, karafy na vodu a víno, dále i drobné záležitosti v podobě prstýnků, sklíček do hodinek, knoflíků, dále také páteřky, barevné skleněné korálky používané k výrobě růženců. K vidění jsou i tzv. prysky, lahvičky na kořalku pořizované zejména pro rodinné slavnosti (zásnuby, svatba) i lahvičky na šňupací tabák Prisil, ale i sklářská pánev a zlomky skla, skelné taveniny, keramiky i pánví a část keramické formy na skleničky.

Během srpna zde někdejší redaktorka ČRo České Budějovice a bývalá etnografka JČM PhDr. Hana Soukupová natáčela propagační zvukový podcast, v němž správce objektu seznámil posluchače s tímto nově vytvořeným prostorem, kurátorka sklářské sbírky Mgr. Hana Cukrová pak pojednala

o fenoménu sklárství a autor výstavy Osobnosti Novohradsko Bc. Lukáš Pelikán se závěrem věnoval některým jejich jednotlivým představitelům.

I v roce 2022 pokračovala v tzv. kočárovně stálá expozice Řemesla pod Novohradskými horami, věnovaná již zaniklým, ale i méně známým pracovním postupům v jednotlivých odvětvích rukodělné lidské činnosti. Celkem ji navštívilo úctyhodných 8230 osob. Na tomto čísle se ale zcela jistě promítl i fakt jejího zpřístupnění zcela zdarma. O výstavu byl opět zájem i ze strany žáků a studentů základních a středních škol z nejbližšího i vzdáleného okolí (Nové Hrady, Trhové Sviny, Dříteň, Třeboň) a na podzim se zde zastavili i studenti historie z Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Výstava byla na jaře obohacena o zrestaurovanou plechovou reklamní ceduli Jiskrova provaznictví v Kaplici (paní Jiskrová se zde také objevila na prohlídce se skupinou přátel během července) a o nový svazek koudele na jedné z přeslic. Po nainstalování bezpečnostních čidel byly v červenci vráceny do vitríny i ukázky novohradského skla, doposud nahrazené fotografiemi těchto jednotlivých exponátů. Během kontroly expozice po skončení turistické sezóny došlo dne 3. 11. k odinstalování a převozu podmaleb na skle do vhodnějších klimatických podmínek depozitářů JČM. Tyto exponáty sem budou opětovně nainstalovány v příštím roce před zahájením sezónního provozu tvrze i samotné výstavy.

Základní konzervace sbírkových předmětů před zahájením turistické sezóny byla provedena v polovině března a po konci této sezóny pak na počátku listopadu. Renesanční truhla v Rožmborském salónku byla opatřena opraveným zámekem i replikou klíče a několika kusů lidového malovaného nábytku se dostalo barevné retuše dřeva právě v místech po vložení nových či v minulosti repasovaných zámků.

Během letních prázdninových měsíců na nádvoří tvrze bohužel neproběhl plánovaný, již VII. ročník, výstavy autorských střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka z Prahy, a to z důvodu závažného onemocnění autora. Zdravotní i rodinné důvody hlavní organizátorky bohužel způsobily, že se ani v roce 2022 neuskutečnila tradiční podzimní výstava chryzantém, ovoce, zeleniny a suchých vazeb květin v Rytířském sálu tvrze.

Naopak se podařilo zrealizovat všechny tři plánované netradiční prohlídky za letních úplňků, přičemž bylo pozměněno jejich téma i trasa. Nově se mohli účastníci podívat do patra i přízemí bašty „C“ i na kůr místního kostela Sťefí sv. Jana Křtitele. V roce 2022 zde proběhlo i deset svatebních obřadů.

Z hlediska propagace stojí za zmínku kromě výše zmíněné modernizace stálé přízemní expozice a každoročně se opakujících záležitostí ohledně dotisku propagačních skládaček (včetně nových záležitostí věnovaných právě modernizované a rozšířené expozici v přízemí spolu s výstavou Osobnosti Novohradsko) a jejich distribuce do infocenter v okolí či doplňování sortimentu k prodeji o nové turistické známky, vizitky a další turistické suvenýry, spolu s dotiskem dvou druhů pohlednic, zejména opětovné natáčení Jihočeských víkendů 20. 7. ze strany Dalibora Uhlíře. Krátká reportáž z interiéru i exteriéru tvrze, celé vesnice i místního minipovaru byla 28. 7. umístěna na web i facebookové stránky (www.jihoceskevikendy.cz). Dne 10. 8. zde po celý den natáčel štáb České televize další díl svého gastronomického pořadu Kluci v akci, v jehož rámci se kuchař a moderátor Ondřej Šlanina dotazoval správce tvrze na její historii, současnost, zajímavosti i prohlídkové trasy. Další den se natáčelo i v Trocnově a obě pobočky JČM se pak představily ve vysílání v sobotu 17. 9.

Naše tvrz pak byla opět zapojena i do věrnostního motivačního programu pro návštěvníky, resp. razítkovací soutěžní hry

Nová bílá bytelná zahradní lavice u cesty k hrázi žumberské nádrže

(Třetí za polovic, sedmá zdarma), která měla za cíl co nejvíce zvýšit návštěvnost památek po jejich znovuotevření pro veřejnost po uvolnění opatření proti šíření nemoci covid-19 v roce 2021. Tento projekt s celostátní působností, s více než 60 zapojenými institucemi, pod hlavičkou webového portálu Objevuj památky a Asociace nestátních otevřených památek měl širokou mediální podporu. Program nabízel návštěvníkovi zapojených památek možnost získat 50% slevu na vstupném na třetím navštíveném objektu a vstupenku na sedmý objekt zdarma, přičemž se vše zaznamenávalo speciálním razítkem pro tuto akci na hrací kartu.

Údržbě dominovala (kromě již zmíněných záležitostí v přízemí expozice i nezbytných každoročních revizí) instalace čtyř bytelných bílých dřevěných zahradních lavic k cestě podél vodní nádrže pod tvrzí, a to po předešlém zabetonování kovových patek jejich zámkového systému. Tyto lavice pak byly na zimu deponovány na nádvoří do obou arkád pod pavlačemi tvrze.

Roman Josefík

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM JIHOČESKÉ TRASY DÁLNICE D4 V ROCE 2022

Od července 2021 provádí Jihočeské muzeum ve spolupráci s kolegy z Prácheňského muzea v Písku a ze společnosti Geo-cz a za supervize Archeologického ústavu AV ČR v Praze záchranný archeologický výzkum v trase budované dálnice D4 v severní části okresu Písek, v úsecích Mirovice–Čimelice–Krsice–Lety. Jedná se o jeden z největších archeologických výzkumů, které dosud naše muzeum uskutečnilo.

Zatímco ve druhé polovině roku 2021 byly zkoumány lokality, zachycené předtím při předstíhových průzkumem společností ZIP, o. p. s. (srov. Chvojka – Zavřel 2022), byly v roce 2022 prováděny odkryvy i na nově zjištěných lokalitách. Zároveň intenzivně probíhalo muzeologické a laboratorní zpracování nálezů a analýzy archeobotanických, archeozoologických i antropologických vzorků, na nichž se podíleli i zaměstnanci Laboratoře archeobotaniky a paleoekologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Na tomto místě shrnujeme nejvýznamnější dosažené výsledky za rok 2022 v rámci vybraných lokalit:

- Lokalita č. 7 (k.ú. Boudy, okolí bodu 49.4444233N, 14.0560619E). V jižní části lokality bylo již v roce 2021 zachyceno sídliště z doby halštatské, projevující se na ploše cca 100 x 30 m a pokračující i mimo plochu skrývky pro dálnici. Na lokalitě bylo identifikováno, začištěno a prozkoumáno přibližně 800 objektů, mezi nimiž vyniká zahloubené obydlí (zemnice) nebo velká jáma s bohatými nálezy, včetně několika celých keramických nádob. Vedle množství drobných jam a křulových jamek lze uvést i několik větších objektů s doklady kamenných konstrukcí. Za zmínku stojí i nález železného hrotu kopí v jedné křulové jamce nebo zlomky keramických plastik, zřejmě tzv. měsícovitých idolů, které mají analogie především v podunajské oblasti. Ve dvou objektech pak byly nalezeny

Lokalita č. 9 – sídliště z doby halštatské. Letecký snímek části zkoumané plochy. Foto Prácheňské muzeum v Písku

Lokalita č. 9. Pracovní snímek z výzkumu hliníku

i kamenné artefakty z mladší/pozdní doby kamenné, které byly lidmi v době halštatské pravděpodobně sekundárně využity.

- *Lokalita č. 9* (k.ú. Mirovice, okolí bodu 49.4186825N, 14.0369383E). Na této nově zjištěné lokalitě bylo identifikováno další sídliště z doby halštatské, které by mohlo být přibližně stejně staré jako nedaleké sídliště na lokalitě č. 7. Bylo zde zachyceno cca 270 objektů, které lze většinou označit za drobné kůlové/sloupové jámy, identifikována zde však byla i jedna zahloubená zemnice a také větší objekt typu hliníku. Mimo standardní sídlištní nálezy zde bylo nalezeno i několik výjimečných artefaktů, jako např. bronzová spona nebo zlomky hliněných plastik, včetně několika torz tzv. měsícovitých podstavců, obdobných jako na výše uvedené lokalitě č. 7.

- *Lokalita č. 10* (k.ú. Rakovice, okolí bodu 49.4727150N, 14.0401783E). Na počátku roku 2022 byla objevena další nová lokalita, ležící naproti lokalitě č. 4 na stejném katastru. Na tomto sídlišti bylo identifikováno a prozkoumáno celkem 80 objektů, obsahujících typické nálezy (především keramiku) z počátku doby římské (konec 1. století př. Kr. a počátek 1. století po Kr.). Prozkoumána zde byla rovněž kulturní vrstva, nacházející se pod lokalitou směrem k potoku, ležící mezi lokalitami č. 10 a 4 (tato lokalita s početnými nálezy z doby laténské a s několika objekty z doby římské byla prozkoumána již v r. 2021). Vedle keramických zlomků z doby římské (související s objekty zkoumanými ve svahu nad vrstvou) obsahovala vrstva i větší množství organických nálezů, z nichž byly odebrány vzorky na jejich archeobotanické a antrakologické určení a na radiokarbonovou dataci.

- *Lokalita č. 12* (k.ú. Mirovice, okolí bodu 49.4379408N, 14.0508164E). V dubnu 2022 byla identifikována nová lokalita, na niž bylo začistěno a prozkoumáno celkem cca 50 sídlištních objektů z 13. století. Objekty lze většinou označit za drobné jámy a nevýrazné jamky, identifikována byla i erozní rýha se splachovou výplní. Z objektů pochází keramika typická pro počátek vrcholného středověku.

Ze zkoumaných lokalit archeologického výzkumu D4 jsou v laboratoři archeologického oddělení JČM postupně zpracovávány nalezené keramické soubory. V některých případech byly nálezy vyjímány přímo na lokalitě *in situ* a jejich preparace probíhala následně v laboratoři. Po odebrání vzorků pro analýzy byl keramický materiál v první fázi očištěn, rozložen a po usušení kompletován. Zkompletovaný materiál byl dále lepen v torza nádob. V místech, kde byla zjištěna větší degradace střepů, byla pro zajištění jejich stability provedena konsolidace. Ztráty u nádob s celým profilem bývají doplněny do úplného tvaru sádrou, která je barevně retušována. Neúplná torza nádob jsou po jejich zpevnění v místech ztrát taktéž doplňována. Z objektů lokality 7 bylo zkompletováno celkem pět torz nádob, z toho tři s celým profilem, a jedna celá nalezená miniatura nádobky, na které bude doplněn chybějící okraj. Z lokality 9 byly zatím zkompletovány a slepeny tři misky s úplným profilem. Krom běžných keramických artefaktů bylo nalezeno na obou lokalitách i poměrně velké množství střepů a torz z keramických plastik, zřejmě tzv. měsícovitých idolů, které byly v rámci ošetření nejnáročnější na očištění a stabilizaci.

Všechny zde uvedené informace jsou předběžné, zachycující stav našeho poznání na konci roku 2022. Upřesněny budou po dokončení jak terénních prací, tak i po následném komplexním zpracování a vyhodnocení všech získaných poznatků. Již v tuto chvíli však můžeme konstatovat mimořádný přínos prováděného záchranného archeologického výzkumu pro poznání nejstaršího osídlení severního Písecka, resp. celého jihočeského regionu. Po ukončení terénních prací a zpracování všech archeologických i archeoenvironmentálních dat budou získané výsledky prezentovány na připravované výstavě a v doprovodných publikacích.

Ondřej Chvojka, Leona Töröková, Petr Zavřel

Literatura:

Chvojka, O. – Zavřel, P. 2022: Archeologický výzkum jihočeské trasy dálnice D4 v roce 2021. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2021. České Budějovice, 77–79.

Další fotografie k tématu naleznete v barevné obrazové příloze od str. 108.

KONZERVACE OSTATKOVÉHO KŘÍŽE

V rámci studijní praxe proběhla ve spolupráci Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Střední uměleckoprůmyslové školy a Vyšší odborné školy Turnov konzervace ostatkového kříže. Práci uskutečnila studentka Kateřina Šálková na konzervátorském pracovišti Jihočeského muzea pod vedením konzervátora kovů Jana Töröka.

Relikviář z období kolem roku 1600 ve tvaru latinského kříže je vyroben z měděného, žárově pozlaceného plechu. Samotný kříž se skládá ze dvou dílů, které vytváří dutou schránku o hloubce 1,5 cm. Na přední části schránky je upevněn korpus Krista. Tvar schránky – latinský kříž s rameny ve tvaru jetelového trojlistu – kopíruje dovnitř vložený zdobený papírový kříž, na jehož výrobu byly využity staré rukopisy. Z obou stran papírového kříže se na koncích všech jeho ramen pravděpodobně nacházely kostěné relikvie. Do současnosti se na svých místech dochovaly čtyři. Ostatky doplňují korálky a ozdoby z tenkých plíšků nebo drátků, které tvoří ruličky, lístky či květy. Na dvou místech, kde relikvie chybí, jsou tyto ozdoby mechanicky poškozené.

Papírový kříž s ostatky, zadní strana, relikvie v horní části, před čištěním. Foto Kateřina Šálková

Přední část papírového kříže, detail levého břevna s relikvií, před čištěním. Foto Kateřina Šálková

Rozložený kříž během konzervátorského zásahu. Foto Kateřina Šálková

Na zadní části papírového kříže se uprostřed nachází okénko z ozdobně stočeného drátku, uvnitř kterého se dochovaly fragmenty voskového reliéfu. Spodní část papírového kříže, kde se původně pravděpodobně také nacházely relikvie, byla v minulosti utřena a odstraněna. Do plechového kříže jsou z obou stran vytvořeny průhledy na relikvie ve tvaru oválných otvorů se zasazenými skly, lemovanými torďovaným drátem. Povrch kříže je zdoben jednoduchou rytou výzdobou, nad korpusem Krista je vyrytý nápis INRI. Celý kříž je našroubován na čtyřhranný měděný dřík, vsazený do dvoudílné plechové čtyřhranné nohy ukončené jehlancovitou základnou. Nohu zdobí samostatně vsazený polštářovitý nodus se čtyřmi vyčnívajícimi hřeby po stranách.

Restaurátorský zásah spočíval v demontáži předmětu, očištění kovových i organických částí (kovové části destilovanou vodou a organickými rozpouštědly, papírový kříž s relikviemi pouze suchou cestou), konzervaci kovu a zpětné montáži.

Provedený konzervátorský zásah zlepšil technický i estetický stav předmětu a zajistí spolu s uložením ve vhodném prostředí prodloužení jeho životnosti.

Kateřina Šálková

Další fotografie k tématu naleznete v barevné obrazové příloze na str. 112.

OBJEVENÍ NOVÉHO DRUHU PRO VĚDU A TYPOVÉ POLOŽKY PRO JIHOČESKÉ MUZEUM

Výzkum jeřábů v Malých Karpatech přinesl objevení nového druhu pro vědu – jeřábu skalního (*Sorbus petraea*) a typové položky pro Jihočeské muzeum.

Jihočeské muzeum dlouhodobě spolupracuje s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví na botanickém výzkumu ve středoevropském prostoru. Jedním z výsledků spolupráce je objevení nové rostliny pro vědu, jeřábu skalního. Nový druh byl objeven ve střední části pohoří Malé Karpaty na západním Slovensku. Populaci nového druhu tvoří přibližně sto jedinců, kteří se vyskytují na skalních výchozech ve vrcholových částech pohoří. Vrcholové skály Malých Karpat tvoří izolované „ostrovy“ přirozeného bezlesí v jinak hustě zalesněném pohoří a hostí prastarou (tzv. reliktní) květenu s mnoha vzácnými rostlinami.

Jeřáb skalní je typickým příkladem takového reliktního druhu. Kromě jeho výhradní vazby na skalní výchozy na to poukazuje i skutečnost, že je relativně málo příbuzný s ostatními jeřáby známými v současnosti ve střední Evropě. To lze vysvětlit např. tím, že se na jeho vzniku mohl podílet druh, který již ve středoevropském prostoru vyhynul, nebo alternativně jeřáb skalní dosud roste někde v jihovýchodní Evropě, kde uniká pozornosti botaniků, a výskyt v Malých Karpatech je zbytek jeho dřívějšího rozšíření. Oprávněnost rozlišení jeřábu skalního jako nové rostliny pro vědu potvrdila široká paleta klasických a moderních biosystematických metod. Druh byl formálně popsán v rámci taxonomické revize skupiny jeřábu muku v Malých Karpatech v loňském čísle časopisu *Preslia*. Kromě popisu jeřábu skalního bylo v článku odhaleno několik determinačních omylů a byly vybrány interpretační herbářové položky (tzv. epitypy) pro dva jeřáby – *Sorbus zolyomii* a *S. thaiszii*. Tyto typové položky společně s typovými položkami jeřábu skalního (holotyp a paratypy) se staly součástí sbírek Jihočeského muzea. Muzeum tak získalo dohromady cca 25 typových položek, které jsou v muzejních biologických disciplínách nejvíce ceněnými sbírkovými předměty. Důvodem vysoké hodnoty typových položek je skutečnost, že jejich vznik je spojen s unikátní a neopakovatelnou událostí, kterou je formální popis a pojmenování nového organismu pro vědu, popř. interpretace historických jmen.

Martin Lepší

Fotografii herbářové položky naleznete v barevné obrazové příloze na str. 114.

VÝSTAVA ORCHIDEJÍ, EXOTICKÝCH ROSTLIN A ZVÍŘAT

V roce 2022 se po jednoleté odmlce způsobené protipandemickými opatřeními opět v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích konala Výstava orchidejí, exotických rostlin a zvířat. Proběhla v termínu od 4. 2. do 13. 2. (otevřeno bylo včetně pondělí 7. 2.), a byla to výstava s vůbec nejvyšší návštěvností v historii Jihočeského muzea. Během pouhých deseti dní na ni zavítalo neuvěřitelných 9 784 návštěvníků.

Výstava byla instalována ve třech výstavních sálech. První byl tradičně zaměřený na sušší biotopy a věnovaný kaktusům, sukulentům a tilandským a byl doplněn o ukázkou drobných obratlovců z Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou a exotických členovců, které zapůjčili členové Entomologického kroužku při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Druhý sál byl věnován orchidejím a masožravým rostlinám. Kvetoucí orchideje mnoha druhů a forem byly spolu s masožravými rostlinami aranžovány nejen volně do větších dioramátů, ale i do nasvícených celoskleněných vitrín. V tomto sále bylo též možné zakoupit pěstitelské přebytky od zúčastněných vystavovatelů. Ve třetím, nejmenším sále, upoutali především krokodýli moreletovi zapůjčení z Krokodýlí ZOO v Protivíně a pestrými barvami překypující žabky pralesničky zapůjčené z Jihočeské zoologické zahrady v Hluboké nad Vltavou. V přílehlé chodbě se pak návštěvníci mohli seznámit s různorodými artefakty nashromážděnými hlavním vystavovatelem panem Karlem Willingerem během jeho expedice do exotických částí světa, například na Novou Guineu či do Jižní Ameriky.

Návštěvníkům byla k dispozici i pěstitelská poradna, kde mohli využít odborné erudice vystavovatelů a konzultovat s nimi problematiku pěstování orchidejí a masožravých rostlin. Edukační oddělení Jihočeského muzea připravilo pro dětské návštěvníky a školy doprovodné a edukační programy.

*Zdeněk Kletečka
(emeritní garant výstavy)*

PODCASTY JIHOČESKÉHO MUZEA

Činnost JČM nově propagují podcasty, které si zájemce snadno vyhledá na webových stránkách muzea, stejně jako přímo na podcastových platformách Spotify, Apple podcasty, Google podcasty a Soundcloud. Zvukové záznamy, jejichž autorkou je PhDr. Hana Soukupová, přibližují posluchačům především aktuální výstavy, ale také zajímavosti z různých oborů, jimž se odborní pracovníci muzea věnují.

Historicky první podcast pro JČM byl publikován v srpnu 2022 a upozornil na výstavu ke 20. výročí ničivé povodně, která zasáhla krajské město a způsobila v něm velké škody. Výstavu instalovanou přímo v ulicích Českých Budějovic představil historik JČM PhDr. Jiří Petráš a fotograf Milan Binder. Další podcasty byly věnovány nové expozici na tvrzi Žumberk u Nových Hradů, archeologickým výzkumům na trasách budoucích dálnic D3 a D4 nebo vánoční tematice.

Jihočeské muzeum se tak zařadilo mezi kulturní instituce, které přibližují veřejnosti svou činnost prostřednictvím moderní a v současné době velmi populární formy podcastů. Audia mají podobu rozhovorů a jsou pořizována a zpracována pomocí profesionálního technického vybavení.

Mohu-li si na závěr dovolit osobní poznámku, spojily se v nich ideálně mé dvě hlavní životní profese, totiž práce rozhlasové redaktorky a práce kurátorky, kterou jsem v uplynulých letech vykonávala právě v Jihočeském muzeu.

Hana Soukupová

ODBORNÁ EXKURZE MUZEJNÍCH PRACOVNÍKŮ

Po dvouleté přestávce způsobené pandemií koronaviru se podařilo v roce 2022 obnovit dlouholetou tradici vícedenních odborných exkurzí pro pracovníky Jihočeského muzea a kolegy ze spřátelených jihočeských muzeí. Tentokrát byla exkurze oproti minulým letům pouze dvoudenní. Proběhla ve dnech 20.–21. 9. 2022 a účastnili se jí i zaměstnanci Prachatického muzea, Muzea JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, Městského muzea a galerie Vodňany a Musea Fotoatelieru Seidel Český Krumlov. Cílovou destinací byly zvoleny východní Čechy, konkrétně Pardubice a Hradec Králové.

V úterý 20. 9. účastníci navštívili Východočeské muzeum v Pardubicích, sídlící v prostorách zámku a přílehlého areálu s někdejšími hospodářskými budovami. Skupina byla přijata ředitelem Východočeského muzea Mgr. Tomášem Libánkem, který se ujal komentované prohlídky numizmatické expozice

Peníze si do hrobu nevezmeš, oceněné druhým místem v soutěži Gloria Musaealis v kategorii muzejní výstava roku 2021. PhDr. Jan Ivanega, Ph.D. nás provedl expozicí S.K.L.E.M. Svět krásy, lehkosti, elegance, magie podle Iva Křena. Expozice vystavující moderní sklo získala v roce 2020 ocenění v soutěži Gloria Musaealis. Součástí návštěvy Východočeského muzea byla také prohlídka rytířských sálů. Zájemci se vydali prozkoumat i kryt civilní obrany, jenž funguje jako stálá expozice Východočeského muzea. Krytem umístěným v severovýchodním rondelu zámeckých valů provázela Jana Tichá.

Odpolední program v Pardubicích pokračoval návštěvou Institutu Paměti národa neziskové organizace Post Bellum, kde si účastníci exkurze měli možnost projít interaktivní expozici Za Československo! (Tichá hrdinství). Pomocí tabletů a obrazovek sledovali příběhy pamětníků druhé světové války, plnili úkoly a nechali se unášet dobovou atmosférou. Zúčastnili se i diskuse s ředitelem pardubické sekce Paměti národa Michalem Burešem.

Druhý den, ve středu 21. 9., byl program zahájen návštěvou nově zrekonstruovaného objektu Gayerových kasáren v Hradci Králové, který slouží Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Skupina jihočeských muzejníků viděla díky zaměstnancům hradeckého muzea Mgr. Radku Bláhovi, PhDr. Markětě Pražákové a Bc. Tereze Tejtkové i konzervátorské a restaurátorské pracoviště a tzv. otevřené depozitáře.

Závěr cesty patřil Muzeu války 1866 v Chlumu, které je oddělením Muzea východních Čech v Hradci Králové. Součástí odpoledního programu byla komentovaná prohlídka stálé expozice o této největší bitvě prusko-rakouské války na českém území, kterou připravil Mgr. Jan Hrubec. Tečku za dvoudenním programem udělala procházka areálem bojiště s monumentálním pomníkem Baterie mrtvých a nedalekého ossaria i výstup na tamější rozhlednu, odkud si zájemci udělali jasnější představu o místním terénu a strategii jednotlivých vojsk této bitvy.

Exkurze přispěla k rozšíření zkušeností s muzejní prací, byla inspirací a ukázkou toho, jak fungují jiná muzea regionálního zaměření.

Ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek představil jihočeským kolegům výstavu a expozice

Návštěva interaktivní výstavy Za Československo! v pardubickém Institutu Paměti národa

V Hradci Králové účastníci exkurze navštívili tzv. otevřené depozitáře Muzea východních Čech

Simona Foltýnová, Lukáš Pelikán

MYKOLOGICKÝ KLUB

Mykologický klub Jihočeského muzea (MK JČM) byl v roce 2022 stejně jako v letech předchozích dobrovolným sdružením amatérských mykologů a zájmovým sdružením spolupracovníků JČM bez vlastní právní subjektivity. MK JČM těsně spolupracoval s Jihočeským muzeem, především s jeho mykologem M. Beranem. Jihočeské muzeum klubu poskytovalo prostory pro některé jeho akce. Výbor MK JČM pracoval v roce 2022 ve složení Jiří Souček – předseda, Jan Blažej – místopředseda, Jiří Janda – jednatel, Josef Chalupský – hospodář a Miroslav Beran – člen výboru delegovaný Jihočeským muzeem, odborný garant činnosti MK JČM.

V prvních měsících roku byly aktivity klubu poznamenány epidemií nemoci covid-19: Únorová členská schůze byla zrušena. Ostatní členské schůze proběhly (dokonce v nezvykle vysokém počtu), a to včetně slavnostní předvánoční schůze, v rámci níž se po dvouleté „covidové“ přestávce uskutečnila i tradiční jihočeská soutěž Houby v octě. Všechny schůze se konaly v historické budově Jihočeského muzea, Dukelská 1. Jejich hlavní náplň byla následující:

- 10. 1. Mykoflóra Kraví hory u Žlábků (přednáška J. Součka, MK JČM);
- 7. 3. Výroční členská schůze;
- 4. 4. Naše zajímavé a překvapivé nálezy makromycetů v jižních Čechách (přednáška M. Berana, JČM a J. Součka, MK JČM);
- 2. 5. Houby v suchých oligotrofních borech v jižních Čechách (přednáška J. Součka, MK JČM a M. Berana, JČM);
- 6. 6. Neznámá mykologická lokalita Chlum u Dražiče (přednáška J. Burela, Mykologický klub Jihlava);
- 27. 6. Zajímavé nálezy hub – jaro 2022 (krátké prezentace členů);
- 5. 9. Zajímavé nálezy hub – léto 2022 (krátké prezentace členů);
- 31. 10. Zajímavé nálezy hub – první polovina podzimu 2022 (krátké prezentace členů);
- 3. 12. Slavnostní schůze: XXVII. ročník soutěže „Houby v octě“, zajímavé nálezy hub – druhá polovina podzimu 2022 (krátké prezentace členů).

Poradna pro houbaře v Jihočeském muzeu byla otevřena v hlavní budově JČM (Dukelská 1) každé pracovní pondělí v době od 14:30 do 16:30 hodin od 4. 4. do 28. 11. Poradnu vedl mykolog JČM M. Beran, determinaci se účastnil J. Souček (v době nepřítomnosti M. Berana poradnu vedl).

Výstava hub v JČM byla naplánována na 3.–7. 10. Tento termín se ukázal jako dobře zvolený: V poslední prázdninové dekádě začalo pršet a deštivo a poměrně chladno bylo i v prvních dvou dekádách září. Na začátku září začala mohutná růstová vlna, která vytrvala více než měsíc, a výstava se uskutečnila na jejím konci, když už sice nepršelo, ale hub byl v jižních Čechách stále dostatek. Počet vystavených druhů dosáhl nevidaných 657, což znamená nový historický rekord pro výstavy pořádané v Českých Budějovicích. Mimořádně příznivá růstová situace se sečetla s velkou motivací a disponibilitou řady členů

Vernisáž výstavy Ing. Tomáš Papoušek – fotografie hub z jižních Čech (T. Papoušek první zprava). Foto Jiří Novotný

MK JČM, kteří výstavu pravidelně a bohatě zásobovali čerstvými plodnicemi. Již v „nultý“ den výstavy bylo v sále instalováno více než 500 druhů. Výstava byla vůbec poprvé umístěna do 2. nadzemního podlaží historické budovy Jihočeského muzea: Samotná výstava hub byla umístěna do prostorného sálu č. 205, zázemím výstavy byl nejen sousední sál č. 206, kde proběhlo také několik výkladů pro žáky středních škol, ale také celá terasa. Na přilehlé chodbě probíhala už od 27. 9. výstava „Ing. Tomáš Papoušek: Fotografie hub z jižních Čech“, která skončila 17. 11.

Alespoň jednou vydatnou dodávkou čerstvých plodnic hub přispělo třináct členů klubu: J. Adámek, J. Blažej, J. Geršl, J. Chalupský, J. Janda, A. Jirsa, J. Koliha, J. Novotný, T. Papoušek, J. Souček, V. Tříška, J. Válek a M. Židek. Služby na výstavě zajišťovali a při poradenské činnosti byli nápomocni členové MK JČM J. Adámek, J. Blažej, J. Chalupský, J. Janda, A. Jirsa, J. Koliha, V. Pravda, J. Souček a M. Vašutová. Seznam vystavených druhů sestavil na základě shromážděných jmenovek J. Novotný.

Za pět dnů jejího trvání výstavu zhlédlo celkem 3 381 návštěvníků, čímž byl vytvořen nový rekord v návštěvnosti výstav hub pořádaných od roku 1988 v Jihočeském muzeu. Na ni navazujícího edukačního programu „Poznej houby“ se zúčastnilo 26 školních skupin, celkem 426 dětí a žáků škol od mateřských po střední.

Na výstavě byly k vidění i některé v jižních Čechách vzácné druhy, zejména: bedla aromatická (*Lepiota ochraceofulva*), b. Hetierova (*Cystolepiota hetieri*), b. oježená (*Echinoderma echinaceum*), b. podobná (*E. perplexum*) bedlovnice zlatá (*Phaeolepiota aurea*), bělozub osmahlý (*Bankera fuligineoalba*), čirůvka podivná (*Calocybe obscurissima*), č. tygrovaná (*Tricholoma pardinum*), holubinka červenobílá (*Russula rubroalba*), hrbolatka šedá (*Boletopsis grisea*), hvězdovka Berkeleyyova (*Geastrum berkeleyi*), kuřátka Krieglsteinerova (*Ramaria krieglsteineri*), k. zlatá (*R. aurea*), kyj utatý (*Clavariadelphus truncatus*), lošáček tajemný (*Phellodon secretus*), muchomůrka ježohlavá (*Amanita echinocephala*), pavučinec *Cortinarius bergeronii*, pavučinec kouzelný (*C. magicus*) p. modrolilákový (*C. cumatilis*), p. náramkovcový (*C. praestans*), p. překrásný (*C. splendens*) p. skvrnitý (*C. spilomeus*), p. vlnonosný (*C. laniger*), p. vyhlodaný (*C. corrosus*), p. zářivě fialový (*C. eucaeruleus*), p. žlutolupenný (*C. xanthophyllus*), pečárka necudná (*Agaricus impudicus*), penízovka nabodlá (*Rhodocollybia fodiens*), ryzec červenohnědý (*Lactarius badiusanguineus*), r. jablečný (*L. evosmus*), šťavnatka dvoubarvá (*Hygrophorus persoonii*), š. slizoprstenná (*H. gliocyclus*), vláknice vonná (*Inocybe erinaceomorpha*) a závojenka sazolupenná (*Entoloma jubatum*).

Členové MK JČM se výraznou měrou podíleli na zásobování a instalaci výstavy hub v Botanické zahradě při VOŠ a SZeŠ v Táboře, jejímž spoluorganizátorem bylo již tradičně Jihočeské muzeum v Č. Budějovicích. Výstava proběhla ve dnech 18.–19. 9. Dodávkami hub v předvečer otevření výstavy přispěli J. Blažej, J. Souček, J. Janda a J. Válek. Poslední dva jmenovaní také spolupracovali při jejím zakládání. Poradenskou službu během výstavy zajišťoval hlavně V. Pravda. Výstavou prošlo celkem 364 druhů hub. Navštívilo ji 174 dospělých návštěvníků a 176 dětí, z toho 140 v rámci devíti školních tříd. Pro děti byla uspořádána soutěž „Co víš o houbách?“ ve dvou věkových kategoriích.

11.–12. 9. se vůbec poprvé uskutečnila výstava hub v Bernarticích, a to na žádost tamějšího starosty Pavla Souhrady, který byl velmi nápomocen její organizaci. Houby byly vystaveny v prostorném sále nacházejícím se přímo v budově obecního úřadu. Při jejich determinaci a instalaci v sále M. Beranovi pomáhal člen MK JČM J. Válek, který se navíc spolu s J. Blažejem a J. Součkem významně podílel na sobotním sběru hub. V pondělí 12. 9. na výstavě postupně proběhly výklady M. Berana pro sedm tříd tamější základní školy, při nichž byly prezentovány vystavené houby. Těch bylo shromážděno celkem 272 druhů.

Někteří členové Mykologického klubu JČM během sezóny v rámci pondělní poradny pravidelně přinášeli do muzea své sběry, aby konzultovali jejich určení. Touto cestou byla podchycena řada zajímavých nálezů. Členové MK JČM J. Souček, J. Janda a A. Jirsa se systematicky podíleli na dokumentaci mykobioty regionu, když své sběry sami zpracovávali a posléze poskytli k uložení do mykologického herbáře JČM. J. Janda, A. Jirsa, V. Pravda, J. Souček a M. Vašutová prováděli mykologické průzkumy několika maloplošných zvláště chráněných území v jižních Čechách, zadané Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, resp. Správou NP a CHKO Šumava. Doklady nálezů z těchto průzkumů budou rovněž uloženy do mykologického herbáře JČM.

Členové klubu během sezóny pořádali společně vycházky za houbami na různé lokality v jižních Čechách. 14.–16. 10. se uskutečnila po dvouleté „covidové“ pauze tradiční terénní víkendová akce s centrem v Soběnově. Organizovali ji J. Janda a J. Souček pro členy klubu a pozvané hosty. Zúčastnilo se jí celkem deset profesionálních i amatérských mykologů.

V informační vitríně umístěné před služebním vchodem do historické budovy JČM byly kromě stálých základních stručných informací o existenci a činnosti MK JČM vyvěšovány sezonní upoutávky na zajímavé druhy hub rostoucí v jižních Čechách.

K 31. 12. 2022 měl Mykologický klub JČM 21 členů.

Hvězdočka Berkeleyova, Výří vrch na Českokrumlovsku (první a dosud jediná známá lokalita kriticky ohroženého druhu v jižních Čechách). Foto Jiří Souček

Miroslav Beran

HISTORICKÝ KLUB

Historický klub při Jihočeském muzeu, z. s. v roce 2022 evidoval 143 členů. V čele klubu stojí už 33. rokem předsedkyně Mgr. Alena Volná. Výkonným orgánem klubu je jedenáctičlenný výbor, který se kromě letních prázdnin schází každé první pondělí v měsíci. Členové klubu se setkávají dvakrát měsíčně na přednáškách, z nichž první má své stálé místo vždy druhé pondělí v měsíci v prostorách Jihočeského muzea a druhá o dva týdny později v Jihočeské vědecké knihovně. Klub dále zařazuje do programu podle aktuálních možností a nabídky komentované prohlídky vybraných výstav Jihočeského muzea či jiných prostor i vycházky za poznáním vybraných lokalit Českých Budějovic a okolí.

Předchozí dvouleté období bylo pro činnost Historického klubu ve znamení výrazného omezení kvůli šíření nemoci covid-19. Ovšem rok 2022 již umožnil plně rozvinutí činnosti, o čemž svědčí přehled uvedený níže. Akce klubu se podařilo naplnit nezvykle pestře. Co do jejich počtu patřil rok 2022 k velmi plodným. Stinnou stránku ovšem představovaly zájezdy, o které nebyl kvůli vyšším cenám, způsobeným zdražením pohonných hmot, příliš velký zájem. Podařilo se uskutečnit jen jeden. Počínaje druhým pololetím roku 2022 došlo k posunu začátků přednášek v Jihočeském muzeu o 30 minut dřív na 16.00 hod., stejně jako je tomu v případě přednášek v Jihočeské vědecké knihovně. Závěr roku byl zakončen adventním koncertem posluchačů českobudějovické konzervatoře a následnou drobnou hudební produkcí při prosincovém členském shromáždění v Barokním sále Jihočeského muzea. Historický klub v roce 2022 jmenoval tři nové čestné členky.

Přednášky v Jihočeském muzeu od 16.30 hod. (první pololetí), resp. 16.00 hod. (druhé pololetí)

- 10. ledna:** Marie Kroutlová – Velké dějiny malého města (z historie Kamenného Újezda).
14. února: PhDr. Jiří Chvojka – Česká jména a příjmení (z důvodu nemoci přednášejícího přečetla Mgr. Alena Volná).
14. března: Tomáš Hobizal – Budějovické povodně před 130 lety a následná regulace řek.
4. dubna: PhDr. et Mgr. Marcela Macková – Historie KD Slavie (přednáška následovaná prohlídkou objektu).
11. dubna: Mgr. Martin Voříšek, Ph.D. – Kapela Schwarzenberské gardy.
9. května: PhDr. Jan Šimánek – Problematika jihočeských jídel, zejména pak z Doudlebska.
13. června: prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc. – Problematika jihočeské komunikační sítě od 19. přes 20. století z pohledu dějin dopravy.

- 12. září:** Mgr. Helena Stejskalová – Jiří Probošt. Velký malíř z malého města.
10. října: Jiřina Halmlová – Kniha v českých zemích pohledem restaurátorky (přednáška s názornými ukázkami).
14. listopadu: PhDr. Jiří Chvojka – Jižní Čechy v době románské.
12. prosince: Členské shromáždění, volby výboru, hudební produkce.

Přednášky v Jihočeské vědecké knihovně od 16.00 hod.

Konzervátorka Státního okresního archivu České Budějovice Jiřina Halmlová představila členkám Historického klubu svou práci

Předsedkyně Historického klubu Alena Volná při slavnostní schůzi v prosinci 2022

- 28. února:** Milan Binder – Českobudějovické fotoateliéry.
28. března: doc. Dagmar Blümllová, CSc. – Neznámý Sergej Jesenin.
25. dubna: Mgr. Jan Štífler – Beseda nad knihou Světlo z Pauliny.
23. května: Daniela Čechová – Jan Pešfák. Malíř a grafik.
27. června: PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D. - Problematika válečného roku 1942.
26. září: Milan Binder – Pohlednice Českých Budějovic (promítání z autorovy sbírky).
24. října: Marie Kroutlová – Děti Marie Terezie.
28. listopadu: Jakub Drozda – Pomníky Velké války na jihu Čech.

Vycházky a prohlídky

- 15. března:** Prohlídka výstavy Srdečné pozdravy z Budějovic. Město na pohlednicích 1895–1939. Vedl Mgr. Leoš Nikrmajer.
4. dubna: Prohlídka KD Slavie před plánovanou kompletní rekonstrukcí. Vedla Iva Peštová.
26. dubna: Vycházka po stopách českobudějovických nevěstinců na přelomu 19. a 20. století. Vedl Mgr. Jan Štífler.
3. května: Vycházka po Kamenném Újezdě. Vedla Marie Kroutlová.
17. května: Prohlídka kostela Panny Marie Růžencové (Petřinum). Vedl P. Cyril Havel.
4. června: Prohlídka centra Rudolfova a Hornických slavností. Vedla Marie Schafelhoferová.
6. června: Prohlídka Špalíčku U Hochů. Vedl Vlastimil Hoch.

Milan Bednář představil členům Historického klubu výstavu Černý Petr – Dětské karty

Velmi navštívenou členy Historického klubu byla komentovaná prohlídka výstavy Zvuk času

- 20. června:** Prohlídka nových prostor Jihočeské vědecké knihovny. Vedl Mgr. Ivo Kareš.
13. září: Prohlídka výstavy Černý Petr – Dětské karty. Vedl Milan Bednář.
11. října: Prohlídka výstavy Osobnosti Novohradska. Vedl Bc. Lukáš Pelikán.
15. listopadu: Prohlídka výstavy Zvuk času. Hodiny a hodinky ze sbírek Petra Hadravy a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Vedl Petr Hadrava.

Zájezd

- 17. září:** Krajem ovesných baronů (Sušice–Hartmanice). Vedla Jitka Bartyzalová.

Koncert

- 21. listopadu:** Předvánoční koncert posluchačů českobudějovické konzervatoře.

Lukáš Pelikán

NÁRODOPISNÉ SDRUŽENÍ

V roce 2022 evidovalo Národopisné sdružení 60 členů. Rok 2022 sliboval již běžný provoz všech institucí, ale přesto na jeho počátku byla ještě mírná omezení. Oživení tradic připomněla paní Dominová tvorbou hřebíčkové korunky pro doudlebskou nevěstu a paní Chadtová pečením ušatých koláčů. Doudlebské straky paní Dušákové a famrnochy a vozembouchy pana Stechera zaujaly úplně všechny. Tradiční akcí bylo i předání velkopátečních/pašijových nitěk.

Asi nejzajímavější akcí bylo česání doudlebské nevěsty, které předvedla paní Anna Bednářová. Na Zorku Soukupovou, významnou členku NS, vzpomínala PhDr. Marcela Macková. Keramika, mětýnky, paličkovaná krajka a ozdoby z hoblinek či papírový filigrán budou dalšími náměty naší činnosti. Akce Národopisného sdružení navštěvovalo mezi 30 až 40 členy i hosty.

Marcela Macková, Jarmila Kubáková

Česání doudlebské nevěsty. Paní Anna Bednářová předává své zkušenosti dalším členkám Národopisného sdružení

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2022

I. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

Hospodářský výsledek muzea byl v hlavní i hospodářské činnosti kladný. HV hospodářské činnosti byl 13 156,41 Kč a hlavní činnosti 311 364,99 Kč.

V roce 2022 došlo, z důvodu vysokého navýšení tržeb za služby a úspěšně podaných žádostí o granty, ke snížení provozního příspěvku muzea o 4 800 tis. Kč. V návaznosti na toto byl upraven rozpočet výnosů a byly rovněž čerpány náklady ve vyšší míře, a to hlavně na majetek a služby pro budoucí archeoskanzen v Trocnově.

K očekávanému navýšení energií došlo nakonec jen u elektrické energie. Plyn zůstal na úrovni roku 2021. Jelikož byla energie již plánována ve vyšší rozpočtované výši, došlo na této položce k úspoře. Stejně tak došlo k úspoře nákladů na platy. Nedočerpání nákladů na platy má přímý dopad na nedočerpání zákonného sociálního pojištění a nákladů.

Ve výnosech, po výrazné úpravě rozpočtu, došlo u tržeb z prodeje služeb i tak ke zvýšenému čerpání položky. Mírně se oproti rozpočtu zvýšily i výnosy za prodej zboží a stejně tak vzrostly náklady z prodaného zboží.

Oproti roku 2021 bylo vše prakticky čerpáno daleko víc, až na určité ne tak významné výnosové položky. Odpovídá to finalizačním pracím před otevřením archeoskanzenu v Trocnově, zvýšení energií, zvýšení platů změnou vyhlášky a u výnosů k intenzivním pracím na ZAV pro dálnici a ostatní subjekty.

Ukazatel	Upravený rozpočet 2022 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	Skutečnost 2022
Výnosy celkem	64 850 000,00	67 497 862,98
Výnosy vlastní činnosti	8 250 000,00	10 100 091,06
Příspěvek na provoz od zřizovatele	55 600 000,00	55 600 000,00
Výnosy ostatních transferů (granty, dotace)	1 000 000,00*	1 737 133,26
Ostatní výnosy	0,00	60 638,66
Náklady celkem	64 850 000,00	67 173 341,58
Náklady vlastní činnosti	64 850 000,00	65 617 875,01
Náklady v rámci ostatních transferů (granty, dotace)	0,00	1 555 466,57
Hospodářský výsledek (hlavní + doplňková)	0,00	324 521,40

* obsahuje pouze odpisy transferů

II. ROZBOR NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

II.1. Náklady

Činnost muzea se v roce 2022 soustředila, mimo stálou sbírkotvornou činnost, hlavně na stavbu a vybavení archeoskanzenu v Trocnově. Dále na grantovou a projektovou činnost, kdy bylo v rámci grantů vynaloženo 1 555 466,57 Kč v nákladech a přijato od dotačních subjektů 730 049 Kč do výnosů. Dále byl čerpán grant i na nákup sbírkových předmětů a také na vydání katalogu k výstavě Zvuk času.

Celkové náklady činily za rok 65 617 875 Kč (z toho 20 954,83 hospodářská činnost) a náklady upraveného rozpočtu 64 850 000 Kč. Oproti roku 2021, tak došlo k nárůstu o cca 8 mil. Kč. Tyto zvýšené náklady byly způsobeny hlavně zvýšenou potřebou materiálů, služeb a drobného majetku pro archeoskanzen v Trocnově, zvýšenými náklady na ZAV, zvýšenými náklady na platy, i když celkové mzdové náklady nebyly dočerpány, protože se původně počítalo s více obsazenými pracovními místy, ale oproti roku 2021 došlo vládou k navýšení platových tarifů.

Na mzdové náklady přímo navazuje zákonné sociální pojištění, jehož zvýšené čerpání je přímo úměrné.

Spotřeba energie je oproti roku 2021 vyšší, z důvodu již zmíněného nárůstu cen elektrické energie, ale zase vzhledem k plánu pro rok 2022 je položka v úspore o 1,3 mil. Kč, protože muzeum očekávalo ceny daleko vyšší i u plynu.

Skutečná spotřeba materiálu a náklady z DDM byly oproti rozpočtu vyšší, hlavně již výše zmíněnou potřebou pro archeoskanzen Trocnov.

Odpisy DM byly čerpány dle odpisového plánu jen s minimální odchylkou.

Ostatní služby byly čerpány o necelé 3 mil. Kč více než v roce 2021, a také oproti rozpočtu. Do tohoto čerpání zasáhly pomocné práce pro ZAV, díky kterým narostly i výnosy muzea.

Čerpání cestovného bylo oproti roku 2021 i oproti rozpočtu 2022 výrazně vyšší. Na tomto se podílela služební cesta do Polska několika pracovníků a opět výše zmíněný dojezd pracovníků na ZAV.

Rozpočet a skutečné čerpání nákladů roku 2022 v tis. Kč

Druh nákladu	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	Skutečnost 2022	Skutečnost 2022 bez dotační a grantové činnosti
Spotřeba materiálu	3 300	3 300	3 702	3 084
<i>z toho: nákup knih a periodik pro knihovnu muzea</i>	100	100	80	80
<i>materiál pro záchranný archeologický výzkum</i>	0	0	109	109
Spotřeba energie	5 400	5 400	4 056	4 056
Prodané zboží	340	340	464	464
Opravy a udržování	1 164	1 164	1 301	1 263
<i>z toho: restaurování a preparace sbírkových předmětů</i>	400	400	181	181
Cestovné	170	170	281	281
<i>z toho: cestovné pro záchranný archeologický výzkum</i>	45	45	49	49
Náklady na reprezentaci	45	45	64	62
Ostatní služby	5 500	5 500	8 532	8 122
<i>z toho: služby pro záchranný archeologický výzkum</i>	700	700	2 515	2 515
Náklady na platy	31 000	31 000	30 091	30 037
<i>z toho: podíl platů pro záchranný arch. výzkum</i>	0	0	1 612	1 612
Zákonné pojištění	10 356	10 356	9 759	9 750
<i>z toho: podíl pojištění pro záchranný arch. výzkum</i>	0	0	539	539
Ostatní sociální náklady	1 450	1 450	1 396	1 396
Daně a poplatky	25	25	30	30
Odpisy dlouhodobého majetku	5 000	5 000	5 002	5 002
Drobný dlouhodobý majetek	1 000	1 000	2 382	1 955
Ostatní náklady	100	100	114	114
Celkem	64 850	64 850	67 174	65 616

Výdaje na publikační činnost muzea v roce 2022

Název vydané publikace	Náklad v ks	Výdaj v ks
Výběr č. 3/2021	180	9 424,80
Jihočeský sborník historický roč. 2021	250	112 250,00
Výběr č. 4/2021	180	9 734,40
Výběr č. 1/2022	180	9 801,00
Archeologické výzkumy v jižních Čechách č. 35/2022	200	51 000,00
Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Přírodní vědy č. 62/2022	200	19 444,00
Výběr č. 2/2022	180	9 504,00
Zvuk času – katalog k výstavě	500	140 930,00
Výroční zpráva muzea za rok 2021	150	16 625,40
Zpravodaj Historického klubu 1–4/2022	80	9 680,00
Celkem		388 393,60

Náklady a výdaje v rámci výstavní činnosti a ostatních akcí muzea

Celkové náklady a výdaje na výstavní činnost muzea a akce v roce 2022 činily 2 971 tis. Kč bez grantové a projektové činnosti. Tabulka níže zachycuje vybrané výstavní a kulturní akce.

Název výstavy/akce	Náklad v Kč
Loutky, marionety, javajky ze sbírek Jihočeského muzea a Vzpomínka na Josefa Hanusche (zahájeno roku 2021)	36 738
Osobnosti Novohradska	58 085
Výstava orchidejí	123 813
Trocnovské slavnosti	212 217
Vánoční výstava	207 747
František Doubek – česká státnost	53 430
Masožravky na terase (vlastní akce/výstava)	67 691
Konference Nekomunistické strany v komun. ČS	11 213
Velikonoční výstava	85 587
Muzejní noc	173 096
Výstava hub	64 354
Fotografie hub z jižních Čech	26 401

II.2. Výnosy

Výnosy hlavní činnosti muzea v roce 2022 byly 66 767 813,98 a 27 107,56 Kč činily výnosy hospodářské činnosti bez grantové a projektové činnosti.

V roce 2022 došlo k navýšení plánovaných výnosů zhruba o 2 mil. Kč oproti rozpočtu (bez grantové činnosti, která tvořila v celkových výnosech 730 tis. Kč). Došlo ale k úpravě výše příspěvku na provoz na účtu výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů, kdy byl tento snížen o 4,8 mil. Kč. Tím došlo k úpravě celého rozpočtu výnosů. U účtu výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů se při návrhu rozpočtu nepočítá s granty a projekty, pouze s odpisy investičních transferů minulých let. Tyto odpisy byly čerpány v plánované výši.

Největší nárůst byl v položce prodej služeb, která vzrostla i již vůči upravenému rozpočtu. Oproti schválenému rozpočtu bylo zvýšené čerpání dokonce o 6 mil. korun. Stejný rozdíl navýšení je i oproti roku 2021. Nárůst položky je způsoben hlavně výnosy ze záchraného archeologického výzkumu, které nelze plně odhadnout z důvodu počasí a také záleží na investorech akcí, jak bude daná záležitost pokračovat. Největší smlouvy jsou na několik let. Na tuto položku má rovněž vliv nárůst tržeb za vstupné. V mi-

nulých letech byly tyto tržby nízké z důvodu platnosti opatření souvisejícími s pandemií nemoci covid-19.

Prodej zboží byl vyšší než plánovaný, ale nižší než v roce 2021. Když se zvýší prodej, tak se zvýší i nákladový účet Prodané zboží, takže tato položka příliš do celkového HV nezasáhne nebo jen nepatrně.

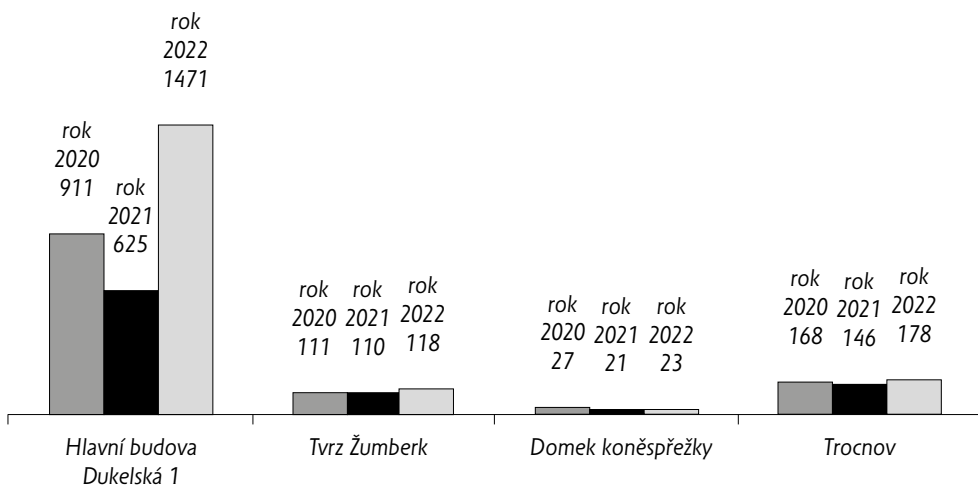
Položky ostatní výnosy z činnosti a prodej výrobků v rozpočtu plánovány nebyly a v roce 2022 jejich čerpání oproti roku 2021 kleslo. Na účtu prodej výrobků je nahodilý prodej dřeva v Trocnově a na ostatních provozních výnosech jsou zachycena hlavně plnění od pojišťovny v daném roce.

Výnosy z pronájmu vzrostly jednorázovými neplánovanými pronájemmi na hlavní budově muzea a navýšením nájmu v ulici Nádražní. Také zvýšené množství svatebních obřadů na Žumberku má vliv na tuto položku. Toto bylo v minulých letech utlumené nemocí covid-19.

Rozpočet a skutečné čerpání výnosů roku 2022 v tis. Kč

Druh výnosu	Upravený rozpočet 2022 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	Skutečnost 2022	Skutečnost 2022 bez dotační a grantové činnosti
Výnosy z prodeje služeb	7 800	9 312	9 312
<i>z toho: záchranný archeologický výzkum</i>	<i>6 000</i>	<i>7 147</i>	<i>7 147</i>
<i>vstupné</i>	<i>1 650</i>	<i>1 791</i>	<i>1 791</i>
Výnosy z pronájmu	90	210	210
Výnosy z prodeje zboží	360	562	562
<i>z toho: prodej vlastních publikací</i>	<i>200</i>	<i>254</i>	<i>254</i>
<i>upomínkové předměty</i>	<i>160</i>	<i>308</i>	<i>308</i>
Čerpání fondů	0	0	0
Ostatní výnosy z činnosti	0	57	57
Ostatní výnosy (finanční aj.)	0	20	20
Výnosy z transferů	56 600	57 337	56 607
Celkem	64 850	67 498	66 768

Výnosy ze vstupného za rok 2022, 2021 a 2020 dle objektů muzea v tis. Kč – porovnání

III. PRACOVNÍCI A PLATY

Muzeum mělo ve schváleném rozpočtu pro rok 2022 uveden průměrný evidenční počet zaměstnanců ve výši 72 osob.

K 31. 12. 2022 byl průměrný roční evidenční počet fyzických pracovníků 72,90 a přepočtených 70,59. V rozpočtu na rok 2022 byly schváleny prostředky na platy ve výši 29 800 tis. Kč a na ostatní osobní náklady ve výši 1 200 tis. Kč (čerpání viz tabulka níže).

Ukazatel	Upravený rozpočet 2022 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příp spěvku)	Skutečnost 2022 včetně dotací a grantů
Průměrný roční evidenční přepočtený počet pracovníků	72,00	70,59
Prostředky na platy bez OON v Kč	29 800 000,00	28 823 275,00
OON v Kč	1 200 000,00	1 267 802,00
Průměrný měsíční plat v Kč	34 490,74	34 026,63

IV. INVESTICE

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2022 vynaložilo investiční prostředky na tyto investiční akce:

Investiční akce	Vynaložené investiční prostředky v roce 2022
Mulčovač MKH 165 k traktoru Zetor 4011	57 112,00
Zastřešení pódia – Trocnov	213 057,00
Laserové projektory	266 805,00
TZ Instalační práce a materiál (internet a kamery) – Kiosek	50 337,00
Dodání a montáž klimatizačních jednotek hlavní budova	106 552,60
Nákup sbírkových předmětů	392 134,00
Sbírka botanika – MK ČR ISO C/II	163 300,00
Elektroinstalační práce - 1. etapa tvrz Žumberk	298 072,40
Motorová sekačka se sběrem – Trocnov	744 400,00
Horkovzdušná sušárna	42 657,04
EZS a EPS L. B. Schneidera	82 280,00
Závora Trocnov	68 538,00
Nová budova Trocnov	2 208 347,00
Archeoskanzen Trocnov	7 197 077,76
Celkem	11 890 669,80

Přehled pohybů na investičním fondu muzea v roce 2022

Počáteční stav IF k 1. 1. 2022	16 011 665,12
Převody z rezervního fondu	850 203,87
Odpisy dlouhodobého majetku	4 024 154,20
Investiční dotace od zřizovatele	12 000 000,00
Přijetí transferu ze SR	114 000,00
Financování investičních potřeb	12 545 854,75
Odvod do rozpočtu zřizovatele	512 710,00
Konečný stav IF k 31. 12. 2022	19 941 458,44

V. GRANTY A DOTACE

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2022 obdrželo tyto granty a dotace:

Název dotace/grantu – poskytovatel	Celkové vynaložené finanční prostředky v roce 2022 v Kč	Úhrada z dotace/grantu v Kč
Lidová kultura – MK ČR	100 975,00	59 200,00
Katalog k výstavě Zvuk času – MK ČR	140 930,00	80 000,00
Archeoskanzen Trocnov – Život ve středověku na přelomu 14. a 15. století – MK ČR	354 700,00	124 565,00
Zvuk času. Hodiny a hodinky ze sbírky Petra Hadravy a jihočeského muzea v Českých Budějovicích – MK ČR	394 290,26	100 000,00
Stálá expozice Historie tvrze Žumberka a okolí – MK ČR	435 912,77	250 000,00
ISO C/II (sbírka botanika) a II D (skříně) – MK ČR	305 522,19	212 000,00
Cyklus umělecko-řemeslných workshopů Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – MK ČR	90 164,65	64 524,00
Portál řemesel – JČK	0,00	0,00
Celkem	1 822 494,87	890 289,00

Poznámka: grant Portál řemesel přechází z předchozích let a pokračuje i dále.

VI. DOPLŇKOVÁ ČINNOST MUZEA

Doplňková činnost muzea byla za rok 2022 zisková, a to ve výši 13 156,41 Kč. V objektu, kde je doplňková činnost provozována, je současně i kancelář správce areálu Trocnov a zázemí ostatních pracovníků muzea, kteří zrovna vykonávají práci v areálu. Dále se zde uskutečňují různé schůze a jednání.

Náklady	Částka
Spořební materiál	1 175,00
Spořeba energie	3 405,35
Opravy a udržování	0,00
Ostatní služby	0,00
Platy vč. odvodů	9 370,08
Výnosy	
Tržba z pronájmu	27 107,56
HV (zisk)	13 156,41

Veronika Paxová

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2022

Jméno a příjmení	Funkce	Začátek PPV	Konec PPV
ODDĚLENÍ ŘEDITELE			
Ing. František Štangel	ředitel		
Ing. Jana Kopecká	asistentka, pracovník vztahů k veřejnosti		
Bc. Martin Dvořák	operátor informačních a komunikačních technologií		
PhDr. et Mgr. Marcela Macková	Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu		
Bc. Nikola Seifertová	koordináční, projektový a programový pracovník		30. 4. 2022
ÚTVAR NÁMĚSTKA PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST			
Mgr. Helena Stejskalová	náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		RD, 31. 5. 2022
Mgr. Eva Hydráková, Ph.D.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – numismatik, náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		
Mgr. Simona Foltýnová	koordináční, projektový a programový pracovník		
ODDĚLENÍ CES			
Bc. Petra Kočerová	dokumentátor, vedoucí oddělení		
Mgr. Lucie Šimková	koordináční, projektový a programový pracovník		
Jana Šteflová	dokumentátor		
Iveta Šťastná	dokumentátor		
Lucie Váchová	dokumentátor		
ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE			
PhDr. Petr Zavřel, Ph.D.	archeolog, vedoucí oddělení		
doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.	archeolog		
Mgr. Zuzana Thomová	archeolog		
Mgr. Daniel Hlásek	archeolog		
Ladislav Bílý	dokumentátor		
Věra Dvořáková	dokumentátor		
Tomáš Kolegar	dokumentátor		
Karel Vávra	dokumentátor, správce informačních a komunikačních technologií		
Leona Töröková	konzervátor		
Marie Vojtová	administrativní a spisový pracovník		
ODDĚLENÍ KNIHOVNY			
Jana Klimešová	knihovnick, vedoucí oddělení		
Mgr. Eva Náprstková	knihovnick, vedoucí oddělení		RD
Bc. Lukáš Pelikán	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		
Blanka Irová	knihovnick		
Helena Motyčková	dokumentátor – fotograf		30. 11. 2022

Jméno a příjmení	Funkce	Začátek PPV	Konec PPV
-------------------------	---------------	--------------------	------------------

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Mgr. Zdeněk Kletečka

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – entomolog, vedoucí oddělení

Mgr. Miroslav Beran

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – mykolog

Ing. Ladislav Černý

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – entomolog

Ing. Martin Lepší, Ph.D.

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – botanik

Mgr. Václav Mikeš

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – zoolog

Mgr. Sandra Venclová

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – geolog

Ing. Marie Kroneislová

manipulační dělník

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

PhDr. Jiří Petráš

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik nejnovějších dějin, vedoucí oddělení

Mgr. Hana Cukrová

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – uměleckoprůmyslové sbírky

Mgr. Václav Holas

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf

Ivana Jichová

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – hudební archiv

Mgr. Alexandra Khadka

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf RD

Mgr. Leoš Nikrmajer

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik novějších dějin

Bc. Petra Prokopcová

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – divadelní archiv

Mgr. Hynek Rulíšek

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik umění

PhDr. Hana Soukupová

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf 6. 7. 2022

Irena Tauerová

dokumentátor

Jakub Kössl

konzervátor

Bc. Kristýna Reindlová

konzervátor

Jan Török

konzervátor

ODDĚLENÍ EDUKACE

Mgr. Lukáš Faktor

pedagog volného času, vedoucí oddělení

Mgr. Hana Hojerová

pedagog volného času RD

Mgr. Lucie Líkařová

pedagog volného času

Mgr. Andrea Netrvalová

pedagog volného času 31. 8. 2022

Miroslava Sloupová

pedagog volného času 14. 1. 2022

Mgr. Andrea Vanderková

pedagog volného času 1. 9. 2022

ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ

Mgr. Tomáš Svoboda

produkční, programový a kulturně-výchovný pracovník, vedoucí oddělení

Terezie Fojtlová

výstavář

Vlasta Bícová

pokladník

Pavla Křížová

pokladník

Marta Herdová

zřízenec v kulturních zařízeních 10. 8. 2022

Ladislav Lhota

zřízenec v kulturních zařízeních 28. 2. 2022

Renáta Nováčková

zřízenec v kulturních zařízeních

Bc. Olga Pikousová

zřízenec v kulturních zařízeních 31. 8. 2022

Jana Rybičková

zřízenec v kulturních zařízeních

Jméno a příjmení	Funkce	Začátek PPV	Konec PPV
Libuše Šimová	zřízenec v kulturních zařízeních		
Lucie Šuldová	zřízenec v kulturních zařízeních		

ODDĚLENÍ EKONOMICKÉ

Ing. Veronika Paxová

finanční referent, vedoucí oddělení

Václava Dobešová

účetní, zásobovač

Ing. Ivana Pilná

personalista

Bc. Miluše Hliněšáková, DiS.

účetní

14. 2. 2022

Jaroslava Řežábková

účetní

31. 3. 2022

Marek Budějcký

koordináční, projektový a programový pracovník

ODDĚLENÍ PROVOZNĚ TECHNICKÉ

Ing. Jan Pelech

technický pracovník, vedoucí oddělení

Martin Bach

výstavář

Matěj Petrovský

provozář, řidič, uklízeč

Rudolf Šafrata

truhlář

Martin Tesař

provozář

Soňa Josefíková

uklízeč

15. 3. 2022

15. 11. 2022

Hana Křelínová

uklízeč

Kateřina Pamětická

uklízeč

Michaela Paulová

uklízeč

Libuše Tesková

uklízeč

31. 1. 2022

ODDĚLENÍ PAMÁTNÍK JANA ŽIŽKY Z TROCNOVA

Mgr. Miroslav Petrovský

správce areálu, koordináční, projektový a programový pracovník

Libuše Šimová

průvodce

1. 5. 2022

30. 9. 2022

Jiří Elias

provozář

ODDĚLENÍ TVRZ ŽUMBERK

Roman Josefík

správce památkových objektů, kastelán

Dana Petrová

průvodce

1. 4. 2022

31. 10. 2022

Ivana Pilná

PŘÍLOHA 1

I. STUPEŇ EVIDENCE (CES) – ROK 2022

ČÍSLO PODSBÍRKY A PODSBÍRKA	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KS (CELKEM)	SBĚR KS	KOUPĚ KS	DAR KS	VLASTNÍ ČINNOST	STARÉ FONDY	PŘEVOD KS
1 Geologická	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Botanická	6	7723	981	5992	750	0	0	0
6 Mykologická	1	315	315	0	0	0	0	0
7 Entomologická	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Zoologická	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Archeologická	45	350	350	0	0	0	0	0
10 Historická – K	84	474	321	2	151	0	0	0
10 Historická – S	65	632	212	259	161	0	0	0
11 Etnografická	9	55	9	3	43	0	0	0
13 Numismatická	3	5	0	4	1	0	0	0
15 Výtvarné umění	1	382	0	0	382	0	0	0
17 Umělecko- -průmyslové práce	6	45	6	18	18	0	3	0
18 Knihy	3	208	0	0	2	0	206	0
19 Písemnosti a tisky	3	14	0	0	7	0	7	0
20 Negativy a diapoi- zitivy	1	986	0	0	986	0	0	0
21 Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	26	184	0	0	0	184	0	0
25 Jiná – Hudební, divadelní a fonotéka	1	2	0	0	2	0	0	0
25 Jiná – Muzeum děl- nického revolučního hnutí	0	0	0	0	0	0	0	0
25 Jiná – Vojenské sbírky	8	8	0	7	1	0	0	0
Celkem	262	11383	2194	6285	2504	184	216	0

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 2

II. STUPEŇ EVIDENCE (CES) – ROK 2022

ČÍSLO PODSBÍRKY A PODSBÍRKA	SIGNATURA	POČET INV. ČÍSEL	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KS	REKATALOGIZOVANÁ INV. ČÍSLA
1 Geologická	G	143	3	263	0
5 Botanická	B	430	3	430	0
6 Mykologická	M	0	0	0	0
7 Entomologická	ZE	7	2	411	440
8 Zoologická	ZV	13	13	13	0
9 Archeologická	A	73	24	271	0
10 Historická	K	140	86	418	769
10 Historická	S	115	97	258	500
11 Etnografická	N	206	22	335	0
13 Numismatická	Mi, ME, PP	6	3	6	0
15 Výtvarné umění	O, P	0	0	0	5
17 Umělecko-průmyslové práce - HC	UP	188	130	1391	15
17 Umělecko-průmyslové práce - HR	UP	1	1	1	0
18 Knihy	ST	203	7	219	0
19 Písemnosti a tisky	LA, R	76	4	84	0
20 Negativy a diapoziativy	Fo	202	202	3117	0
21 Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	Fi	35	35	35	0
25 Jiná – Hudební, divadelní a fonotéka	D	0	0	0	84
25 Jiná – Hudební, divadelní a fonotéka	H	1434	745	8570	0
25 Jiná – Muzeum dělnického revolučního hnutí	V	0	0	0	0
25 Jiná – Vojenské sbírky	VS	44	36	76	273
Celkem		3316	1413	15898	2086

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 3

VYŘAZENÉ SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY (CES) – ROK 2022

PODSBÍRKA	POČET POLOŽEK	POČET KS. SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ
Historická – K	4	4
Etnografická	7	7
Výtvarné umění	26	26
Uměleckoprůmyslové práce	20	20
Hudební, divadelní a fonotéka	2	2
Jiná – Vojenské sbírky	95	97
Celkem	154	156

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 4

STATISTICKÁ DATA Z PROGRAMU MUSEION ZA ROK 2022

Archeologické oddělení

kurátor/ dokumentátor	řada	celkem multimédií za rok 2022	celkový počet multimédií	celkový počet karet s multimédií	nové karty za rok 2022	karty změněné v roce 2022	celkový počet karet v Museionu
	A	1	105	102			33931
Chvojka	A				110	1	
Thomová	A				0	0	
Zavřel	A				113	0	
Dvořáková	A				734	3268	
Vojtová	A				22	0	
celkem		1	105	102	979	3269	33931

Oddělení knihovny

kurátor	řada	celkem multimédií za rok 2022	celkový počet mul- timédií	celkový počet karet s multimédií	nové karty za rok 2022	karty změněné v roce 2022	celkový počet karet v Museionu
Pelikán	GK	0	3310	1459	0	1	1536
Pelikán	LA	122	970	584	69	0	584
Pelikán	PM	0	1907	756	0	206	2786
Pelikán	MP	16	37	30	0	14	1062
Pelikán	R	53	1064	445	0	9	445
Pelikán	PT	0	0	0	0	0	0
Pelikán	ST	1115	1688	331	5	21	4168
Motyčková	Fo	10036	19721	846	462	1651	26218
Motyčková	Fs	4	4	4	5997	938	10904
Motyčková	Fi	35	35	35	225	8	257
celkem		11381	28736	4490	6758	2848	47960

Oddělení společenských věd

kurátor	řada	celkem multimédií za rok 2022	celkový počet multimédií	celkový počet karet s multimédií	nové karty za rok 2022	karty změněné v roce 2022	celkový počet karet v Museionu
Prokopcová	D	503	3651	2233	38	1047	5894
Jíchová	H	0	775	207	135	1579	11088
Cukrová/ Rulíšek	UP	3041	4961	2313			11498
Cukrová (Koubková)	UP	1514	3071		171	985	
Rulíšek	UP	1523	1886		7	835	
Rulíšek	V	628	628	303	0	304	1120
Rulíšek	O	934	960	610	0	610	674
Rulíšek	P	143	143	85	0	85	109
Rulíšek	VS	688	1512	882	39	356	2258
Petráš	S	1031	5293	5131	115	1553	15321
Nikrmajer	K	2606	9285	9284	979	1771	12769
Soukupová	N	2069	5910	5332	214	522	20538
Holas (přebírající kurátor)	N				9	12374	
Hyndráková	Mi	16	16	8	3	0	40074
Hyndráková	ME	10	10	5	2	0	3581
Hyndráková	PP	248	248	102	1	0	1393
celkem		11913	33388	26495	1713	22021	126317

Přírodovědecké oddělení

kurátor	řada	celkem multimédií za rok 2022	celkový počet multimédií	celkový počet karet s multimédií	nové karty za rok 2022	karty změněné v roce 2022	celkový počet karet v Museionu
Kletečka	ZE	451	3206	2057	5	210	4969
Černý (přebírající kurátor)	ZE				137	3231	
Mikeš	ZV	4	30	28	0	39	2703
Lepší	B	0	14225	13854	0	670	99565
Venclová	G	62	62	58	427	1313	14153
Beran	M	0	0	0	0	0	0
celkem		517	17523	15997	569	5463	121390

Migrace dat a další doplnění karet z CESu

Za CES během roku 2022 Mgr. Lucie Šimková provedla tyto změny:

celkem změněno nebo opraveno 723 karet a založeno 5 486 karet:

- data migrovaná z Home Office: Mi – 5 282;

- předpřipravená data kurátorem do tabulky následně namigrovaná do Museionu: R – 7, ST –194.

Za CES během roku 2022 Iveta Šťastná provedla tyto změny:

oprava nedostatků zjištěných při revizi entomologie – 935 karet.

Lucie Šimková

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Dukelská 242/1, 370 01 České Budějovice
IČO: 00073539, DIČ: CZ00073539

Příspěvková organizace Jihočeského kraje
zapsaná v OR vedeném Krajským soudem v Českých Budějovicích, oddíl Pr, vložka 128

Historická budova, Dukelská 242/1, České Budějovice

Kulturní památka

tel: 391 001 531

stálá expozice: Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice,
Příběh města Českých Budějovic.

otevřeno: celoročně: úterý–neděle, svátky: 9–17.30 hodin.

Muzeum Koněspřežky, Mánesova 44/10, České Budějovice

Národní kulturní památka

tel.: 386 354 820

stálá expozice: Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice
České Budějovice – Linec.

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

Tvrz Žumberk u Nových Hradů, 374 01 Trhové Sviny

Kulturní památka

tel.: 391 001 550

stálá expozice: Řemesla pod Novohradskými horami,
Historie tvrze Žumberka a okolí, Skleněný poklad a Osobnosti Novohradska,
Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,
Úředník rožmberský v baště „C”,
Lapidárium Jihočeského muzea v baštách „A” a „B”.

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin,
květen, červen a září: úterý–neděle, svátky: 9–17 hodin,
červenec a srpen: úterý–neděle, svátky: 9–18 hodin.

Památník Jana Žižky v Trocnově, 373 12 Borovany

Národní kulturní památka

tel.: 727 822 571

stálá expozice: Jan Žižka a významné milníky husitství v českých a německých dějinách.

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

ROZDĚLENÍ PRACOVIŠŤ JIHOČESKÉHO MUZEA

Dukelská 1, České Budějovice

ředitel, sekretariát ředitele;
náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost;
regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu;
centrální evidence sbírek (CES), spisovna;
ekonomické oddělení;
provozně technické oddělení;
IT oddělení;
edukační oddělení;
knihovna;
oddělení společenských věd – národopis;
oddělení společenských věd – numismatika;
oddělení společenských věd – umělecký průmysl;
programové a propagační oddělení;
výtvarný ateliér.

L. B. Schneidera 6, České Budějovice

oddělení společenských věd – hudební a divadelní archiv;
přírodovědné oddělení.

Fráni Šrámka 4, České Budějovice

oddělení společenských věd – novější dějiny;
oddělení společenských věd – nejnovější dějiny;
archeologické oddělení;
konzervátorská pracoviště.

ARCHEOSKANZEN TROCNOV

Celkový pohled na archeoskanzen ukazuje dokončený zemanský dvorec, stavebně dokončený objekt chalupy a domku v návsi a nedokončenou usedlost, kdy na stodole, chlévě a kolně je položena provizorní střešní krytina. Foto Miroslav Kučera

Hlavní ideový autor celého skanzenu prof. Jiří Škabrada dohlíží na průběh stavby včetně detailů. Výběr madla dveří do světnice ve dvorci. Foto Ivan Náprstek

V roce 2022 došlo k doplnění krytí zápraží domu v areálu dvorce poválky. Foto Ivan Náprstek

Ukázka krytí koruny ohradní zdi dvorce tzv. drnováním. Foto Ivan Náprstek

Detail nákresu okosení dřevěného sedlového portálu do jízby v usedlosti je dílem prof. Jiřího Škabradý. Foto Ivan Náprstek

Venkovní pec byla poslední zbývající stavbou v areálu dvorce. Foto Ivan Náprstek

Pokládka doškové střechy domu v usedlosti. Na lešení mj. prof. Jiří Škabrada a arch. Petr Dostál. Foto Ivan Náprstek

Stavebně dokončená chalupa v návsi včetně oplocení. Foto Ivan Náprstek

Interiér chalupy s dokončenou dýmnou pecí. Foto Ivan Náprstek

Analytický přístup prezentuje složení konstrukce dřevěné stěny ve středním dílu v chalupě. Foto Ivan Náprstek

HISTORIE TVRZE ŽUMBERKA A OKOLÍ, SKLENĚNÝ POKLAD A OSOBNOSTI NOVOHRADSKA OBMĚNĚNÁ EXPOZICE V TVRZI ŽUMBERK

První místnost obnovené expozice připomíná dějiny tvrze a kostela

Druhá místnost obnovené expozice je věnovaná sklářské výrobě v Novohradských horách i na Šumavě

Druhá místnost obnovené expozice je věnovaná sklářské výrobě v Novohradských horách i na Šumavě

Třetí místnost obnovené expozice připomíná přírodní poměry Novohradska, sakrální památky, vybrané osobnosti a další drobné zajímavosti z nejbližšího okolí žumberské trže

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM JIHOČESKÉ TRASY DÁLNICE D4 V ROCE 2022

Lokalita č. 7 – sídliště z doby halštatské. Příklad zkoumaného objektu – jámy s kamenným závalem. Foto Prácheňské muzeum v Písku

Lokalita č. 7 – sídliště z doby halštatské. Pracovní snímek. Foto Jihočeské muzeum

Lokalita č. 7 – sídliště z doby halštatské. Zlomky tzv. měsícovitých podstavců

Lokalita č. 7 – sídliště z doby halštatské. Torza keramických nádob v průběhu zpracování

Lokalita č. 9 – sídliště z doby halštatské. Část zahloubené chaty – zemnice

Lokalita č. 9 – sídliště z doby halštatské. Spleená torza tří misek

Lokalita č. 9 – sídliště z doby halštatské. Zlomky hliněných plastik a tzv. měsícovitých podstavců z několika sídlištních objektů

Lokalita č. 4 – sídliště z doby laténské a římské. Výběr kovových a skleněných nálezů z detektorové prospekce i z objektů

KONZERVACE OSTATKOVÉHO KŘÍŽE

PŘED ZÁSAHEM

Foto Kateřina Šálková

PO ZÁSAHU

Foto Kateřina Šálková

OBJEVENÍ NOVÉHO DRUHU PRO VĚDU A TYPOVÉ POLOŽKY PRO JIHOČESKÉ MUZEUM

Unikátní tzv. holotypová položka jeřábu skalního, ke které je vázáno vědecké (latinské) jméno druhu, je uložena ve sbírkách Jihočeského muzea

UKÁZKY PLAKÁTOVÉ TVORBY V ROCE 2022

Jihočeské muzeum
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

Zvuk času

Hodiny a hodinky ze sbírek Petra Hadravy a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

13. 5. 2022 – 5. 2. 2023

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, každý 9:00 – 17:30 hodin
www.muzeumcb.cz

MINISTERSTVO KULTURY Jihočeský kraj JIHOČESKÉ MUZEUM Městská knihovna TTT Městská policie DRBNA

Jihočeské muzeum
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

ZUMBERK

HISTORIE TVRZE

SKLENĚNÝ POKLAD

OSOBNOSTI NOVOHRADSKA

od 1. července 2022

Tvrz Zumberk u Nových Hradů
Otevírací doba: duben a říjen, so. ne. každý 9:00 – 17:00 hodin
květen – září, úř. ne. každý 9:00 – 17:00 hodin
www.muzeumcb.cz

MINISTERSTVO KULTURY Jihočeský kraj JIHOČESKÉ MUZEUM Městská knihovna TTT Městská policie DRBNA

Jihočeské muzeum
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

LOUTKY

MARIONETY, JAVAJKY

ze sbírek Jihočeského muzea
VZPOMÍNKA NA JOSEFA HANUSCHÉ

28. 1. 2022 – 18. 9. 2022

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, každý 9:00 – 17:30 hodin
www.muzeumcb.cz

MINISTERSTVO KULTURY Jihočeský kraj JIHOČESKÉ MUZEUM Městská knihovna TTT Městská policie DRBNA

Jihočeské muzeum
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

VÝSTAVA ORCHIDEJÍ

exotických rostlin a zvířat

4. 2. – 13. 2. 2022
OTEVŘENO I V PONDĚLÍ

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: pondělí – neděle 9:00 – 17:30 hodin
www.muzeumcb.cz

MINISTERSTVO KULTURY Jihočeský kraj JIHOČESKÉ MUZEUM Městská knihovna TTT Městská policie DRBNA

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

VELIKONOCE na Doudlebsku

25. 3. – 18. 4. 2022

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, svátky 9:00 – 17:30 hodin

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
JIHOČESKÝ KRAJ
KRAJSKÝ ÚŘAD
MĚSTSKÝ ÚŘAD
DĚJVICKÝ ÚŘAD
Městská knihovna
Česká televize

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

Osobnosti Novohradská

24. 6. – 30. 10. 2022

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, svátky 9:00 – 17:30 hodin

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
JIHOČESKÝ KRAJ
KRAJSKÝ ÚŘAD
MĚSTSKÝ ÚŘAD
DĚJVICKÝ ÚŘAD
Městská knihovna
Česká televize

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

MASOŽRAVKY na terase

3. 9. – 11. 9. 2022

Prodejní výstava masožravých rostlin
Markéty Aubrechtové

OTEVŘENO I V PONDĚLÍ

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: pondělí – neděle 9:00 – 17:30 hodin

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
JIHOČESKÝ KRAJ
KRAJSKÝ ÚŘAD
MĚSTSKÝ ÚŘAD
DĚJVICKÝ ÚŘAD
Městská knihovna
Česká televize

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
a Mykologický klub JČM
zvou na výstavu plodnic hub spojenou
s poradnou pro houbaře
a vzdělávacím programem pro školy.

VÝSTAVA HUB

3. 10. – 7. 10. 2022

otevřeno mimořádně i v pondělí

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, svátky 9:00 – 17:30 hodin

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
JIHOČESKÝ KRAJ
KRAJSKÝ ÚŘAD
MĚSTSKÝ ÚŘAD
DĚJVICKÝ ÚŘAD
Městská knihovna
Česká televize

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI

10. září 2022 od 13:00 hod.
Památník Jana Žižky (Trocnov, 373 12 Borovany)

Obraz: Adolf Leichter: Jan Žižka z Trocnova. Děk za přání! (Přeshraniční muzeum v Štěrbohu)

VSTUP ZDARMA   **WWW.MUZEUMCB.CZ**

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích   Jihočeský kraj

Klub plastických modelářů České Budějovice
a Dům dětí a mládeže České Budějovice
ve spolupráci s Jihočeským muzeem
Vás zvou na

VÝSTAVU A SOUTĚŽ PLASTIKOVÝCH MODELŮ

JIHOČESKÝ KAPR

Jihočeské muzeum v Č. Budějovicích, Dukelská 1, Č. Budějovice

5. 11. 2022   Doba konání pro veřejnost: 9:00 – 16:00 hodin
Vstupné: 70 Kč, děti do 12 let vstup zdarma

V rámci zakoupení vstupného na výstavu a soutěž Jihočeský kapr, opravňuje vstupenka i návštěvu Jihočeského muzea (všechny expozice a výstavy).
V místě konání soutěže je možnost zakoupení jídla a pití.
Pořadatelé nezajišťují místa k parkování.

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích   Jihočeský kraj   VILA   KOBALDOV PRAKOVITEL   TIT   Česká Budějovice   ČT

OBSAH

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST	8
PÉČE O SBÍRKY	10
KULTURNĚ-OSVĚTOVÁ ČINNOST	17
DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST	24
EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST	27
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE	32
ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST	36
ZAHRANIČNÍ STYKY	38
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ	39
DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE	40
EXPOZICE, VÝSTAVY A AKCE V ROCE 2022	42
VÝZNAMNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI MUZEA A DALŠÍ SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE V ROCE 2022 ..	53
VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2022	54
STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2022	55
Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA	57
ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2022	82
STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2022	88
PŘÍLOHA 1 (I. stupeň evidence CES za rok 2022)	91
PŘÍLOHA 2 (II. stupeň evidence CES za rok 2022)	92
PŘÍLOHA 3 (vyřazené sbírkové předměty v roce 2022)	93
PŘÍLOHA 4 (statistická data z programu Museion za rok 2022)	94
PŘÍLOHA 5 (pobočky, otevírací doba a kontakty)	97
BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	99
OBSAH	119

Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2022

Vydalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2023

Editoři: Mgr. Eva Náprstková, Bc. Lukáš Pelikán

Redakční rada: Mgr. Lukáš Faktor, doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Miroslav Beran,
Jana Klimešová, PhDr. Jiří Petráš, Mgr. Tomáš Svoboda

Foto: Mgr. Hana Cukrová, Mgr. Lukáš Faktor, Roman Josefík, Helena Motyčková, Bc. Lukáš Pelikán,
Mgr. Miroslav Petrovský, Mgr. Tomáš Svoboda, Leona Töröková

Externí autoři fotografií jsou uvedeni u snímku.

Sazba, grafické zpracování a tisk: KARMÁŠEK, České Budějovice

Naklad: 150 ks

ISBN 978-80-7646-031-7